

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Turjaška 1, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 20 01 193, Fax: (01) 42 57 293

POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA DELA ZA LETO 2007

**(po pogodbi Ministrstva za kulturo št. 3511-07-106068 o financiranju in izvedbi
javnega kulturnega programa v obdobju 2007-2009 dne 5.6.2007)**

in

PROGRAMSKI IN FINANČNI NAČRT ZA LETO 2008

(programski poziv – JP25-KAM 2007-2009)

Ljubljana, 26.2.2008

K A Z A L O

Uvod	4
Dolgoročni cilji ZBDS za obdobje 2007-2009	5
Prioritetni letni cilji ZBDS za 2007	6
Prioritetni letni cilji ZBDS za 2008	6
URESNIČITEV CILJEV ZBDS ZA LETO 2007 IN CILJI ZA 2008	8
1. Strokovno delo na področju dejavnosti društva: delovanje predsedstva in delovnih teles ZBDS ter skladov	8
2. Organizacija izobraževalnih vsebin	8
3. Mednarodna dejavnost in udeležba na mednarodnih konferencah	9
4. Promocijska dejavnost	9
5. Izdajanje strokovnih publikacij	10
6. Zagotavljanje informacijskih virov (EBSCOhost)	11
VSEBINSKO POROČILO O STROKOVNEM DELU ZBDS IN ČLANOV TER PROGRAM 2008	12
I. STROKOVNA DEJAVNOST DELOVNIH TELES ZBDS IN SKLADOV	12
Sekcija študentov bibliotekarstva	12
Sekcija za specialne knjižnice	14
Sekcija za splošne knjižnice	16
Sekcija za visokošolske knjižnice	18
Sekcija za šolske knjižnice	21
Sekcija za potujoče knjižnice	23
Delovna skupina za medknjižnično izposajo	24
Komisija za Čopove diplome in priznanja	24
Upravni odbor Kalanovega sklada	24
Odbor Stepišnikovega sklada	25
Revija Knjižnica	25
Informacijske storitve za knjižnice	29
II. DEJAVNOST PODROČNIH BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV V LETU 2007 IN NAČRTOVANE AKTIVNOSTI V 2008	30
Društvo bibliotekarjev Celje	30
Društvo knjižničarjev Dolenjske	31
Društvo bibliotekarjev Gorenjske	32
Društvo bibliotekarjev Koroške	32
Društvo bibliotekarjev Ljubljana	33
Društvo bibliotekarjev Maribor	33
Društvo bibliotekarjev Pomurja	34
Društvo bibliotekarjev Primorske	35
PRILOGE	37
Priloga 1: Priporočila za medknjižnično izposajo	38
Priloga 2: Poročilo o udeležbi na konferenci LIDA 2007	46
Priloga 3: Poročilo o strokovnem posvetovanju hrvaških specialnih in visokošolskih knjižnic	48
Priloga 4: Poročilo o udeležbi na 19. proljetni školi šolskih knjižnic	51
FINANČNO POROČILO 2007 IN NAČRT 2008	52

Programsko in finančno poročilo ZBDS za leto 2006 ter programski načrt za leto 2007 in programska izhodišča za leti 2008 in 2009 je potrdilo predsedstvo ZBDS na 16. korespondenčni seji z dne 27.2.2007 do 5.3.2007.

Delegati na skupščini ZBDS 23.10.2007 na Bledu so potrdili delno poročilo za leto 2007 (1.1.-20.10.2007) in programska izhodišča za leto 2008.

Programsko in finančno poročilo ZBDS za leto 2007 ter programski in finančni načrt za leto 2008 je potrdilo predsedstvo ZBDS na seji z dne 27.2.2008.

dr. Melita Ambrožič
predsednica ZBDS

Uvod

Organizirano strokovno povezovanje slovenskih knjižničarjev sega v obdobje pred Drugo svetovno vojno, v letu 2007 pa smo obeležili 60-letnico delovanja samostojnega knjižničarskega združenja. Slovenski knjižničarji so se najprej včlanjevali v Avstrijsko bibliotekarsko društvo, leta **1931** pa je bilo ustanovljeno Društvo jugoslovanskih bibliotekarjev (DJB) in v Ljubljani je začela delovati sekcija DBJ, v katero je bilo vključenih 6 članov. Decembra **1946** je bila organizirana prva konferenca slovenskih knjižničarjev in izbran iniciativni odbor za ustanovitev lastnega strokovnega društva. Decembra **1947** je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor Društva bibliotekarjev Slovenije (DBS), za prvega predsednika je bil izvoljen dr. Mirko Rupel. Prvi redni občni zbor je bil 20. decembra **1948** v Ljubljani. Prva številka revije Knjižnica je izšla leta **1957**. Leta **1983** se je DBS preoblikoval v zvezo osmih regionalnih društev bibliotekarjev (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, ZBDS). Etični kodeks slovenskih knjižničarjev je bil sprejet leta **1995**, Manifest ZBDS o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva pa leta **2004**. Leta **2005** je bila vzpostavljena nova spletna stran združenja s portalom e-publikacij, leta **2007** je postalo zadnjih pet letnikov revije Knjižnica v celotnem besedilu dostopnih prek portala dLib.si. V letu **2000** je ZBDS prvič pridobil status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture, status je bil obnovljen leta **2005**.

ZBDS je prostovoljna, samostojna in nepridobitna strokovna zveza osmih območnih bibliotekarskih društev (Ljubljana, Maribor, Celje, Koroška, Gorenjska, Pomurje, Primorska, Dolenjska) in združuje preko 1.200 slovenskih knjižničark in knjižničarjev. Temeljni **cilji** ZBDS so:

- krepiti ugled knjižničarjev in knjižničarstva v družbi,
- zastopati družbene in profesionalne interese knjižničarjev,
- z vplivom na družbene in politične institucije prispevati k boljšemu položaju knjižnic in knjižničarjev,
- sodelovati in izmenjevati izkušnje s knjižnicami in knjižničarji drugih držav,
- vzpodbujati in zagotavljati permanentno izobraževanje knjižničarjev,
- zagotavljati kar najvišjo možno stopnjo profesionalizma v stroki.

Osnovni **namen** delovanja ZBDS je reševanje strokovnih vprašanj skupnega pomena, spremljanje bibliotekarske znanosti in sodelovanje pri njenem razvoju, strokovna rast knjižničarske dejavnosti, sodelovanje pri razvoju knjižničnega sistema Slovenije in nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema, vzpodbujanje medsebojnega sodelovanja med člani, povezovanje članov pri strokovnem delovanju in sodelovanje pri izobraževanju knjižničarjev.

Strokovno delo se odvija v okviru stalnih delovnih teles ZBDS, tj. **sekcij** za domoznanstvo, potujoče knjižnice, specialne knjižnice, visokošolske knjižnice, splošne knjižnice, šolske knjižnice, visokošolske knjižnice in sekcije študentov bibliotekarstva. Za preučevanje posameznih teoretičnih vprašanj pa predsedstvo ustanavlja začasna delovna telesa, tj. **komisije**. V letu 2007 sta delovali strokovni komisiji za izobraževanje in razvoj kariere in za strokovno terminologijo. Za reševanje konkretnih aktualnih vprašanj predsedstvo ZBDS ustanavlja **delovne skupine**. V letu 2007 je delovala delovna skupina za pripravo priporočil za medknjižnično izposojlo.

ZBDS **sodeluje** z zamejskimi knjižnicami in bibliotekarskimi združenji iz Avstrije, Nemčije, Madžarske, Slovaške, Češke, Italije, Hrvaške, Srbije in Črne Gore, Bosne in Hercegovine ter Makedonije in je član mednarodnega združenja bibliotekarskih društev in drugih organizacij s področja bibliotekarstva – IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Članica stalnega odbora Sekcije za bibliografijo je dr. Maja Žumer (Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo), član stalnega odbora Sekcije za nacionalne knjižnice je bil v obdobju 2002-2007 mag. Zoran Krstulović (NUK), v istem mandatnem obdobju dr. Melita Ambrožič (NUK) članica stalnega odbora Sekcije za visokošolske in znanstvene knjižnice.

Dejavnost ZBDS finančno podpira **Ministrstvo za kulturo**, izdajanje revije Knjižnica pa tudi **Agencija za raziskovalno dejavnost RS** (MVZT). Ostala sredstva za realizacijo programa pridobiva iz članarin članov območnih bibliotekarskih društev (prispevek za delovanje Zveze in izdajanje revije Knjižnica), z lastno dejavnostjo (kotizacije, prodaja publikacij) ter sponzorstvi in donacijami. V okviru združenja delujeta tudi dva **sklada**, tj. Kalanov sklad in Stepišnikov sklad, ki pridobivata sredstva s prostovoljnimi prispevki posameznikov in knjižnic.

Dolgoročni cilji ZBDS za obdobje 2007- 2009

- **Vzpostavitev učinkovite organizacije združenja**
Strategije:
 - sprejem novega statuta
 - sprejem poslovnikov in pravilnikov
 - vzpostavitev novih organov
 - vzpostavitev centralne evidence članov
 - razširitev aktivnosti za pridobitev večjega članstva
 - izboljšanje sodelovanja z in med člani združenja (področnimi društvi) in večja odzivnost na potrebe članstva
 - projektna organiziranost združenja
 - učinkovitejši finančni menedžment in prilagoditev obsega dejavnosti združenja finančnim in kadrovskim zmožnostim
- **Zagotovitev učinkovite računovodske, pravne in administrativne podpore**
Strategije:
 - prenos storitev računovodstva na profesionalni računovodski servis
 - zagotovitev pravne pomoči v okviru profesionalnega pravnega servisa
 - prizadevanje za profesionalizacijo funkcije strokovnega tajnika
 - prizadevanja za pridobitev pisarniškega prostora za delovanje združenja in arhiv
- **Izvajanje strokovnega dela glede na potrebe okolja in aktualna dogajanja**
Strategije:
 - priprava letnih programov v obliki projektnih nalog
 - priprava smernic in priporočil za posamezna področja delovanja knjižnic
 - sodelovanje pri pripravi zakonskih in drugih predpisov s področja knjižničarstva s pristojnimi ministrstvi
 - sodelovanje z drugimi organizacijami in društvi pri pripravi strokovnih dokumentov
- **Skrb za stalno izobraževanje in izpopolnjevanje knjižničarjev**
Strategije:
 - organizacija tečajev, seminarjev, okroglih miz ipd.
 - organizacija strokovnih posvetovanj združenja in posameznih sekcij
 - podpora članom pri udeležbi na strokovnih srečanjih v tujini
 - podpora članom pri njihovi publicistični dejavnosti
- **Skrb za izdajanje tekočih in aktualnih publikacij s področja knjižničarstva**
 - redno izdajanje revije Knjižnica v so-založništvu z izbrano partnersko organizacijo
 - letno izdajanje zbornikov posvetovanj (združenja oz. sekcij)
 - izdajanje prevodov smernic in priporočil IFLA
 - izdajanje smernic in priporočil ZBDS (medknjižnična izposoja; informacijsko opismenjevanje)
 - izdajanje oz. so-izdajanje drugih strokovnih publikacij
 - izdajanje elektronskih publikacij in njihova dostopnost prek spletnega portala
- **Izboljšanje promocijske dejavnosti in marketinga**
Strategije:
 - izdelava celovitega trženjskega načrta
 - redno vzdrževanje in dopolnjevanje spletne strani ZBDS
 - postopen prevod temeljnih vsebin v angleški jezik
 - promocija združenja, stroke in knjižničarjev z objavami v medijih
 - imenovanje predstavnika za stike z javnostmi
 - podeljevanje že uveljavljenih nagrad in priznanj ter uvedba novega priznanja (»knjižničar leta«)
 - vzpostavitev e-prodaje publikacij ZBDS
 - intenzivnejše pridobivanje sponzorjev in donatorjev
 - intenzivnejše pridobivanje članov skladov
 - skrb za promocijska gradiva in izdelke združenja

- **Vzpostavljanje učinkovitih partnerstev**

Strategije:

- razširitev sodelovanja s Kulturniško zbornico Slovenije in aktivnejša vloga v njenem delovanju
- izboljšanje sodelovanja s knjižnicami in drugimi organizacijami s področja knjižničarstva
- izboljšanje sodelovanja z Društvom založnikov Slovenije in Društvom knjigotržcev Slovenije
- povečanje obsega partnerstev z organizacijami izven področja knjižničarstva

Prioritetni letni cilji ZBDS za 2007

- sprejem novega statuta ZBDS in začetek priprave novih poslovnikov in pravilnikov
- začetek reorganizacije organov združenja
- prenos storitev računovodstva na profesionalni računovodski servis
- zagotovitev pravne pomoči v okviru profesionalnega pravnega servisa
- organizacija posvetovanja ZBDS
- podelitev strokovnih nagrad in priznanj
- izdaja zbornika posvetovanja in jubilejnega zbornika ob 60. letnici združenja
- izdaja prevodov smernic IFLA (2 publikaciji)
- redno izdajanje revije Knjižnica
- podpora izdajanju študentskega časopisa in časopisa potujočih knjižnic
- izmenjava strokovnih publikacij s tujimi združenji
- vzdrževanje in dopolnjevanje spletne strani ZBDS
- priprava vsebin za spletno stran Kulturniške zbornice
- vzdrževanje portala e-publikacij in dopolnitev vsebin z elektronsko različico zbornika posvetovanja in jubilejnega zbornika ter IFLA smernic
- digitalizacija starejših publikacij ZBDS in njihova ponudba na e-portalu
- sprejem in objava smernic za medknjižnično izposajo
- sodelovanje s Komisijo za razvoj knjižničnega sistema UL pri pripravi priporočil za organizacijo in delovanje visokošolskih knjižnic
- priprava osnutka smernic za informacijsko opismenjevanje v visokem šolstvu
- sodelovanje z Zvezo splošnih knjižnic pri organizaciji promocijske akcije Dan splošnih knjižnic
- organizacija strokovnega srečanja sekcije za splošne knjižnice, sodelovanje pri organizaciji strokovnega srečanja domoznancev
- zagotovitev sredstev za udeležbo predstavnikov ZBDS na konferenci LIDA, poletni šoli šolskih knjižničarjev in eni od večjih mednarodnih konferenc (npr. IFLA)

Prioritetni letni cilji ZBDS za 2008

STROKOVNA IN ORGANIZACIJSKA DEJAVNOST ZVEZE

- sprejem novega statuta ZBDS in vzpostavitev novih organov združenja
- priprava novih poslovnikov in pravilnikov
- koordinacija strokovnega dela delovnih teles
- izdelava predloga smernic za informacijsko opismenjevanje v visokem šolstvu
- sprejem priporočil za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov (s prevodom smernic IFLA)

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

- organizacija in izvedba posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic (Ljubljana)
- organizacija in izvedba posvetovanja splošnih knjižnic (Kranjska Gora)
- organizacija in izvedba strokovnega srečanja potujočih knjižnic (Brežice)
- sodelovanje pri organizaciji in izvedbi strokovnega posvetovanja Društva šolskih knjižničarjev Slovenije (Radenci)

- organizacija in izvedba delavnice »Ali poznamo / kako dobro poznamo uporabnika – najstnika«
- strokovna ekskurzija študentov bibliotekarstva v tujino
- strokovni obisk izbranih slovenskih knjižnic za študente bibliotekarstva

PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

- objava zbornika posvetovanja Bled 2007 v e-obliki na portalu ZBDS (marec 2008)
- objava jubilejnega zbornika v e-obliki na portalu ZBDS (april 2008)
- izdaja zbornika posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic 2007 v tiskani in elektronski obliki (objava e-oblike april 2008)
- redno izdajanje revije Knjižnica v tiskani in e-obliki
- prevod in izdaja dveh publikacij (smernic) IFLA, tj. smernice za delo knjižnic v zaporih in smernice za knjižnične storitve za slepe (objava e-oblike marec 2009)
- objava prevoda IFLA smernic za potujoče knjižnice v tiskani (maj 2008) in e-obliki (september 2008) na portalu ZBDS
- podpora izdajanju študentskega časopisa ŠTUBIDU
- izdajanje časopisa Potujoče knjižnice
- vzdrževanje in dopolnjevanje portala e-publikacij ZBDS
- digitalizacija starejših letnikov revije Knjižnica (2000)
- digitalizacija zbornika 1. posvetovanja visokošolskih knjižnic iz leta 2000 in njegova objava na portalu ZBDS
- digitalizacija zbornika posvetovanja ZBDS 2003 in njegova objava na portalu ZBDS
- zasnova in vzpostavitev digitalne zbirke starejših publikacij in arhiva ZBDS (digitalizacija gradiv in oblikovanje zbirke) – faza I.

PROMOCIJA IN MARKETING

- promocijske aktivnosti sekcije študentov bibliotekarstva
- organizacija promocijske akcije Dneva splošnih knjižnic
- sodelovanje z Društvom šolskih knjižničarjev pri organizaciji Dneva šolskih knjižnic ter promociji branja in knjižnic
- izdaja novih zgibank o ZBDS in promocijskih gradiv
- vzdrževanje in dopolnjevanje spletne strani ZBDS
- promocija publikacij (prevodov IFLA smernic za različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami) na knjižnem sejmu 2008 in izvedba debatne kavarne z naslovom: »Knjige za ljudi s posebnimi potrebami« (moderatorica: dr. Silva Novljan)
- organizacija e-prodaje publikacij ZBDS

MEDNARODNA DEJAVNOST

- zagotovitev sredstev za udeležbo predstavnikov ZBDS na konferenci IFLA, LIDA, poletni šoli šolskih knjižničarjev, BOBCATSSS, posvetovanjih hrvaškega društva in vsaj eni od večjih specializiranih mednarodnih konferenc
- plačilo članarine IFLA in IBBY
- krepitev mednarodnega sodelovanja (s strokovnimi društvi sosednjih držav, IFLA, EBLIDA in LIBER)
- izmenjava strokovnih publikacij s tujimi združenji

ZAGOTAVLJANJE INFORMACIJSKIH VIROV

- zagotavljanje dostopa do informacijskih virov ponudnika EBSCOhost (elektronski dostop prek interneta, CD-ROM-a, DVD-ja) za vse vrste knjižnic
- dostop do 12 podatkovnih zbirk s področij družboslovja, humanistike, izobraževanja, računalništva, strojništva, fizike, kemije, lingvistike, umetnosti, literature, medicine, zdravstva, farmacije, komunikologije in množičnih medijev, ekonomije, poslovnih ved, bibliotekarstva, informacijskih znanosti in splošnih referenčnih informacij
- organizacija izobraževanja za uporabo servisa, neposredni stiki z uporabniki in svetovanje, dopolnjevanje spletne strani, obveščanje po distribucijski listi, priprava promocijskega gradiva in promocija servisa

I. URESNIČITEV CILJEV ZBDS ZA LETO 2007 IN CILJI ZA 2008

1. Strokovno delo na področju dejavnosti društva: delovanje predsedstva in delovnih teles ZBDS ter skladov

V letu 2007 so bile uresničene naslednje načrtovane dejavnosti:

- predsedstvo, sekcije in skladi so se redno sestajali in uresničili načrtovane aktivnosti (glej: vsebinsko poročilo);
- ožje vodstvo združenja (predsednik, tajnik, blagajnik) so koordinirali aktivnosti delovnih teles, skrbeli za pripravo načrtov in poročil ter finančni menedžment združenja;
- vodenje računovodstva je bilo iz NUK prenešeno na zunanjeg izvajalca;
- zagotovljena je bila pravna pomoč pri pripravi dokumentov združenja s strani zunanjega izvajalca – pravne službe;
- načrtovane dejavnosti na področju strokovnega dela so bile uresničene, z izjemo načrta terminološke komisije in komisije za izobraževanje (objektivni vzroki), tj. program izobraževanja, mednarodne dejavnosti, promocije, publiciranja in zagotavljanja informacijskih virov za knjižnice;
- obveščanje strokovne in širše javnosti je bilo okrepljeno z večjo medijsko pojavnostjo združenja in njegovih akcij;
- sodelovanje z drugimi združenji v Sloveniji in tujini je potekalo v skladu z načrti.

Neuresničeni cilji:

- sprejem novega statuta na skupščini 23.10.07 (društva niso izpeljala javne razprave; delegati za skupščino niso bili imenovani pravočasno in niso obravnavali predloga statuta; sprejeti so bili novi roki za razpravo in sprejem dokumenta);
- reorganizacija združenja se ni začela, ker novi statut še ni bil sprejet;
- novi pravilniki in poslovniki se bodo pripravljali po sprejemu statuta;
- vsebine za spletno stran Kulturniške zbornice niso bile pripravljene, kajti zbornica svoje spletne strani ni vzpostavila;
- izhodišča za smernice za informacijsko opismenjevanje so bila pripravljena in objavljena v e-obliki, imenovana je bila delovna skupina, ki bo pripravljala predlog smernic.

Strokovna dejavnost in **poraba sredstev** ZBDS je potekala v skladu s programom; poraba finančnih sredstev je bila kontrolirana po kontih, stroškovnih mestih in programskih enotah. Zaradi prenosa računovodenja s PIS Navision (NUK) na zunanji servis, je bilo treba celoten stroškovnik postaviti na novo.

Prioritete v letu 2008:

- sprejem novega statuta ZBDS in vzpostavitev novih organov združenja;
- priprava in sprejem novih poslovnikov in pravilnikov;
- koordinacija strokovnega dela delovnih teles;
- izdelava predloga smernic za informacijsko opismenjevanje v visokem šolstvu;
- sprejem priporočil za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov (s prevodom smernic IFLA).

2. Organizacija izobraževalnih vsebin

V letu 2007 so bile organizirane in izvedene naslednje izobraževalne oblike:

- strokovno posvetovanje ZBDS "Knjižnice za prihodnost: napredek in sodelovanje" (22.-23.10.07, Bled, 350 udeležencev);
- strokovna ekskurzija študentov bibliotekarstva (21.-25.3.07, Berlin in Leipzig, 40 udeležencev);
- strokovni ogled NUK za študente bibliotekarstva (18.10.07, 60 udeležencev);
- strokovna ekskurzija – ogled knjižnic za študente bibliotekarstva (22.10.07, Velenje in Celje, 45 udeležencev);
- enodnevni seminar sekcije za specialne knjižnice o spletni knjižnici SourceOECD in SURS, spletni bazi Gvin.com in portalu See-news.com (Ljubljana, 40 udeležencev);
- strokovna ekskurzija sekcije za specialne knjižnice na Slovaško (40 udeležencev);

- strokovno posvetovanje sekcije za splošne knjižnice "Knjižničarji spodbujamo branje" (4.6.07, Ljubljana, 100 udeležencev);
- sodelovanje na okrogli mizi Društva slovenskih pisateljev "Kaj mi priporoča knjižničar" (28.11.07, Ljubljana).

Prioritete v letu 2008:

- organizacija in izvedba posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic »Kakovost v knjižnicah« (oktober 2007, Ljubljana);
- organizacija in izvedba posvetovanja splošnih knjižnic »Knjižnica kot tretji prostor« (29.-30.9.07, Kranjska Gora);
- organizacija in izvedba strokovnega srečanja potujočih knjižnic: »Na pragu novih izzivov« (junij 2008, Brežice);
- organizacija in izvedba delavnice sekcije za splošne knjižnice in sekcije za šolske knjižnice »Ali poznamo / kako dobro poznamo uporabnika – najstnika«;
- strokovna ekskurzija študentov bibliotekarstva na Poljsko;
- strokovni ogled NUK in KOŽ za študente bibliotekarstva (oktober 2008);
- sodelovanje pri organizaciji in izvedbi 3. kongresa šolskih knjižničarjev (16.-18.10.07, Radenci).

3. Mednarodna dejavnost in udeležba na mednarodnih konferencah

V letu **2007** je potekala mednarodna dejavnost na naslednjih področjih:

- sodelovanje z IFLO - posredovanje mnenj o gradivih, smernicah, delo v sekcijah ipd.; plačilo članarine; stiki s sekretariatom zaradi avtorskih pravic pri prevodih smernic
- sodelovanje z EBLIDO;
- predstavnik ZBDS mag. Gorazd Vodeb se je udeležil mednarodne konference "Libraries in the Digital Age", Dubrovnik in Mljet (poročilo je dostopno v prilogi);
- predstavniki ZBDS Jelka Kosi in Romana Fekonja (referat) ter mag. Stanislav Bahor so se udeležili "19. proljetne škole školskih knjižničarjev" v Šibeniku; poročilo je dostopno v prilogi;
- predstavnice ZBDS mag. Karmen Stopar, Melita Ambrožič (udeležbo ji je financiral NUK) in dr. Silva Novljan (ZBDS je sofinanciral kotizacijo) so se udeležile konference IFLA v Durbanu; predstavitev je dostopna na spletni strani NUK;
- predstavniki Sekcije študentov bibliotekarstva so se udeležili konference BOBCATSS v Pragi, kjer so predstavili dva referata;
- predstavnici ZBDS Mojca Trtnik in Tereza Poličnik Čermelj sta se udeležili strokovnega posvetovanja hrvaških visokošolskih in specialnih knjižnic v Opatiji (april 2007); poročilo je dostopno v prilogi;
- predsednica ZBDS Melita Ambrožič se je udeležila strokovnega obiska knjižnic na Kosovu - Priština, Peč in Mitrovica (junij 2007), ki sta ga organizirala IZUM in Slovenska vojska;
- sodelovanje je potekalo z bibliotekarskimi združenji Hrvaške, Madžarske, Avstrije, Italije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije in Črne Gore;
- s Hrvaškim knjižničarskim društvom se je nadaljevala izmenjava strokovnih publikacij.

Prioritete 2008:

- zagotovitev sredstev za udeležbo predstavnikov ZBDS na konferenci IFLA, LIDA, poletni šoli šolskih knjižničarjev, BOBCATSSS, posvetovanjih društev sosednjih držav in vsaj eni od večjih specializiranih mednarodnih konferenc;
- plačilo članarine IFLA in IBBY;
- krepitev mednarodnega sodelovanja (s strokovnimi društvi sosednjih držav, IFLA, EBLIDA in LIBER);
- izmenjava strokovnih publikacij s tujimi združenji.

4. Promocijska dejavnost

V letu **2007** je bil program promocijske dejavnosti v celoti uresničen, in sicer:

- izdana je bila promocijska publikacija ZBDS – spominski zbornik ob 60-letnici strokovnega združenja;
- pripravljena je bila razstava o razvoju strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev (posvetovanje ZBDS, Bled 2007);

- izdana je bila promocijska zgibanka in navodila za študente bruce ter promocijsko gradivo za Sekcijo študentov bibliotekarstva;
- izvedena je bila predstavitev ZBDS, društev in sekcije študentov bibliotekarstva na oddelku za bibliotekarstvo in vpis študentov v področna društva ter sekcijo (9.-11-1-07); poročilo je dostopno na naslovu: http://www.zbds-zveza.si/studenti_2006_akcija_clani.asp;
- promocija študija bibliotekarstva in sekcije študentov bibliotekarstva na informativnih dnevih (9.10.1.07);
- predstavitev sekcije študentov bibliotekarstva na Študentskih dnevih Filozofske fakultete (17.-19.4.07);
- sekcija študentov bibliotekarstva je pripravila sprejem za bruce (3.10.07),
- sekcija za študente bibliotekarstva je ob desetletnici delovanja pripravila razstavo na FF (december 2007);
- spletna stran ZBDS (<http://www.zbds-zveza.si/zbds.asp>) je bila redno dopolnjevana, do decembra 2007 je obsegala 1.350 datotek; redno je deloval tudi uredniški odbor spletne strani;
- sekcija študentov bibliotekarstva je redno dopolnjevala svojo spletno stran;
- aktivnosti združenja so bile dokumentirane v različnih medijih;
- sekcija za splošne knjižnice je uspešno organizirala akcijo Dan slovenskih splošnih knjižnic (knjižnice so izvedle 186 prireditev, osrednja prireditev je bila v Knjižnici Grosuplje, akcija je bila dobro medijsko predstavljena);
- publicirana so bila promocijska gradiva za Dan splošnih knjižnic (logotip, plakati, majice, beležnice, letaki);
- podeljene so bile nagrade Kalanovega sklada, Čopove diplome in Čopova priznanja;

Prioritete v letu 2008:

- promocija ZBDS in sekcije študentov ter vpis v društva in sekcijo (8.-10.1.08);
- sodelovanje sekcije študentov na informativnih dnevih FF;
- organizacija sprejema za nove študente bibliotekarstva;
- organizacija promocijske akcije Dan splošnih knjižnic;
- sodelovanje z Društvom šolskih knjižničarjev pri organizaciji Dneva šolskih knjižnic
- izdaja novih zgibank o ZBDS in promocijskih gradiv;
- promocija ZBDS v okviru študijskih skupin šolskih knjižničarjev (februar 2008);
- promocija branja in knjižnic kot kulturnih in socialnih prostorov ob mednarodnem dnevu pismenosti, mednarodnem dnevu šolskih knjižnic in dnevu slovenskih šolskih knjižnic;
- vzdrževanje in dopolnjevanje spletne strani ZBDS;
- promocija publikacij (prevodov IFLA smernic za različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami) na knjižnem sejmu 2008 in izvedba debatne kavarnice z naslovom: »Knjige za ljudi s posebnimi potrebami« (moderatorica: dr. Silva Novljan)
- organizacija e-prodaje publikacij ZBDS prek spletne strani ZBDS.

5. Izdajanje strokovnih publikacij

V letu 2007 je ZBDS na področju publicistične dejavnosti realiziral naslednje aktivnosti:

- izdaja revije Knjižnica v tiskani in elektronski obliki na portalu ZBDS in dLib.si;
- izdana je bila zgibanka Sekcije študentov bibliotekarstva in predstavitveni letak za bruce;
- izdana je bila publikacija IFLA smernice za delo z uporabniki z disleksijo v nakladi 300 izv.; e-različica bo objavljena na portalu v letu 2008;
- izdana je bila publikacija IFLA smernice za delo z uporabniki s posebnimi potrebami – smernice za lažje berljivo gradivo v nakladi 400 izvodov, e-različica bo objavljena na portalu v letu 2008;
- pripravljen in objavljen je bil dokument »Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah« (spletna stran ZBDS, spletna stran knjižnic UL).
- dograjena je bila programska podpora (portal) za dostop do elektronskih publikacij ZBDS – predmetno kazalo in iskalnik (portal razvijajo sodelavci CTK);
- izdan je bil zbornik posvetovanja ZBDS 2007 v nakladi 500 izvodov, e-različica bo objavljena na portalu v letu 2008;
- izdan je bil jubilejni zbornik ob 60-letnici združenja, v nakladi 500 izvodov; e-različica bo objavljena na portalu v letu 2008;
- izdani sta bili dve številki časopisa potujočih knjižnic (tiskana in e-različica);

- izdana je bila dvojna številka časopisa študentov bibliotekarstva – ŠTUBIDU v tiskani in e-obliki (sofinanciranje tiskane izdaje).

Prioritete 2008:

- izdajanje revije Knjižnica v tiskani in elektronski obliki (izšle bodo štiri številke revije in tematska številka; v tisku je trenutno še tematska številka letnika 2007);
- izdaja zbornika posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic 2008 (tiskana in e-oblika);
- objava e-oblike zbornika posvetovanja ZBDS 2007;
- objava e-oblike jubilejnega zbornika ob 60-letnici združenja;
- podpora izdajanju študentskega časopisa Štubidu (dve številki);
- priprava in izdaja tiskane in elektronske oblike IFLA smernic za storitve zaporniških knjižnic (40 strani), smernic za delo s slepimi uporabniki (100 str.) in smernice za potujoče knjižnice (40 str.);
- dopolnjevanje portala publikacij ZBDS z digitalizacijo neknjižnega gradiva – prva faza (arhiv združenja, starejša gradiva s posvetovanj);
- organiziranje ponudbe tiskanih publikacij ZBDS prek spletne strani ZBDS (popis zalog, skeniranje naslovnice, priprava e-naročilnic);
- digitalizacija zbornika posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic (2000) in zbornika posvetovanja ZBDS 2003, priprava e-publikacij in zagotovitev dostopnosti prek portala publikacij ZBDS.

6. Zagotavljanje informacijskih virov (EBSCOhost)

V letu **2007** so bile uresničene naslednje načrtovane dejavnosti:

- vsem vrstam knjižnic je bil zagotovljen neomejen dostop do 12 podatkovnih zbirk servisa EBSCO s skupaj približno 16.000 časopisi v celotnem besedilu;
- uporabniki so opravili 441.000 iskanj, povprečno 36.750 mesečno;
- na EBSCOhost platformo je skupaj vstopilo 105.765 uporabnikov;
- opravljena je bila distribucija CD-romov in DVD-jev z arhivi vsebin;
- knjižnicam je bila zagotovljena možnost samostojnega arhiviranja vsebin ali dostop do zbirk brez internetne povezave;
- knjižnicam je bila omogočena uporaba RSS tehnologije;
- enajstim knjižnicam je bila zagotovljena podpora pri uporabi zbirk in modula Admin ter oblikovanja lastnega portala za dostop do vsebin EBSCOhost;
- za mednarodni konzorcij eIFL.net je bilo izdelano izvedenjsko mnenje o informacijskih potrebah in željah slovenskih knjižnic in uporabnikov;
- izvedena so bila izobraževanja in promocija novosti;
- prek portala EBSCOhost je bila ponujena možnost preizkušanja dveh novih podatkovnih zbirk.

Prioritete v letu 2008:

- zagotavljanje neomejenega dostopa do informacijskih virov ponudnika EBSCOhost (elektronski dostop prek interneta, CD-ROM-a, DVD-ja) za vse vrste knjižnic
- dostop do 12 podatkovnih zbirk z različnih znanstvenih področijskih področij
- akcije za pridobitev potrebnih sredstev za plačilo servisa
- organizacija izobraževanja za uporabo servisa, neposredni stiki z uporabniki in svetovanje, dopolnjevanje spletne strani, obveščanje po distribucijski listi, priprava promocijskega gradiva in promocija servisa

VSEBINSKO POROČILO O STROKOVNEM DELU ZBDS IN ČLANOV TER PROGRAM 2008

I. STROKOVNA DEJAVNOST DELOVNIH TELES ZBDS

- **Sekcija študentov bibliotekarstva**

Poročilo o delu v letu 2007

V okviru **osnovne dejavnosti** je sekcija pridobila pisarniški material, ki je nujno potreben za delovanje, zlasti za reproduciranje promocijskega gradiva (zgibanke, plakati ipd.) in urejanje dokumentacije sekcije. Predsednica sekcije se je redno udeleževala sej predsedstva ZBDS.

Na področju **izobraževalne dejavnosti** je sekcija organizirala več vodenih ogledov knjižnic, skrbela pa je tudi za promocijo posvetovanj in omogočila študentom cenovno ugodno udeležbo ter aktivno sodelovanje.

V okviru izobraževalne dejavnosti je bila organizirana že tradicionalna strokovna ekskurzija, ki pa smo jo letošnje leto še obogatili z nekoliko drugačnim programom. Med 21. in 25. marcem je tako 44 študentov bibliotekarstva obiskalo Leipzig in Berlin. V Leipzigu, kjer smo obiskali Oddelek za informacijske znanost, založništvo in muzejske študije (Hochschule für Technik, Wirtschaft und Kultur Leipzig Fachbereich Buch und Museum). Študenti in profesorji so nam predstavili njihov študij in nas popeljali na voden obisk Univerzitetne knjižnice Albertina (Bibliotheca Albertina). Prav tako smo s pomočjo študentov iz Leipziga en dan preživeli na knjižnem sejmu, ki velja za enega najstarejših in največjih knjižnih sejmov. V Berlinu pa smo si pod strokovnim vodstvom ogledali 2 zanimivi knjižnici: Parlamentarno knjižnico (Bibliothek des Deutschen Bundestages) ter Mestno knjižnico – enoto Potsdamer (Staatsbibliothek zu Berlin - Haus Potsdamer Straße. Knjižnicam je sekcija v znak hvaležnosti za strokovno vodenje podarila nekaj sponzorskih daril, ki jih je pridobila od NUK-a, Mladinske knjige, Filozofske fakultete, Univerze v Ljubljani in Slovenske turistične organizacije. S tem je želeli tudi širše promovirati Slovenijo in jih povabiti na obisk in ogled slovenskih knjižnic. Organizacijo ekskurzije sekcija vidi kot najboljši način, da študenti pridobijo nova znanja in spoznajo različne bibliotekarske prakse, kar dolgoročno vpliva tudi na dvig strokovne usposobljenosti bodočih bibliotekarjev. Članek o ekskurziji je bil objavljen v Knjižničarskih novicah in v reviji Štubidu. S sredstvi ZBDS je bil sofinanciran avtobusni prevoz.

Sredi oktobra (18.10.2007) je sekcija za študente prvega letnika pripravila organiziran strokovni ogled NUK-a. Šestdesetim študentom, razdeljenim v tri skupine, so zaposleni razkazali Informacijski center za bibliotekarstvo, jih seznanili z uporabo knjižnice (kje se vpišejo, kako rezervirajo sedež v čitalnici, kako naročijo knjigo, kje je časopisna čitalnica) in jim pokazali uporabo najpomembnejših informacijskih virov. Sekcija meni, da je tak organiziran ogled NUK-a na začetku študija zelo pomemben, saj za večino študentov pomeni prvi stik z ustanovo, ki jo bodo v času svojega študija veliko obiskovali in uporabljali. S tem ko se jim razkaže ureditev knjižnice, se jim knjižnico tudi približa, da se je ne bojijo uporabljati, hkrati pa spoznajo tudi uporabno vrednost knjižnice za njihov študij.

22. oktobra 2007 je sekcija organizirala tudi enodnevno strokovno ekskurzijo v Velenje in Celje, katere se je udeležilo 45 študentov. Na ekskurziji so si študenti pod vodstvom zaposlenih ogledali Splošno knjižnico Velenje, Osrednjo knjižnico Celje in Zgodovinski arhiv Celje. Z organiziranjem ekskurzije je sekcija želela študentom predstaviti tudi nekaj domačih ustanov in praks s področja bibliotekarstva.

V okviru izobraževalne dejavnosti je sekcija sodelovala tudi na posvetovanju ZBDS, ki je potekalo oktobra na Bledu. Sekcija je o posvetovanju obveščala študente, dva študenta pa sta tudi aktivno pomagala na samem posvetovanju.

Sekcija meni, da udeleževanje študentov na simpozijih veliko pripomore k boljšemu poznavanju in razumevanju aktualnih tematik v knjižničarstvu, kar lahko potem tudi prenesejo v svoje študijske obveznosti. Posvetovanja so tudi dobra priložnost, kjer študenti navežejo stike z bodočimi delodajalci in ob sodelovanju pri izvedbi pridobivajo organizacijske spretnosti. Sekcija zato kot svojo pomembno nalogo vidi obveščanje študentov o posvetovanjih, promoviranje udeleževanja posvetovanj in omogočanje ugodne nastanitve.

V okviru programskega sklopa **mednarodno sodelovanje** se je skupina 20 študentov skupaj z dr. Južničem in dr. Urbanijo v Pragi udeležila mednarodnega simpozija BOBCATSSS, ki je pod naslovom »Marketing of Information Services« potekal med 29. in 31. januarjem 2006. BOBCATSSS je mednarodni simpozij študentov bibliotekarstva, ki omogoča študentom iz različnih koncev Evrope, da enkrat na leto predstavijo svoje plakate in prispevke, ki jih pripravijo na razpisano temo. Študenti se tako urijo v strokovnem pisanju, predstavljanju novih idej, rešitev in obenem spoznavajo svoje stanovske kolege iz drugih univerz. Na letošnjem simpoziju sta se predstavili dve slovenski »ekipi«. Ena¹ je svojo raziskavo »Advertising of inquiry and reference service Ask the librarian« predstavila s plakatom, druga² pa s predavanjem z naslovom »Library logo: an effective way of marketing or an UOO - unknown useless object«. Vsi študenti so se redno udeleževali predavanj in delavnic, s čimer so lahko pridobili novo znanje in se seznanili z različnimi bibliotekarskimi praksami. Sekcija je organizirala promocijo, prevoz in prenočišče za udeležence simpozija. Iz sredstev ZBDS-ja je bilo plačanih sedem kotizacij študentom, ki so včlanjeni v ZBDS. Ostale kotizacije je pokrila oddelek za bibliotekarstvo. Trenutno se študenti že pripravljajo na BOBCATSSS 2008, ki bo v Zadru, Hrvaška.

V okviru **promocijske dejavnosti** je sekcija tudi v letu 2007 izvedla vrsto akcij in projektov. V dneh med 9.1. in 11.1.2007 je na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo organizirala predstavitev ZBDS, področnih bibliotekarskih društev in Sekcije študentov bibliotekarstva ter študente spodbujala k včlanitvi. Za informiranje smo pripravili zgibanke in informativna gradiva nekaterih področnih društev, seveda pa smo študentom tudi preko pogovora poskusili prikazati prednosti in možnosti, ki jim jih ponuja ZBDS. V teh dneh smo dali študentom tudi možnost, da so se včlanili v nekatera področna društva in SŠB ali pa podaljšali že obstoječe članstvo. V področna društva smo skupno včlanili 85 študentov (DB Celje – 71 študentov, DB Ljubljana – 11 študentov in DB Primorske – 4 študente). V Sekcijo študentov bibliotekarstva pa se je vpisalo 90 študentov.

9. in 10. februarja 2007 je sekcija na informativnih dnevih predstavila študij bibliotekarstva in prikazala dejavnosti, s katerimi se študenti bibliotekarstva ukvarjajo zunaj predavalnic. Za to priložnost je pripravila obsežne powerpoint predstavitve in zgibanke z osnovnimi podatki o dejavnostih študentov. Po predstavitev je povabila zainteresirane, naj se s kakršnimkoli vprašanji obrnejo na njen e-poštni naslov. Promocija študija bibliotekarstva je ena izmed nalog sekcije, saj večja prepoznavnost ter dobra podoba študija in profesije pomagata bodočim študentom pri njihovi odločitvi. Sekcija se trudi, da bi se na študij vpisovalo čim več takih, ki jih ta študij resnično zanima, kar bi posledično dvignilo tudi nivo študija in bodočih kadrov.

Sekcija se je predstavila tudi na Študentskih dnevih Filozofske fakultete, ki so potekali med 17. in 19. aprilom v avli fakultete. S tem je tudi drugim študentov na Filozofski fakulteti predstavila svojo dejavnost ter si izmenjala ideje z drugimi društvi.

Novo študijsko leto je sekcija začela s sprejemom za bruce, ki ga je pripravila 3.10.2006 ob podelitvi indeksov na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. 7 študentov je sodelovalo na predstavitvi, kjer je bilo med drugim predstavljeno tudi delovanje sekcije in njene akcije, bruci so bili povabljeni k vpisu in aktivnem sodelovanju v sekciji, izdelan je bil tudi »Priročnik za bruce«, ki je bil kot promocijsko gradivo razdeljen med študente prvega letnika.

V mesecu oktobru je sekcija obeležila svojo desetletnico delovanja. Ob tej priložnosti se pripravljala razstava fotografij, ki bo v mesecu decembru, izdelani pa so bili tudi grafitni svinčniki z znakom ZBDS in napisom »Sekcija študentov bibliotekarstva - 1997-2007«.

Sekcija je ves čas skrbela tudi za ažuriranje podatkov na spletni strani študentov bibliotekarstva http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/studentske_strani/bibliotekarstvo/, kjer je objavljala obvestila ter slike z različnih dogodkov. Na spletni strani študenti lahko objavljajo tudi svoje seminarske naloge, zapiske in diplomske naloge, si preberejo aktualne novice, borzo dela ali pa si pogledajo galerijo slik, ki v slikah prikazuje dejavnosti študentov. Stran je oblikovana tudi z mislijo na postavitve angleške verzije, ki jih bo sekcija pripravila v letu 2008.

Revija Štubidu bo izšla v začetku decembra. Tokratna številka bo vsebovala še dodatek, katerega smo pripravili ob 10-letnici sekcije.

¹ Marijana Abe, Ines Bombač, Nina Hočevnar in Sara Koncilja pod mentorstvom dr. Primoža Južniča.

² Maja Blažič, Tanja Merčun, Barbara Plestenjak in Neja Mlakar pod mentorstvom dr. Primoža Južniča in dr. Jožeta Urbanije.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

V letu 2008 se bo Sekcija študentov bibliotekarstva v okviru **osnovne dejavnosti** redno sestajala ter sodelovala na sejah predsedstva ZBDS.

V okviru **izobraževalne dejavnosti** načrtuje sekcija izvedbo strokovne ekskurzije študentov bibliotekarstva v tujino – Krakov, Poljska (Marec 2008). Organizacija strokovnih ekskurzij se zdi sekciji zelo pomembna, saj želi, da študenti spoznavajo tudi tuje prakse, kar lahko dolgoročno vpliva na dvig strokovne usposobljenosti bodočih bibliotekarjev. Strokovne ekskurzije so sicer organizirane tudi s strani področnih društev, vendar se jih študenti navadno ne morejo udeležiti, saj so potekajo na višku študijskih obveznosti. Prav tako pa je zanimanje študentov za ekskurzije tako veliko, da se ekskurzije DBC-ja, v katerega je včlanjena večina študentov, ne bi mogli vsi udeležiti.

V mesecu oktobru bo sekcija organizirala strokovni ogled NUK-a in KOŽ-a za študente prvega letnika. Študenti se bodo na tak način seznanili s knjižnicama, ki ju bodo uporabljali v času študija.

Čez leto 2008 bo v okviru Sekcije deloval tudi bralni klub. Predstavnik bralnega kluba sta Simon Pirš in Marija Lavrih. S pomočjo le-tega se bomo trudili dvigniti bralno zavest študentov in jim omogočili konstruktivno debatiranje o prebranem.

V okviru **mednarodnega sodelovanja** se nameravajo predstavniki sekcije udeležiti simpozija BOBCATSSS 2008 v Zadru (28.1.- 31.1.2008). Na simpozij bo odpotovalo 20 študentov. V letu 2008 se bo sekcija pripravljala tudi že na BOBCATSSS 2009, ki bo v januarju 2009. Študenti se morajo namreč na simpozij prijaviti v novembru 2008, kotizacije pa je potrebno plačati do konca decembra 2008.

Sekcija študentov bibliotekarstva načrtuje tudi aktivno **promocijsko dejavnost**, in sicer predstavljanje dejavnosti ZBDS in Sekcije študentov bibliotekarstva, redno izdajanje časopisa Štubidu, izdelavo angleške in nemške verzije spletne strani in izdelavo različnih promocijskih gradiv. V letu 2007 se je opazno povečal vpis študentov v ZBDS, kar gre pripisati ravno večji promocijski dejavnosti. Prav tako se je povečala prepoznavnost sekcije in ZBDS, nujno pa bo predstavljanje in promocijo še razširiti, da bi pritegnili širšo strokovno in ostale javnosti.

V začetku januarja 2008 (8.1.-10.1.2008) bo potekal organiziran vpis v ZBDS in včlanjevanje v sekcijo. Februarja bo sekcija sodelovala na informativnih dnevih na Oddelku BINK, kjer bo pomagala pri promociji študija bibliotekarstva in bibliotekarske stroke. V začetku oktobra 2008 bo organiziran sprejem novih študentov bibliotekarstva. Brucem bo predstavljen študij bibliotekarstva, ZBDS in dejavnost sekcije. Promocijsko dejavnost bo Sekcija spodbujala tudi preko internet -študentske spletne strani in foruma bibliotekarjev.

Sekcijo študentov bibliotekarstva je do skupščine ZBDS 23.10.2007 vodila **Tanja Merčun**, študentka Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, v mandatnem obdobju 2007-2009 jo vodi **Tine Mauer**, prav tako študent omenjenega oddelka.

• Sekcija za specialne knjižnice

Poročilo o delu v letu 2007

V letu **2007** je v okviru **osnovne dejavnosti** Sekcija obravnavala tekoče probleme, ki se nanašajo na specialne knjižnice, seznanjanju članov z aktualnimi novostmi in spremembami ter izmenjavi izkušenj. Te je obravnavala korespondenčno in na sestankih izvršnega odbora.

Na področju **izobraževanja** je Sekcija v organizaciji Kristine Hacin-Ludvik, Andreje Može, Pije Brezigar in Zlatke Rabzelj pripravila enodnevni seminar o spletni knjižnici SourceOECD in Statističnega urada RS, spletni bazi Gvin.com ter portalu See-news.com.

Namen dogodka je bil seznaniti specialne in visokošolske knjižnice o mednarodnem in slovenskem ponudniku statističnih podatkov, o ponudnikih finančnih in bonitetnih informacij ter poslovnih informacij s področja JV Evrope, podati izčrpno informacijo uporabnikom, ki pri svojem delu uporabljajo te podatke in izmenjati izkušnje dosedanjih uporabnikov predstavljenih zbirk. Seminarja se je udeležilo 40 knjižničarjev.

Na strokovnem posvetovanju ZBDS je Sekcija sodelovala na okrogli mizi »Varovanje, zbiranje, obdelava in hramba osebnih podatkov«. Povzetek primera problematike za specialne knjižnice je predstavila Zlatka Rabzelj. Kristina Hacin-Ludvik in Andreja Može sta pripravili in razstavili za udeležence posvetovanja plakat, na katerem so bile v sliki in besedi predstavljene vse strokovne ekskurzije specialnih knjižničarjev.

V okviru vseživljenjskega izobraževanja knjižničarjev je Sekcija organizirala strokovno ekskurzijo na Slovaško, ki so jo organizirali Franc Kuzmič, Mojca Kotar in Andreja Može, in na kateri smo se specialni knjižničarji seznanili z organiziranostjo in strokovnim delom vrste zanimivih specialnih knjižnic.

Sekcija je pripravila tudi predloge tem za posvetovanje specialnih knjižnic, ki poteka vsake dve leti, in bo naslednje zopet v letu 2008.

V okviru **publicistične dejavnosti** je Sekcija sodelovala pri pripravi jubilejnega zbornika 60. obletnice društva in 50. obletnice revije Knjižnica s prispevkom Kristine Hacin-Ludvik o razvoju Sekcije za specialne knjižnice.

Sekcija je s predlogi sodelovala pri pripravi predloga novega Statuta ZBDS.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

Sekcija za specialne knjižnice bo v letu 2008 nadaljevala prizadevanja za izboljševanje položaja in vloge specialnih knjižnic v okviru ustanov, kjer delujejo.

Osnovna dejavnost sekcije bo namenjena obravnavi aktualne problematike, ki se nanaša na specialne knjižnice, in sicer zlasti naslednjim vprašanjem:

- posodobitev standardov za specialne knjižnice,
- podpora knjižničarjem v specialnih knjižnicah pri zagotavljanju možnosti za pogodbene kadre za strokovno obdelavo gradiva,
- vključevanje specialnih knjižnic v popis knjižničnih zbirk, ki še niso popisane,
- spremljanje ustreznosti nagrajevanja sodelavk in sodelavcev v specialnih knjižnicah glede na druge stroke v Republiki Sloveniji.

Na področju **izobraževanja** bo sekcija posvetila posebno pozornost vsebinam, ki prispevajo k strokovni rasti knjižničarjev. Na spomladanskem srečanju sekcije bodo med drugim obravnavane naslednje teme:

- način izvedbe dobre delovne prakse za študentke in študente in
- mentorstvo mladim knjižničarjem.

Prav tako se bo sekcija aktivno vključila v pripravo in izvedbo skupnega posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic v oktobru 2008 na temo "Kakovost v knjižnicah". Skupni program je naveden pri Sekciji za visokošolske knjižnice.

V okviru vseživljenjskega izobraževanja knjižničarjev bo sekcija organizirala strokovno ekskurzijo, na kateri bodo specialni knjižničarji obiskali nekaj specialnih knjižnic v eni od evropskih držav (Poljska ali Madžarska in Avstrija). Organizacijo ekskurzije bo vodila skupina naših kolegov in kolegic.

Na področju **informiranja** članov bo sekcija zagotovila stalno in ažurno dopolnjevanje spletnega mesta ZBDS - Sekcije za specialne knjižnice.

Sekcijo za specialne knjižnice je do skupščine ZBDS 23.10.2007 vodila **Zlatka Rabzelj**, MORS – Knjižnično-informacijski center, v mandatnem obdobju 2007-2009 jo vodi **Nataša Glavnik**, Dokumentacijsko-knjižnični oddelek Državnega zbora RS.

- **Sekcija za splošne knjižnice**

Poročilo o delu v letu 2007

IO sekcije za splošne knjižnice sestavljajo: Nadja Božič Mislej, Knjižnica Srečka Kosovela, Sežana; Breda Karun, NUK - Center za razvoj knjižničarstva; Petra Kovič, Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto; Ksenija Medved, Knjižnica Grosuplje; Ana Pernat, Mariborska knjižnica; *Breda Podbrežnik Vukmir, Matična knjižnica Kamnik – predsednica*; Martina Rozman Salobir, Osrednja knjižnica Celje; Andreja Štorman, Matična knjižnica Kamnik; Maja Vunšek, Osrednja knjižnica Kranj

IO sekcije je v letu 2007 imel 5 sej, na katerih smo obravnavali tekočo problematiko, poročila in delovni načrt.

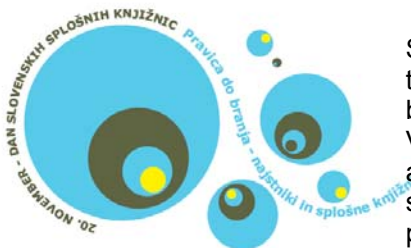
- **Enodnevni posvet Knjižničarji spodbujamo branje**

Sekcija je 4. 6. 2007 organizirala enodnevni posvet z zgornjim naslovom, ki je bil namenjen predstavitev dobre prakse. Stotim udeležencem je bilo predstavljenih 12 referatov, referenti pa so bili knjižničarji splošnih knjižnic. Tema predstavljenih praks se je nanašala na spodbujanje branja pri najstnikih. Po odzivih sodeč je bila vsebina zelo ustrezna, saj se dotika vprašanja naše najbolj zahtevne ciljne publike – to so najstniki.

- **Cilj:** spodbuditi strokovno delovanje pri spodbujanju bralne kulture med mladimi.
- **Vsebina:** referati s predstavitvami dobrih praks iz različnih splošnih knjižnic, ki so predstavile svoje uspešne projekte, storitve ali knjižna tekmovanja s področja bralne kulture.
- **Zaključke** sta povzeli Ana Pernat in Nadja Božič, in so bili objavljeni v Knjižničarskih novicah.
- **Ocena učinkovitosti:** po številu udeležbe in številu prijavljenih referatov lahko sklepamo, da so predstavitve dobrih praks učinkovit način dela sekcije. Število udeležencev je bilo omejeno na sto, zato smo morali kar nekaj prijav celo zavrniti.

Temo posvetovanja smo nadaljevali z dnevom slovenskih splošnih knjižnic.

- **Dan slovenskih splošnih knjižnic – Pravica do branja: najstniki in splošne knjižnice**

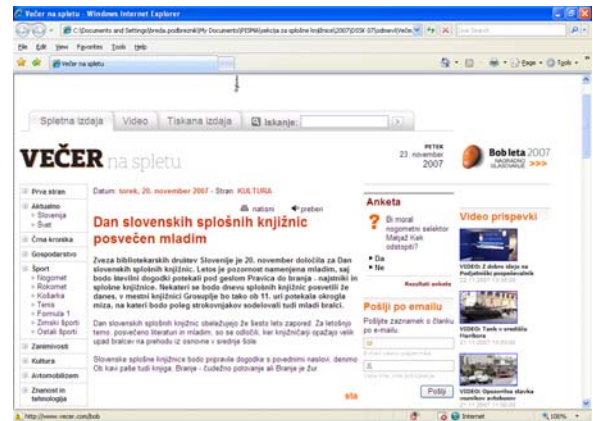
Sekcija je letos že šestič praznovala svoj dan, ki ga vsakih tematsko obarva. Letošnji 20. 11. je bil namenjen promociji branja med mladimi.

Vsebinsko in organizacijsko načrtovanje je potekalo na podlagi ankete, s katero smo želeli oceniti učinkovitost lanskega Dneva splošnih knjižnic, ki je pokazala na pomanjkljivo medijsko pokritost, premalo odmevnosti na nacionalni TV, na željo po tem, da je osrednja prireditev en dan prej, da se izbere letos drug promocijski material.

Osrednja prireditev je potekala v ponedeljek, 19.11.07 v Mestni knjižnici Grosuplje. Slavnostna govornika sta bila župan Janez Lesjak in dr. Melita Ambrožič, predsednica ZBDS. Kulturnemu programu je sledila okrogla miza »Pravica do branja«, na kateri so sodelovali dr. Silva Novljan, NUK, mag. Marjan Špoljar, Knjižnica Otona Župančiča, in dijakinja, študent ter otroci iz osnovnih šol. Moderirala je Maja Vunšek.

- **Cilj:** Promocija splošnih knjižnic s poudarkom na dejavnostih, storitvah in projektih, ki so namenjene mladim, spodbuditi zanimanje mladih za splošne knjižnice, kjer lahko uresničujejo svoje pravice do branja.
- **Vsebina:** najstniki in branje – kaj lahko splošna knjižnica nudi najstnikom.
- **Promocijska gradiva:** logotip, beležnice (7.000 izvodov), letaki. Sekcija je poravnala račun za oblikovanje logotipa in pripravo logotipa za tiskanje majic, te so potem knjižnice naročale same.
- **Aktivnosti:**
- promocijski materiali: letake nam je sponzorirala tiskarna Kočevski tisk, tiskanje beležnic je v višini 3.700 evrov plačala ZBDS, 3.000 evrov pa sekcija s sponzorskimi sredstvi, majice so naročale in plačale knjižnice same. Za distribucijo je poskrbela tiskarna. Letos smo se odločili za svež dizajn, ki je usmerjen k mladim. Oblikovalka je Lucija Perko, ki je iz industrijskega oblikovanja diplomirala na firenški univerzi,
- osrednja prireditev,
- obveščanje medijev in javnosti,

- oblikovanje zbornika slovenskih prireditev: od 186 vseh prireditev je zbirnik zajel le tiste, ki so se nanašale na najstniško ciljno skupino.
- **Obveščanje:** po elektronskih pošti so bili obveščeni direktorji knjižnic, na dan splošnih knjižnic je bilo kar nekaj objav: TV SLO na prvem programu, v Dnevniku (19. in 20.11.), Bukla, Dnevnik, notica v Delu, lokalni časopisi, Radio Ognjišče, različni spletni portali ...
- **Ocena učinkovitosti:** število prireditev je 186, kar pomeni, da je približno vsaka od 61-ih splošnih knjižnic pripravila 3 prireditve s tem namenom. Majic je bilo naročenih okrog 1.000, kar je veliko število. Sicer pa bomo učinkovitost izmerili z anketo, ki bo izvedena v decembru 2007. Po naši oceni se s pomočjo tega dneva krepi naša prepoznavnost v javnosti, kar vpliva tudi na naše finance.

- **Sodelovanje v zborniku 60 let strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev**
Prispevek o zgodovini, namenu in dejavnostih sekcije za splošne knjižnice je napisala Breda Podbrežnik.
- **Sodelovanje na okrogli mizi: KAJ MI PRIPOROČA KNJIŽNIČAR?**

V sredo, 28.11.2007 je v prostorih Društva slovenskih pisateljev (Tomšičeva 12, Ljubljana) potekala okrogla miza »Kaj mi priporoča knjižničar?« Sodelovali so: **dr. Miha Kovač**, profesor na oddelku za bibliotekarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani, **Mitja Čander**, glavni urednik zbirke Beletrina Študentske založbe, **Peter Pavletič** iz Knjižnice Tolmin, **Breda Podbrežnik Vukmir**, predsednica sekcije za splošne knjižnice pri ZBDS, **Vlado Žabot**, predsednik DSP, **Barbara Koželj**, direktorica direktorata za umetnost pri Ministrstvu za kulturo. Vsebina debate: zakaj narašča izposoja in nakup upada; kaj to pomeni za založništvo, predvsem za tisto v javnem interesu, tudi glede na to, katere vrste knjig knjižnice nakupijo največ; kakšno je danes razmerje med podobo knjižnice kot informacijskega središča in vizijo knjižnice kot kulturnega žarišča; v kolikšni meri knjižničarji in vodje knjižnic vplivajo na to, kaj se izposoja in kakšna je kakovost prebranega; kakšna so merila za oceno uspešnosti dela knjižnic. Predstavljen je bil tudi primer dobre prakse, kako bralece povabiti k temu, da v roke vzamejo kakovostno leposlovje: projekt *Primorci beremo*.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

- **Posvetovanje splošnih knjižnic z delovnim naslovom »Knjižnica kot tretji prostor«**
 - **Tema:** Za posvetovanje splošnih knjižnic 2008 je vsebinski koncept pripravila Breda Karun. Na letošnjem posvetovanju bo v ospredju uporabnik (potencialni uporabnik, statistka zadnjih let ter trendi, uporabniki tradicionalne oz. virtualne knjižnice, posebne skupine uporabnikov, pričakovanja uporabnikov, knjižnica kot tretji prostor ipd.)
 - **Termin:** 29. - 30. september 2008 v Kranjski Gori
 - **Programski odbor:** Breda Karun, Petra Kovič. Program bo izdelan do konca januarja 2008
 - **Cilj:** spodbuditi strokovno obravnavo in razmislek o uporabnikih knjižnice in možnosti uporabe knjižnice kot tretjega prostora, kar pomeni, da ima knjižnica pomembno socialno in povezovalno funkcijo kot prostor s celoto dejavnosti in storitev. Z mednarodnim sodelovanjem želimo poudariti aktualnost tematike v tujini.
- **Dan slovenskih splošnih knjižnic, 20. 11. 2008**
 - **Tema:** Knjižnica kot tretji prostor

- **Aktivnosti:** Sekcija bo pripravila promocijska gradiva, organizirala medijsko podporo na vseslovenski ravni in povezala splošne knjižnice v organizaciji prireditev na temo knjižnic kot tretjega prostora.
- **Cilj:** povezovanje in promocija splošnih knjižnic ter povezovanje teoretičnih spoznanj z vsakdanjo knjižnično prakso.

- **Sodelovanje s sekcijo za šolske knjižnice**

Načrtujemo sodelovanje na področju promocije branje v knjižnici kot tretjem prostoru in sicer:

- sodelovanje na okrogli mizi *Ali poznamo uporabnika najstnika*, ki jo bo organizirala sekcija za splošne knjižnice. Sekcija za splošne knjižnice bo o okrogli mizi obveščala knjižničarje iz splošnih knjižnic, ponudila pa bo tudi pomoč pri vsebinski izvedbi.
 - Na posvetovanju Knjižnica kot tretji prostor v septembru bomo prav tako izvedli okroglo mizo Najstniki – uporabniki, ki se je bo udeležil predstavnik šolskih knjižnic in predstavil spoznanja prejšnje okrogle mize.
 - Cilj sodelovanja: s sodelovanjem želimo doseči sinergične učinke, saj imata oba tipa knjižnic istega uporabnika in pogosto tudi gradivo.
- Načrt sodelovanja je nastal v dogovoru z Ivanko Učakar, predsednico sekcije za šolske knjižnice pri ZBDS.

- **Vključevanje v aktualne strokovne razprave in pobude**

Glede na aktualne dogodke se bo Sekcija vključevala v strokovne razprave, pobude in dogodke.

Sekcijo za splošne knjižnice vodi **Breda Podbrežnik Vukmir** iz Matične knjižnice Kamnik.

- **Sekcija za visokošolske knjižnice**

Poročilo o delu v letu 2007

Sekcija za visokošolske knjižnice ZBDS strokovno povezuje 62 slovenskih visokošolskih knjižnic³. Je delovno telo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, ki skrbi za proučevanje in razreševanje strokovnih vprašanj skupnega pomena in podpira sodoben razvoj visokošolskega knjižničarstva. Zastopa strokovne interese zaposlenih v knjižnicah slovenskih univerz in samostojnih visokošolskih zavodov.

Sekcija za visokošolske knjižnice si prizadeva za uresničenje zlasti naslednjih ciljev:

- pospeševanje sodobnega razvoja visokošolskega knjižničarstva,
- vzpodbujanje sodelovanja med visokošolskimi knjižnicami,
- uresničevanje profesionalnih interesov zaposlenih v visokošolskih knjižnicah,
- vzpostavljanje sodelovanja med visokošolskimi knjižnicami in nosilci pedagoškega procesa na univerzah,
- krepitev ugleda visokošolskih knjižnic na univerzah in v širši javnosti.

Osnovna dejavnost Sekcije za visokošolske knjižnice je bila tudi v letu 2007 proučevanje in razreševanje strokovnih vprašanj skupnega pomena, obravnavanje tekočih problemov, ki se nanašajo na visokošolske knjižnice, sprejemanje različnih sklepov, seznanjanje članov z aktualnimi novostmi in izmenjava izkušenj. Nadaljevala so se prizadevanja za ureditev položaja bibliotekarja na slovenskih univerzah, ki mu pripada po pravnih aktih. Člani IO so bili aktivni tudi v drugih telesih na univerzah (Komisija za razvoj informacijskega sistema UL, Komisija za razvoj knjižničnega sistema UL, KISUM), v smislu podpore učinkovitemu delu in razvoju visokošolskih knjižnic, zadostnemu financiranju knjižnic za sodoben razvoj knjižničnih informacijskih sistemov, potrebnih za ustrezno informacijsko podporo univerzam, ustrezno sistemizacijo delovnih mest, stimulatивно napredovanje na delovnem mestu ter oblikovanje normativov in standardov za visokošolske knjižnice. IO je na svojih sestankih sprejel poročilo za leto 2006 in načrt za leto 2007. Sekcija za visokošolske knjižnice je v letu 2007 nadaljevala aktivnostmi začrtanimi na posvetovanju leta 2006 povezanimi s povečanjem stopnje informacijske pismenosti študentov. Aktivnosti so potekale na nivoju sekcije, člani sekcije pa so bili dejavni tudi v

³ Na univerzi v Ljubljani deluje 40 knjižnic, na Univerzi v Mariboru 11 knjižnic, na Univerzi na Primorskem 5 knjižnic, ena knjižnica deluje Univerzi v novi Gorici in v okviru samostojnih visokošolskih zavodov deluje 5 knjižnic. V letu 2006 je bilo v omenjenih knjižnicah 453 zaposlenih. (Vir: NUK-slovenske knjižnice v številkah <http://www.nuk.uni-lj.si/dokumenti/kis/2006/visokosolske06-online.xls>)

okviru univerz v Ljubljani in Mariboru. Dokument »Izhodišča Informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji« (avtorji: K. Stopar, M. Kotar, Z. Pejova, T. Bartol, S. Novljan), je objavljen na strani ZBDS in je bil poslan v objavo v Vestnik UL.

Na področju **izobraževalne dejavnosti** je bila sekcija dejavna pri izvedbi strokovnega posvetovanja ZBDS z naslovom: »Knjižnice za prihodnost: napredek in sodelovanje«, ki je potekalo na Bledu, 22. in 23. oktobra 2007. Člani IO sekcije so bili aktivno vključeni v programskem, organizacijskem odboru posvetovanja in pri urejanju Jubilejnega zbornika ZBDS, ki je izšel ob tej priložnosti.

Na področju **mednarodne dejavnosti** se je predsednica sekcije mag. Karmen Stopar udeležila mednarodne konference IFLA "World Library and Information Congress: 73rd IFLA general conference and council: Libraries for the future: progress, development and partnerships", ki je potekala od 19. – 23. avgusta 2007 v Durbanu, Južna Afrika. Stroške kotizacije je ZBDS pokrila tudi dr. Silvi Novljan. Obe sta oskrbeli za prenos znanja - vtise s konference sta predstavili v okviru predavanj Predstavitev novosti v knjižničarstvu, 6. novembra 2007 v NUK, poročilo o vtisih s konference pa bo, po ustaljeni praksi, objavljeno tudi na spletnih straneh ZBDS (<http://www.nuk.uni-lj.si/nuk3.asp?id=357360475>). S sofinanciranjem udeležbe s strani NUK je bila omogočena tudi udeležba na strokovnem posvetovanju hrvaških specialnih in visokošolskih knjižnic Tereze Poličnik Črmelj in Mojce Trtnik (poročilo v prilogi) in udeležba na mednarodni konferenci LIDA Gorazdu Vodebu (poročilo v prilogi).

Na področju **promocijske dejavnosti** je sekcija v letu 2007 sproti dopolnjevana spletno podstran sekcije (<http://www.zbds-zveza.si/>), ter tako tekoče informirala člane in javnost o delu sekcije in novostih. Delo sekcije so promovirali tudi člani, ki sodelujejo v različnih telesih v okviru univerz, in sicer v smislu podpore učinkovitemu delu in razvoju visokošolskih knjižnic.

Na področju **izdajanja publikacij** je bil v okviru Nacionalne strategije za razvoj pismenosti in njenega akcijskega načrta za leto 2006, ki je potekal pod okriljem Andragoškega centra Slovenije, je bil pripravljen dokument z naslovom »Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah«. V elektronski obliki je dostopen na spletnih straneh ZBDS⁴. V pripravi pa je tudi prispevek, ki bo izšel v publikaciji Vestnik Univerze v Ljubljani.

Predsednica sekcije mag. Karmen Stopar je prevzela uredništvo Jubilejnega zbornika ZBDS, ki je bil izdan ob 60-letnici ZBDS in razdeljen udeležencem Strokovnega posvetovanja ZBDS na Bledu.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

Osnovna dejavnost sekcije bo še naprej namenjena obravnavi tekočih problemov, ki se nanašajo na visokošolske knjižnice, sprejemanju ustreznih sklepov, seznanjanju članov z aktualnimi novostmi in spremembami ter izmenjava izkušenj. Sekcija za visokošolske knjižnice si bo še naprej prizadevala za izboljševanje položaja in vloge visokošolskih knjižnic in knjižničarjev na visokošolskih zavodih. V letu 2008 sta predvidena dva sestanka izvršnega odbora, sestanki delovnih skupin sekcije in usklajevanje akcij prek elektronske pošte.

Stalni člani IO SVK so: Karmen Stopar (BF, UL), Maja Božič (BF, UL), Melita Ambrožič (NUK, UL), Mirjam Kotar (FDV, UL), Lidija Seljak (Turistica, UP), Martina Kerec (NUK, UL), Matjaž Žaucer (CTK, UL), Zdenka Petermanec (EPF, UM), Anamarija Rožič (MF, UL), Marjana Benčina (FF, UL), Dunja Legat (UKM, UM).

V letu **2008** bo ena od prednostnih nalog sekcije vzpodbujanje informacijskega opismenjevanja oziroma aktivnosti za izboljšanje informacijske pismenosti naših uporabnikov, da bodo pripravljene na izzive sodobne informacijske tehnologije in potrebe vseživljenjskega učenja. V ta namen se je v okviru sekcije že organizirala delovna skupina, ki načrtuje pripravo osnutka skupnih standardov, ki bodo izhodišče za smernice za udejanjanje strategije informacijskega opismenjevanja na visokošolskem nivoju. Pri pripravi programa bodo člani sekcije sodelovali tudi s Komisijo za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani, ki je ustrezne aktivnosti vključila v Program dela UL 2007-2008. V okviru Mariborske univerze so člani sekcije udeleženi pri vključevanju elementov informacijske pismenosti v strateške dokumente vseživljenjskega izobraževanja.

⁴ »Izhodišča informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji« (avtorji: K. Stopar, M. Kotar, Z. Pejova, T. Bartol, S. Novljan) je objavljen na strani ZBDS: <http://www.zbds-zveza.si/dokumenti/2007/INFpismenostiZHODISCA.pdf>

Na področju **organizacije izobraževalnih vsebin** bo največ dejavnosti usmerjenih v izvedbo bienalnega skupnega posvetovanja Sekcije za specialne knjižnice in Sekcije za visokošolske knjižnice s tematiko »Sistemi vodenja kakovosti v visokošolskih in specialnih knjižnicah« (Ljubljana, kongresna dvorana TR3, oktober 2008). Predvideno število udeležencev: 180, predvidena višina kotizacije: 70 EUR

Namen: Sekciji za specialne in visokošolske si prizadevata, da bi knjižnice v svoje strateške dokumente vključile tudi kakovost v knjižnicah. Najpogosteje uporabljana metoda za dvig kakovosti je organizacija na osnovi standarda »Sistemi vodenja kakovosti« ISO 9001:2000, ki naj bi bil primeren za vse organizacije – proizvodne in storitvene, ne glede na velikost, proizvod, storitev ali organiziranost. Vpeljava standarda predvideva izvedbo različnih postopkov, ki pa se jih knjižnice ne lotevajo zaradi nepoznavanja sistema, zaradi negativnih kritik ali zaradi kadrovske podhranjenosti. V slovenskem prostoru se že uveljavljajo različni modeli celovitega obvladovanja kakovosti (total quality management). V evropskem javnem sektorju so najširše sprejeti:

- model odličnosti EFQM (deluje na principu samoocenjevanja in nenehnih izboljšav in je že prilagojen za področje visokega šolstva),
- model za organizacije v javnem sektorju (CAF) in
- sistem uravnoteženih kazalcev (Balance Scorecard); slednjeje so že preizkusili v CTK saj na njem temelji nemški indeks BIX (Der Bibliotheksindex).

Na strokovnem posvetovanju želimo predstaviti že uveljavljene sisteme za vrednotenje in obvladovanje kakovosti, ki se pojavljajo v slovenskem prostoru in širše. Posvetovanje bo razdeljeno na 3 programske sklope, na katerih želimo udeležence seznaniti z načeli vodenja kakovosti in poslovne odličnosti. Predstaviti želimo teoretični in praktični vidik vzpostavljanja sistema vodenja kakovosti. S tem namenom bomo povabili kompetentne goste, organizirali okroglo mizo in postrsko sekcijo.

Predlog programa:

Sklop I: Predstavitev različnih uveljavljenih sistemov na področju vodenja kakovosti v knjižnicah

- Načela vodenja kakovosti in poslovne odličnosti (predstavnik SIST)
- Predstavitev zahtev standarda ISO 9001 (predstavnik SIST)
- Uvajanja (predstavitev) drugih sistemov (model odličnosti EFQM - mag. K. Kern Pipan, MVZT, Urad RS za meroslovje)
- Celovito obvladovanje kakovosti v knjižnicah – pot do zadovoljnih strank? (mag. A. Rožič)
- Pogoji za kakovostno opravljanje informacijskega opismenjevanja (mag. Mirjam Kotar)

Sklop II: Predstavitev dobre prakse na področju vodenja kakovosti v knjižnicah

- Nemški sistem BIX (predstavnik CTK)
- Primeri dobre prakse in ovire pri uvajanju: izkušnje pri vzpostavljanju sistema vodenja kakovosti v Mariborski splošni knjižnici (S. Fras Popovič, Irena Sirk – SIKMB)
- Kakovost na UL in visokem šolstvu (dr. Mihevc)
- Kakovost univerze in visokošolske knjižnice (dr. M. Ambrožič, NUK)
- Vodenje kakovost v knjižnici Državnega zbora (N. Glavnik)
- izkušnje predstavnika specialnih oz. visokošolskih knjižnic

Sklop III: Okrogla miza

- Sistemi vodenja kakovosti v manjših knjižnicah (število zaposlenih 3 ali manj)
- Sistemi vodenja kakovosti v srednje velikih knjižnicah (število zaposlenih 4 ali več)

Na okrogli mizi naj bi prišlo do izmenjave mnenj med poznavalci sistemov za vodenje kakovosti in knjižničarji – izvajalci vrednotenja, glede na različne zmožnosti knjižnic.

Postrska sekcija: knjižnice se pozove naj svoje primere dobre prakse predstavijo tudi v postrski sekciji.

V okviru programskega sklopa **promocijska dejavnost** si bo Sekcija še naprej prizadevala na spletnih straneh ZBDS ažurno objavljati informacije o delu sekcije in novostih. Za komunikacijo s knjižnicami v EU je potreben tudi prevod v angleščino.

Na področju **mednarodnega sodelovanja** bi sekcija želela zagotoviti prisotnost člana na vsaj enem pomembnem mednarodnem srečanju (npr. mednarodni konferenci IFLA

<http://www.ifla.org/IV/ifla74/index.htm>; LIDA <http://www.ffos.hr/lida/>; konferenca Ameriških znanstvenih knjižnic - **The second Library Assessment Conference**, <http://www.libraryassessment.org/>) in poskrbeti za prenos znanja širši strokovni javnosti (prava poročila, predstavitev konference v NUK, na spletnih straneh ZBDS in v Knjižničarskih novicah).

Na področju **publicistične dejavnosti** bo Sekcija nadaljevala z aktivnostmi za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji in z ozaveščanjem javnosti o nujnosti vključevanja informacijske pismenosti v študijske programe.

Pripravljen bo zbornik posvetovanja; tiskana in elektronska inačica. Slednji bo dostopen prek portala e-publikacij ZBDS v letu 2009 (po določenem časovnem obdobju po objavi tiskane verzije). Ker omogoča objava na spletu lažji in zlasti hitrejši dostop do strokovnih tekstov, načrtuje Sekcija v okviru publicistične dejavnosti še

Sekcijo za visokošolske knjižnice je do skupščine ZBDS 23.10.2007 vodila **mag. Karmen Stopar**, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, v mandatnem obdobju 2007-2009 jo vodi **Maja Božič**, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Gozdarska knjižnica.

• Sekcija za šolske knjižnice

Poročilo o delu v letu 2007

Izvršni odbor sekcije se v letu 2007 fizično ni sestajal, saj so šolske knjižničarke vse dejavnosti koordinirale prek elektronske pošte, aktivno so delovale v študijskih in mentorskih skupinah in poskušale med člane področnih društev bibliotekarjev vključiti čim več šolskih knjižničarjev. S predsednico Društva šolskih knjižničarjev Slovenije Natašo Kuštrin Tušek je potekalo sodelovanje pri koordinaciji posameznih skupnih aktivnosti, prav tako tudi z Majdo Steinbuch, svetovalko za knjižnično dejavnost pri ZRSŠ. V okviru sprejetega delovnega načrta so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Jelka Kosi in Romana Fekonja sta se udeležili **19. prolejetne šole šolskih knjižničarja**, ki je potekala od 18. do 21. aprila 2007 v Šibeniku. Na posvetovanju sta predstavili referat z naslovom »Primeri dobre prakse: Knjižnična informacijska znanja v okviru medpredmetnih povezav v evropskih oddelkih gimnazije. Primera Gimnazije Ptuj in II. gimnazije Maribor«, ki se je nanašal na osrednjo temo posvetovanja šolskih knjižničarjev – »Šolska knjižnica – informacijska pismenost in spodbujanje branja«. Vse tri udeleženke (poleg omenjenih tudi Majda Steinbuch, ZRSŠ, ki je predstavila referat »Knjižnična informacijska znanja kot kroskurikularna tema v posodabljanju učnih načrtov v Sloveniji«, so aktivno sodelovale tudi v različnih delavnicah hrvaških kolegov.
- Na posvetovanju ZBDS 2007, ki je potekalo od 22. do 23. 10. na Bledu, je Alja Bratuša povezovala program posvetovanja. Za spominski zbornik »60 let strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev« sta Nataša Kuštrin Tušek in Alja Bratuša pripravili prispevek o delovanju sekcije za šolske knjižnice od začetkov do danes. Za izjemne uspehe pri širjenju bralne kulture na lokalni in nacionalni ravni, uspešno in prizadevno društveno ter organizacijsko delo so za Čopovo diplomu nominirali dolgoletno članico sekcije Ivanko Učakar, ki je priznanje prejela na posvetovanju ZBDS na Bledu. Nagrado Kalanovega sklada za članke s področja informacijskega opismenjevanja sta prejeli šolski knjižničarki Tatjana Krajnc Barič in Alja Bratuša.

- V ponedeljek, 22. oktobra 2007, so se učenci in šolski knjižničarji Slovenije prvič pridružili praznovanju **mednarodnega dneva šolskih knjižnic**, ki ga šolski knjižničarji in učenci po svetu praznujejo že od leta 1999. S praznovanjem tega dne so šolski knjižničarji želeli slovensko javnost

opozoriti na delo šolskih knjižnic in izpostaviti njihov pomen pri izobraževanju in vzgoji učencev in dijakov. V sodelovanju z Društvom šolskih knjižničarjev Slovenije je skupina sodelavcev (Nataša Kuštrin Tušek, Romana Fekonja, Jelka Kosi, Urška Ščavničar, Ivanka Učakar, Alja Bratuša) pripravila gradivo za šolske knjižničarje in natečaj, vse je objavila na spletni strani Društva šolskih knjižničarjev Slovenije <http://www.dsksi.si/>, v sodelovanju z ZRSŠ pa v spletni učilnici za knjižnično dejavnost <http://info.edus.si/studijske/> odprla forum za izmenjavo idej in objavo zanimivih dogodkov o praznovanju mednarodnega dneva. Najavo dogodka so objavili tudi na spletni strani mednarodnega združenja šolskih knjižničarjev IASL <http://www.iasl-online.org/events/isld/2007isld/2007d.htm>.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

V okviru **osnovne dejavnosti bomo** v letu 2008 najprej oblikovali izvršni odbor sekcije. Konstitutivni sestanek bomo imeli konec januarja 2008. Za nadaljnje delo načrtujemo, da bo večina komunikacije (obveščanje, korespondenčne seje) potekala po elektronski pošti. V okviru osnovne dejavnosti potrebujemo tudi nujno potreben pisarniški material, zlasti za urejanje dokumentacije sekcije in promocijo.

V okviru osnovne dejavnosti bo sekcija sledila aktualnostim na področju vzgoje in izobraževanja ter šolskega knjižničarstva, promovirala šolsko knjižničarstvo, se po potrebi vključevala v pomembne razprave o šolskem knjižničarstvu, pripravljala stališča ob delovnih gradivih različnih dokumentov in krepila ugled šolskega knjižničarstva in šolskih knjižničarjev. Na osnovi zaključkov okrogle mize »Aktualna problematika šolskih knjižničarjev in knjižnic v Sloveniji« bo sekcija v sodelovanju z Društvom šolskih knjižničarjev Slovenije nadaljevala s pripravo gradivo za delovno komisijo za šolske knjižnice, ki deluje na Ministrstvu za šolstvo in šport. Gradivo bo delovni skupini podrobno predstavilo problematiko kadrovanja v šolskih knjižnicah (strokovno neusposobljen kader, kadrovski normativi), problematiko informatizacije šolskih knjižnic, strokovne standarde za šolske knjižnice in možnosti za ustrežnejše zagotavljanje sredstev za pridobivanje knjižničnega gradiva.

Ker samo **povezovanje** prinese dobre rezultate, se bomo v letu 2008 povezovali:

- s Sekcijo za splošne knjižnice in njeno predsednico Bredo Podbrežnik Vukmir (šolski in mladinski knjižničarji imamo iste uporabnike);
- z Društvom šolskih knjižničarjev Slovenije in njegovo predsednico Natašo Kuštrin Tušek (oboje pokrivamo isti profil knjižničnega delavca – šolske knjižničarje);
- z Majdo Steinbuch, svetovalko za knjižnično dejavnost pri ZRSŠ;
- s Stanislavom Bahorjem, svetovalcem za področje šolskih knjižnic, Center za razvoj knjižnic pri NUK;
- pa tudi z Bralnim društvom Slovenije in Centrom za razvoj mladinskega knjižničarstva PIONIRSKA pri Knjižnici Otona Župančiča Ljubljana.

Povezovali se bomo pri usklajevanju letnih načrtov izobraževanj in promocije.

Sodelovanje z Društvom šolskih knjižničarjev Slovenije načrtuje sekcija na naslednjih področjih:

- promocija (organizacija Dneva šolskih knjižnic);
- izobraževanje (organizacija kongresa šolskih knjižničarjev)
- status knjižničarjev (sodelovanje pri pripravi strokovnega gradiva za delovno skupino za knjižničarstvo pri MŠŠ)

V okviru področja **izobraževanje** bo sekcija za šolske knjižnice maja 2008 v Ljubljani v sodelovanju s sekcijo za splošne knjižnice organizirala delavnico v trajanju 4 šolskih ur "Ali poznamo / Kako dobro poznamo uporabnika – najstnika?" Delavnica je namenjena šolskim knjižničarjem in "mladinskim" knjižničarjem splošnih knjižnic, največje možno število udeležencev je 50. Ugotavljamo, da imamo oboji, šolski in splošni knjižničarji premalo znanja za delo z najstniki, ki iščejo sebe, čedalje manj berejo. Knjižnice ne uporabljajo kot tretjega prostora za aktivno preživljanje prostega časa. Pričakovani rezultati: Knjižničarji bodo s treningom možnih oblik komunikacije z najstniki (motivacija za branje, avtoriteta, sprejemanje nasveta, mnenja) pridobili večšine, s katerimi bodo spodbujali kreativno uporabo knjižničnega gradiva in storitev. Sekcija za šolske knjižnice prevzame vso organizacijo, sekcija za splošne knjižnice pa sodeluje pri obveščanju svojih članov.

Predstavniki sekcije se bodo udeležili posveta splošnih knjižnic "Knjižnica kot tretji prostor" (28.- 29. september 2008). Predstavniki šolskih knjižničarjev se bo udeležil Okrogle mize "Najstniki".

Sekcija bo sodelovala pri organizaciji 3. kongresa šolskih knjižničarjev Slovenije. Delovni naslov kongresa je »Programi šolske knjižnice in razvoj pismenosti« (16. do 18. oktober 2008, Radenci). Kongres šolskih knjižničarjev Slovenije je organiziran vsako drugo leto (v letu, ko ni posvetovanja ZBDS). Poveže vse dejavnike, ki se ukvarjajo s šolskimi knjižnicami – društvo, sekcijo in ZRSŠ. Predsednica sekcije za šolske knjižnice bo članica programskega odbora.

Na področju **mednarodnega sodelovanja** se bosta predvidoma dva predstavnika šolskih knjižničarjev udeležila **20. proletne šole šolskih knjižničarja**, ki bo potekala od 2. - 5. aprila 2008 v Opatiji pod naslovom „Suradnja u informacijskom društvu (s obzirom na potrebe školskoga knjižničarstva)“. Načrtujemo aktivno udeležbo v obliki predstavitve dobre prakse v eni od delavnic.

Promocijska dejavnost sekcije bo potekala na večih področjih, in sicer:

- *med knjižničarji*

Na osnovne in srednje šole ne moremo nasloviti predstavitvenega dopisa, ker imamo različna področna društva in eno sekcijo, zato bomo uporabili drugo pot. V dogovoru z Majdo Steinbuch bomo ob 2. sklicu študijskih skupin februarja 2008 razdeljevali promocijsko gradivo (nove zgibanke o ZBDS in drugo promocijsko gradivo lokalnih društev, lističe) in povabili knjižničarke in knjižničarje k vpisu v lokalna društva in v sekcijo, po vzorcu sekcije za študente.

- *šolska in širša javnost*

V povezavi s sekcijo za splošne knjižnice bomo izvedli več akcij za promocijo branja in knjižnic kot kulturnih in socialnih prostorov. Pričetek 8. september 2008 - mednarodni dan pismenosti, navezava na **10. mednarodni dan šolskih knjižnic**, ki bo prvi teden oktobra in zaključek ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic 20. novembra. Izdali bomo brezplačnik, namenjen promociji branja, zato bodo v njem objavljene pozitivne bralne izkušnje znanih osebnosti, priporočilni sezname kvalitete branja itd. Več o tej akciji glej: zapis sekcije za splošne knjižnice.

Mednarodni dan šolskih knjižnic bomo obeležili v sodelovanju z Društvom šolskih knjižnic Slovenije. S praznovanjem tega dne bomo šolski knjižničarji slovensko javnost opozorili na delo šolskih knjižnic in izpostavili njihov pomen pri izobraževanju in vzgoji učencev in dijakov. O aktivnostih bomo poročali tudi na spletni strani IASL - International Association of School Librarianship: <http://www.iasl-online.org> Dogodek je namenjen promociji slovenskega šolskega knjižničarstva, ciljna publika pa so uporabniki šolskih knjižnic, torej učenci, dijaki (posredno tudi njihovi starši), učitelji in zaposleni na šolah.

Sekcijo za šolske knjižnice Sekcija za šolske knjižničarje je do skupščine ZBDS 23.10.2007 vodila **Alja Bratuša**, šolska knjižnica Osnovne šole Polzela. V mandatnem obdobju 2007-2009 jo vodi **Ivanka Učakar**, šolska knjižnica Osnovne šole Frana Albrehta Kamnik.

• Sekcija za potujoče knjižnice

Poročilo za leto 2007

Sekcija za potujoče knjižnice je v letu 2007 dosegla vse načrtane cilje. Odpadla je le strokovna ekskurzija na Madžarsko/Budimpešta, zaradi premajhnega števila prijavljenih.

Kot je bilo predvideno po planu ZBDS smo imeli dva sestanka sekcije (25.5.2007 in 28.11.2007) in en delavni sestanek v Knjižnici Brežice, kjer smo se dogovorili za strokovno srečanje potujočih knjižničarjev v letu 2008. Izdali smo dve številki Potujočih novic, do katerih je dostop tudi preko spletne strani ZBDS oz. Sekcije za potujoče knjižnice (http://www.zbds-zveza.si/dokumenti/2008/POTUJOCE_novice_2_2007.pdf; http://www.zbds-zveza.si/dokumenti/2007/POTUJOCE_NOVICE_3.pdf).

Pripravili smo prevod IFLA standardov za potujoče knjižnice. Ob 60-letnici delovanja društva se je na razstavi in s člankom v jubilejnem zborniku predstavila Sekcija za potujoče knjižnice.

V letošnjem letu smo podali tudi nominacijo za Čopovo priznanje in bili uspešni, saj je bila med prejemnicami Čopovih priznanj tudi potujoča knjižničarka Mojca Andoljšek iz Novega mesta.

Mojca Andoljšek - dobitnica Čopovega priznanja na področju potujočega knjižničarstva

Sekcija za potujoče knjižnice je v letu 2007 dopolnjevala spletno stran, saj smo dodali povezavo do IFLA smernic v angleškem jeziku ter pripravili gradivo z izborom osnovnih pojmov za razumevanje potujočega knjižničarstva iz Standardov za splošne knjižnice 2005-2015.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

- sekcija bo organizirala strokovno posvetovanje in srečanje potujočih knjižnic v Brežicah: Potujoči knjižničarji pripravljamo strokovno srečanje vsaki dve leti. Zbiramo se v krajih, ki še nimajo potujočih knjižnic, vendar bi jih glede na raziskave lahko imeli. Leta 2006 smo imeli srečanje v Ljubljani (potreba po zamenjavi starega bibliobusa z novim), leta 2008 bo v Brežicah, in sicer 27.6.-28.6.2008. Na strokovno srečanje bomo povabili ugledno predavateljico iz Finske Elino Harju. Za projekt Netti-Nysse (mobilne e-učilnice) so v knjižnici Tampere v letu 2001 prejeli: *European Commission eGovernment Best Practice Award in Ministry of Education Adult Education Quality Award*. (več na: www.splq.info/issues/vol37_3/09.htm). Povabljeni bodo tudi kolegi iz Hrvaške. V okviru srečanja bo zaključena tudi akcija izbor naj bibliobusa 2008;
- izdala bo dve številki Potujočih novic v tiskani in e-obliki;
- za tisk bo pripravljen prevod IFLA smernic za potujoče knjižničarstvo;
- sekcija bo imela dva sestanka.

Sekcijo za potujoče knjižnice vodi **Barbara Cesar** iz Knjižnice Otona Župančiča, Ljubljana.

• **Delovna skupina za medknjižnično izposajo**

Poročilo o delu v letu 2006

Delovna skupina je dala v javno razpravo priporočila za medknjižnično izposajo, zbrala predloge in pripombe ter pripravila predlog dokumenta.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

Dopolnitev dokumenta s prevodom IFLA smernic za medknjižnično izposajo, sprejem in objava dokumenta.

Delovno skupino za medknjižnično izposajo vodi **Tatjana Klarer Kramer**, Osrednja knjižnica Celje.

• **Komisija za Čopove diplome in priznanja**

Komisija je imela štiri seje na katerih je razpravljala o spremembah in dopolnilih Pravilnika o Čopovih diplomah in priznanjih, pripravila je razpis za nagrade, zbrala predloge ter izbrala nagrajence, ki so priznanja prejeli na posvetovanju ZBDS na Bledu.

Komisijo za Čopove diplome in priznanja je do skupščine 23.10.2007 vodila **mag. Anamarija Rožič**, Centralna medicinska knjižnica, v mandatnem obdobju 2007-2009 jo vodi **mag. Stanislav Bahor**, NUK.

• **Upravni odbor Kalanovega sklada**

Komisija je imela tri seje, na katerih je razpravljala o spremembah in dopolnilih Pravilnika o Kalanovem skladu, pregledala strokovne objave na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti ter pripravila predlog nagrajencev Kalanovega sklada za obdobje 2005-2007. Nagrade so bile podeljene na strokovnem posvetovanju ZBDS na Bledu.

Upravni odbor Kalanovega sklada vodi **dr. Maja Žumer**, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, FF UL.

• Odbor Stepišnikovega sklada

Stepišnikov sklad v letu 2007 ni imel razpisa za financiranje oz. sofinanciranje projektov potujočih knjižničarjev. Zato se bodo pridobljena sredstva v letu 2007 prenesla v leto 2008. Višina sredstev zbranih s članarini v letu 2007 bo znana v začetku prihodnjega leta.

Člani Stepišnikovega sklada smo ugotovili, da so v Pravilniku Stepišnikovega sklada nujne nekatere spremembe, zato smo v letošnjem letu pripravili predlog novega pravilnika in popravke posredovali predsedstvu ZBDS. Popravki se nanašajo predvsem na ukinitve nagrade Stepišnikovega sklada ter na način podeljevanja finančnih sredstev iz sklada.

Člani Stepišnikovega sklada si še naprej prizadevamo za pridobivanje novih članov, tako je bilo s Potujočimi novicami, julija 2007, poslanih približno 50 prijavnice za članstvo v Stepišnikovem skladu.

Odbor Stepišnikovega sklada vodi **Mojca Gomboc** iz Mariborske knjižnice, Maribor.

• Revija Knjižnica

V letu 2007 je bil na skupščini ZBDS izvoljen nov **svet revije** za mandat 2007-2009: Karmen Stopar (predsednica), Jerneja Ferlež, Kristina Hacin Ludvik, Fanika Kranjc Vrečko in Gabrijela Pirš.

Uredništvo je bilo imenovano v drugi polovici leta 2006. Nova urednica je začela z urejanjem 3. številke 49. letnika. Uredniški odbor revije ostaja do poteka mandata v letu 2009 nespremenjen v sestavi: dr. Irena Sapač, dr. Primož Južnič, dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Polona Vilar, mag. Stanislav Baho in dr. Miha Kovač.

Glavni in odgovorni urednik: dr. Eva Kodrič-Dačić.

Uredništvo revije si je v letu 2007 delovalo za uresničevanje dolgoročnih ciljev:

- nenehna skrb za kakovost revije (prispevkov);
- povečanje števila sodelujočih avtorjev, zlasti s sorodnih znanstvenih področij;
- razširitev vsebinskega področja prispevkov (informacijska znanost, knjigarstvo, sorodne znanosti);
- izboljšanje promocije in marketinga revije in posledično višanje lastnega prihodka (priprava promocijskih gradiv – zgibanka, koledar ipd.; pridobivanje sponzorjev; reklamiranje v publikacijah s področja bibliotekarstva in sorodnih znanosti);
- izdajati letno eno mednarodno številko (evropski projekt);
- oblikovati mednarodni uredniški odbor;
- javnosti zagotoviti dostop do baze polnih besedil člankov celotnega korpusa do sedaj izdanih letnikov v elektronski obliki.

Prav tako smo uresničevali kratkoročne cilje:

- dosledno izvajati recenzijski postopek za vse strokovne in znanstvene prispevke in poskrbeti za večjo usklajenost recenzentov glede upoštevanja kriterijev za ocenjevanje in razvrščanje prispevkov;
- dosledno upoštevati standarde glede znanstvene opreme in izgleda revije ter posameznih prispevkov, skrbeti za ažurno dostavljanje avtorskih izvodov;
- redni obseg revije naj bo namenjen v prvi vrsti strokovnim in znanstvenim prispevkom, referatov se praviloma ne objavlja;
- v reviji mora biti najmanj 65% prostora namenjenega znanstvenim prispevkom;
- uredništvo si bo prizadevalo aktivno iskati »nove« avtorje prispevkov, tudi izven Slovenije, skrbeti je potrebno za enakomerno pokritost strokovnega področja;
- na spletni strani revije oblikovati elektronsko evalvacijsko anketo za ugotavljanje kakovosti revije, izvajanja letnih analiz zbranih podatkov;
- zaključiti projekt digitalizacije starejših letnikov revije in njihove dostopnosti preko interneta kot baze polnih besedil člankov;
- e-Knjižnica mora praviloma ostati brezplačna, ohranja se tudi tiskana verzija, ki izide 2 meseca pred elektronsko.

Ker je v letu 2007 revija Knjižnica praznovala svojo 50-letnico obstoja, je uredništvo poleg rednih štirih številke načrtovalo še izdajo posebne številke: Biografskega leksikona slovenskega bibliotekarstva. Prav tako je bila načrtovana nova grafična podoba revije.

Uresničitev programa in ciljev za leto 2007

1. V skladu z načrtom so bile v letu izdane 3 številke: 50(2006)4, 51(2007)1, 51(2007)2 in oddana v tisk dvojna številka (51(2007)3-4). Peta, izredna številka je bila prav tako pripravljena šla v tisk takoj po zaključku četrte številke.
Revija je v letu 2007 skušala izpolniti načrte glede rednega izhajanja (maj, oktober, december), vendar je zaradi pomanjkanja kvalitetnih člankov prišlo do sprememb: dvojna številka je bila premaknjena na konec leta, v septembru pa je izšlo bibliografsko kazalo zadnjih dvajsetih letnikov revije.
2. Naklada revije 1.500 izvodov je ostala enaka tudi v letu 2007. Število naročnikov je spet rahlo upadlo (1340, leto prej še 1.345), tako da v letu 2008 načrtujemo znižanje naklade.
3. Pri oblikovanju revije so bili upoštevani vsi priporočeni standardi in uresničeni skoraj vsi načrti glede vsebine revije. Vsebinsko je 51. letnik Knjižnice prinašal prispevke s področij:
 - objavljene so bile bibliografije (bibliografija slovenskih bibliografij, osebne bibliografije, bibliografsko kazalo revije Knjižnica);
 - zgodovine knjižnic in njihovih fondov (fizikalne knjige iz Turjaške knjižnice);
 - knjigarstva (pregled slovenske založniške produkcije 2006);
 - storitev, ki jih izvajajo knjižnice (elektronske knjige v CTK,);
 - elektronskih publikacij, svetovnega spleta in digitalnega okolja (primerjava med iskanji s spletnim iskalnikom in v okviru podatkovnih zbirk, orodja za iskanje slik na spletu, knjiga v kibervesolju);
 - oblikovanje fondov knjižnic (uvod v izgradnjo knjižničnih zbirk);
 - projekte (knjižnice izseljencev po svetu);
 - predstavitve tujih izkušenj (pariške znanstvene knjižnice in izobraževanje za digitalno knjižnico);
 - vsebinske obdelave (opombe o vsebini kot dopolnilo vsebinskega opisa leposlovja);
 - obveznega izvoda publikacij (Predstavitev novosti novega Zakona o obveznem izvodu publikacij, dvestoletnica obveznega izvoda na Kranjskem in v Sloveniji);
 - biografije bibliotekarjev;
 - založništva in knjigotrštva (reforme in slovenska knjiga, tiskane in elektronske oblike);
 - objave ZBDS in recenzenti 50. letnika.
4. Eden izmed razlogov za zaostanke pri izhajanju revije je veliko število zavrnjenih člankov pa tudi člankov, ki so bili večkrat poslani v recenzijo.
5. »E-Knjižnica« uspešno deluje, revija je ažurno (z določenim dogovorjenim časovnim zamikom po tiskani verziji) dostopna na spletu URL: <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/> . Narejena je tudi povezava prispevkov z bazo COBIB oziroma sistemom COBISS.
Za e-revijo po pogodbi z ZBDS skrbi Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani.
Urejanje elektronske verzije revije je tudi v letu 2007 po pogodbi znašalo 350 EUR.
V letu 2007 smo začeli tudi s prenovo oziroma posodobitvijo elektronske izdaje. Iskanje po objavljenih prispevkih bo olajšano s predmetnim indeksom, ki ga je že izdelal Aljoša Peljhan in z bibliografskim kazalom revije za vse objavljene letnike. Na spletni strani bomo predstavljali tudi avtorje prispevkov. Programer je že sprejel načrt sprememb.
Glede digitalizacije starih letnikov pa se je izkazalo, da Knjižnica pred letom 2000 z avtorji nima ustreznih avtorskih pogodb, tako da je digitalizacija starejših letnikov revije za zdaj vprašljiva.
6. Postopek distribucije revije je urejen, za razpošiljanje revije skrbi tiskarna Biro M. Uredništvo skrbi za ažuriranje baze podatkov o naročnikih. Težave nastanejo le v primeru, če področno društvo ne skrbi za redno evidenco članstva oziroma o spremembah ne obvesti pravočasno uredništva revije.
V letu 2007 je imela revija Knjižnica 1.340 naročnikov.
7. Promocija revije v letu 2007 je bila, kot že leto prej, slaba. Ker revija nima profesionalnih kadrov, niti jih nima ZBDS, je žal nemogoče izvajati še več aktivnosti za pridobivanje novih naročnikov.
8. V letu 2007 (Tabela 1) je bilo skupaj objavljenih 33 prispevkov (leto prej 35), od tega 20 znanstvenih in 13 strokovnih ter 11 drugih prispevkov v skupnem obsegu 47,26 AP:

znanstveni 30,38 AP (72 %), strokovni 9,43 AP (23 %) in ostali prispevki 2,58 AP (5%). Druga številka, v kateri je bilo objavljeno bibliografsko kazalo revije, ni vključena v razrez. Skupaj je prispevke objavilo 40 različnih avtorjev (preteklo leto 41). V soavtorstvu je bilo napisanih 10 znanstvenih in strokovnih člankov (lani 10), pri ostalih prispevkih je bil avtor en sam. 5 avtorjev je v tem letniku je objavilo po dva oziroma več prispevkov.

Tabela 1: Statistika revije Knjižnica 51 (2007)

leto in številka	št. prispevkov skupaj	št. znan. prispevkov	znanstveni v ap	št. strokovnih prispevkov	strokovni v ap	ostali prisp.	ostalo v ap	število ap skupaj
2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
1	12	6	9,23	7	3,99	5	0,70	13,92
2	1	0	0	1	4,87	2	0,40	5,27
3-4	14	8	14,15	7	5,44	4	1,48	21,07
5	6	6	7	0	0	0	0	7,00
Letnik 51	33	20	30,38	13	14,30	11	2,58	47,26

9. Obseg 51 letnika bo v načrtovanem obsegu (47 AP). V tem letniku je kot druga številka revije izšlo bibliografsko kazalo zadnjih 20 letnikov revije Knjižnica. V drugih treh številkah in dodatni, 5 številki, je bilo med objavljenimi članki je bilo 30,38 AP (72%) prostora namenjenega znanstvenim člankom, kar je razmerje, ki ustreza zahtevam znanstvene revije (65%). Ker so bile v letu 2007 podeljene Čopove diplome in priznanja ter nagrade Kalanovega sklada in so bile objavljene utemeljivte nagrad, je bilo v reviji nekoliko več prostora namenjenega društvenim zadevam (2,58 AP).
10. Delo uredništva je bilo v letu 2007 usklajeno z zahtevami ministrstev, ki revijo sofinancirata (Ministrstvo za kulturo, ARRS): upoštevani so bili ustrezni standardi, spremljanje prispevkov, recenzijski postopek, delo z avtorji in delo z recenzenti, Strokovnjaki, ki so bili zaproseni za sodelovanje kot recenzenti, so svoje delo opravljali brez finančnega nadomestila, revija Knjižnica jim je le izdala potrdilo o opravljanju recenzentskega dela.
11. V skladu s pogodbo o sofinanciranju revije z ARRS, smo elektronsko verzijo številčk (pdf.) pošiljali NUK.
12. Dotok **finančnih sredstev** za pripravo in izdajanje revije se je v letu 2007 povečal, tako da bo mogoče izdati vseh pet načrtovanih številčk. Revija je bila sofinancirana s strani Ministrstva za kulturo (14.191 EUR) in ARRS (17.044,34 EUR).

Tabela 2: Statistika revije Knjižnica 44(2000) – 51(2007)

letnik in leto	št. prispevkov skupaj	št. znan. prispevkov	znanstveni v ap.	št. strokovnih prispevkov	strokovni v ap.	ostali prisp.	ostalo v ap	število ap skupaj
4(2000)	30	19		11				43,09
45(2001)	28	16		12				37,26
46(2002)	38	20		18				49,85
47(2003)	30	19	30,43	11	10,50	3	1,65	42,58
48(2004)	42	20	33,10	9	9,04	13	8,33	50,56
49(2005)	45	18	31,95	19	15,28	8	1,75	48,99
50(2006)	35	16	30,07	11	10,08	8	1,46	41,61
51(2007)	33	20	30,38	13	14,30	11	2,58	47,26

Del sredstev pridobiva od naročnikov. Naročnina je v letu 2007 znašala:

- 9,20 EUR za individualne naročnike, člane društva,
- 32,60 EUR za individualne naročnike, nečlane;
- 7,00 EUR za upokojence;
- 35,50 EUR za institucije;

- 68 EUR za naročnike iz tujine.

Cenik oglaševanja:

- 418 EUR : 11 x 19 cm,
- 209 EUR : 11 x 9,5 cm,
- 105 EUR : 5,5 x 9,5 cm.

Honorarji za članke in urejanje revije so že pet let nespremenjeni in so na ravni decembra 2000. V letu 2007 so znašali:

Tarife (avtorski honorarji):

1 AS	1.850	
1 AP	16 AS	
1AP		228 EUR
nad 1AP dolžine		76 EUR
prevod v angl. 1AP		381 EUR
lektoriranje slovenščine AP		26 EUR
lektoriranje angleščina AP		107 EUR
uredniški honorar AP	AP x 0,15 x 54.588 SIT	APx0,15x228
priprava za tisk, 2 x korekture AP	AP x 1.717 SIT x 2	APx7,50x2
bibl. obdelava članka		5,5 EUR
UDK 1čl.		4,4 EUR
Ključne besede 1 čl.		2,1 EUR
poročilo o delu Knjižnice		167 EUR
vloga za financiranje Knjižnice		208,7 EUR

- Pridobivanje lastnih finančnih sredstev je v primeru Knjižnice težko, saj ZBDS nima zaposlenih profesionalnih kadrov, ki bi se lahko ukvarjali s promocijo in trženjem revije, poleg tega gre za precej ozko strokovno področje in je že sedanje število naročnikov (okoli 1.300) oziroma naklada (1.500 izvodov) visoko za slovenski prostor.
- V letu 2007 smo podpisali pogodbo z EBSCO za vključitev elektronske verzije Knjižnice v podatkovne zbirke. Knjižnica je tako na z letošnjim letom indeksirana v Ebscovi podatkovni zbirki **LISTA**.
- Prispevki, objavljeni v reviji Knjižnica so tako v polnem tekstu dosegljivi v podatkovnih zbirkah oziroma prek servisov LISA, dLib, Google Scholar, COBISS, abstrakti pa so dostopni v zbirki LISTA.
- Da bi obeležili pol stoletja izhajanje revije, se je uredniški odbor odločil, da bo v letu 2007 poskušal izdati peto, posebno številko 51. letnika Knjižnice, ki bo predstavila slovenske bibliotekarje. Žal zaradi dolge bolezni urednika biografskega leksikona do realizacije tega projekta ni prišlo. Uredniški odbor je zato sklenil, da bo kot peto številko izdal prevod prvih strokovnih standardov, ki so bili za javne znanstvene knjižnice avstrijskega cesarstva objavljeni leta 1778 in 1825.

Načrtovane aktivnosti v letu 2008

- V letu načrtujemo izdajo 4 številke v obsegu cca 40 AP.
- Tudi v letu 2008 načrtujemo izdajo posebne, pete številke v obsegu cca 7AP. Načrtujemo izdajo *Bibliotekarskega biografskega leksikona*, ki bi moral iziti že v letu 2007. V primeru, da zaradi objektivnih razlogov tekst ne bi bil pripravljen, bomo izdali prevod zgodovine Narodne in univerzitetne knjižnice, ki jo je v 1909 objavil Štefan Konrad (Nastanek in razvoj cesarsko kraljeve študijske knjižnice v Ljubljani), ki je že pripravljen.
- Obeležili bomo 500 letnico Trubarjevega rojstva.
- Revija bo objavljala tudi prispevke, ki obravnavajo celotno področje znanja o knjigi oziroma o publikacijah, prek spleta pa bomo zagotovili dostop do zbirke bibliotekarske terminologije.
- Večja skrb bo posvečena promociji bibliotekarskih znanstvenikov in strokovnjakov, zato bo poskušala objavljati več osebnih bibliografij in biografskih prispevkov.
- Skrbeli bomo zato, da bo revija dostopna v čim več svetovnih podatkovnih bazah.

- Prenovili bomo spletno izdajo revije in poskrbeli, da bo e-izdaja revije hranjena v ustreznem repozitoriju.
- V skladu z večjimi možnostmi objavljanja v elektronskem okolju, bomo ustrezno dopolnili pravilnik o izdajanju revije oziroma oblikovali navodila avtorjem. Opredelili bomo pod kakšnimi pogoji smejo prispevke objavljene v reviji dati na voljo različnim repozitorijem oziroma podatkovnim zbirkam.
- Poskrbeli bomo za bolj atraktivno grafično podobo revije.

• Informacijske storitve za knjižnice: Zagotavljanje dostopnosti servisa EBSCOhost

Uporabniki slovenskih splošnih, visokošolskih, šolskih in specialnih knjižnic ter nacionalne knjižnice so imeli v letu 2007 **neomejen dostop iz prostorov knjižnic** do dvanajstih podatkovnih zbirk. Servis omogoča tudi **oddaljen dostop od koderkoli in kadarkoli (s časovno oznako 24/7)** na podlagi omejenih gesel ali PROXY serverja.

Zbirke prinašajo skupno približno **16.000 časopisov v celotnem besedilu** z naslednjih področij: družboslovje, humanistika, izobraževanje, računalništvo, strojništvo, fizika, kemija, lingvistika, umetnost, literatura, medicina, zdravstvo, farmacija, ekonomija, poslovne vede, bibliotekarstva, informacijskih znanosti in splošnih referenčnih informacije. Poleg besedil je uporabnikom na voljo tudi **slikovno gradivo**. Podatkovne zbirke so **indeksirane** in prinašajo tudi **povzetke gradiva**. Tudi za leto 2007 z veseljem zapišemo, da tako raznolik in bogat servis uspešno dopolnjuje ponudbo v slovenskih knjižnicah, zlasti v knjižnicah, ki nimajo veliko tuje literature.

V letu 2007 smo zabeležili **največje število iskanj in prijav** v celotnem sedemletnem naročniškem obdobju (Tabela 3). Skupaj so uporabniki knjižnic opravili 441.000 iskanj, kar predstavlja v povprečju 36.750 iskanj na mesec. To pomeni, da so uporabniki opravili več iskanj kot smo načrtovali (tj. 30.000 na mesec). Skupno pa je na EBSCOhost platformo vstopilo 105.765 uporabnikov. Tako odlična statistika uporabe potrjuje pravilnost in učinkovitost vseh naših preteklih in sedanjih aktivnosti, ki so namenjene boljšemu zagotavljanju dostopnosti servisa EBSCOhost.

Tabela 3: Število prijav na servis EBSCOhost po letih

leto	2002	2003	2004	2005	2006	2007
št. prijav	26.642	35.398	90.026	87.977	98.957	105.765

Tako kot vsako leto smo tudi v letu 2007 - **z distribucijo CD-ROM-ov in DVD-jev**, ki prinašajo izbrane arhive vsebin EBSCOhost - knjižnicam zagotovili možnost **samostojnega arhiviranja** vsebin ali dodatnega **dostopa do zbirk brez internetne povezave**. Pošiljka je v tem času v slovenske knjižnice prišla dvakrat (v začetku decembra 2006 in v začetku aprila 2007).

V sodelovanju z agregatorjem smo knjižnicam ponudili **možnost uporabe RSS tehnologije**, ki ponuja možnost samodejnega obveščanja o izbranih temah in novostih, ki so vezana na posamezna interesna področja in najpogostejše iskalne zahteve.

V sodelovanju z agregatorjem smo enajstim knjižnicam zagotovili podporo pri uporabi zbirk in **modula Admin** ter oblikovanju lastnega portala za dostop do vsebin EBSCOhost. Nekaj knjižnic je prejelo dodatne izvode promocijskega gradiva.

Za uspešno zagotavljanje dostopnosti informacijske storitve EBSCOhost si še vedno prizadeva tudi mednarodni konzorcij eIFL.net. Temelj te njihove namere predstavlja **izdelava izvedenskih mnenj** o informacijskih potrebah in željah slovenskih knjižnic in njihovih uporabnikov s strani nacionalnih koordinatorjev.

Med pomembne aktivnosti vsako leto sodi tudi **pridobivanje proračunskih sredstev** za zagotavljanje nacionalne licence. Sredstva smo pridobili od MK, ARRS in NUK (lastna sredstva). Kljub temu, da uporabnost in prepoznavnost servisa med končnimi uporabniki in knjižnicami še kar iz leta v leto naraščata, pa je ARRS v letu 2007 velik del sredstev za ta servis namenil za financiranje druge univerzitetne licence konzorcija COSEC. Upamo, da je bila ta odločitev vezana le na preteklo leto in da bo ARRS nadaljeval z rednim namenskim financiranjem servisa EBSCOhost v višini 60% letne naročnine tako kot se je to dogajalo v ostalih letih od leta 2001 dalje.

Poleg izobraževanj in organizacije posebnih dogodkov smo redno izvajali **promocijo novosti** na spletnih straneh COSEC in distribucijskih listah slovenskih knjižnic.

Informacijsko storitev - dostop do servisa EBSCOhost izvajamo v okviru aktivnosti konzorcija COSEC, ki je član mednarodnega konzorcija eIFL.net. Aktivnosti, ki se odvijajo v konzorciju COSEC, neposredno ali posredno vplivajo na upravljanje s podatkovnimi zbirkami EBSCOhost. Tako smo v preteklem letu med drugim ponudili prek portala EBSCOhost tudi **možnost preizkušanja dveh novih podatkovnih zbirk.**

Načrtovane aktivnosti v letu 2008:

- zagotavljanje dostopa do informacijskih virov ponudnika EBSCOhost (elektronski dostop prek interneta, CD-ROM-a, DVD-ja) za vse vrste knjižnic;
- dostopno bo 12 podatkovnih zbirk s področij družboslovja, humanistike, izobraževanja, računalništva, strojništva, fizike, kemije, lingvistike, umetnosti, literature, medicine, zdravstva, farmacije, komunikologije in množičnih medijev, ekonomije, poslovnih ved, bibliotekarstva, informacijskih znanosti in splošnih referenčnih informacij;
- izvajale se bodo aktivnosti za pridobitev potrebnih sredstev za plačilo servisa;
- organizirano bo izobraževanje za uporabo servisa, neposredni stiki z uporabniki in svetovanje, dopolnjevanje spletne strani, obveščanje po distribucijski listi, priprava promocijskega gradiva in promocija servisa.

Koordinatorica informacijske storitve EBSCOhost je **mag. Karmen Štular Sotošek** iz Narodne in univerzitetne knjižnice, Ljubljana.

II. DEJAVNOST PODROČNIH BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV V LETU 2007 IN NAČRTOVANE AKTIVNOSTI V 2008

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV CELJE

Strokovni uvod v januarski občni zbor društva je bilo predavanje Tatjane Klarer Kramer o delovanju slovenske medknjižnične izposoje in nastajanju slovenskih priporočil za delo. Slovenski knjižničarji so bili prav takrat vabljeni k javni razpravi, zato je bil to primeren čas, da društvenim kolegom vsebino predstavimo »iz prve roke«.

Marca se je nekaj članov odzvalo povabilu ljubljanskega bibliotekarskega društva, ki je vabilo na predavanje informacijske pooblaščenke Nataše Pirc Musar »Informacije javnega značaja in varstvo osebnih podatkov v knjižnicah«. Društvo je v tem času registriralo svojo zbirko osebnih podatkov in pripravljalo Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov.

Maja smo člani društva skupaj potovali v Toskano. Strokovni del naše ekskurzije je predstavljal obisk in ogled nove knjižnice v mestu Montebelluno.

Pred poletnimi počitnicami smo organizirali dolgo zaželeno, vsebinsko obsežno predavanje o pisarniškem poslovanju v knjižnicah. S predavateljico Petro Tomšič, učiteljico upravnega poslovanja na Srednji ekonomski šoli, smo govorili o klasifikacijskih načrtih (primer šolstva, upravnih enot, knjižnic), o dokumentih in njihovem hranjenju ter o Uredbi o pisarniškem poslovanju – temah, ki najbolj zanimajo naše manjše splošne knjižnice.

Junija smo imeli tradicionalno letno srečanje članov društva, ki so ga pripravili šmarski kolegi. Gostitelji so nam razkazali knjižnico in kulturni dom, nas povabili na ogled razstave baročnega freskarja Antona Jožefa Lerhingerja in nam zavrteli film o turističnih znamenitostih Občine Šmarje pri Jelšah, nato pa smo si ogledali Cerkev svetega Roka in se zapeljali na Tinsko.

Izvršni odbor in nekateri člani društva so s pripombami in predlogi na osnutek statuta ZBDS sodelovali pri nastajanju predloga statuta. V ta namen smo organizirali posebno sejo odbora.

Septembra smo v okviru predsedstva zbirali in potrjevali kandidate za funkcije v ZBDS, kar nekaj članov se je oktobra udeležilo posvetovanja ZBDS na Bledu.

Tudi to leto smo našim članom poslali veliko obvestil, vabil in informacij s področja knjižničarstva in založništva, za jubilejni zbornik ZBDS ob 60-letnici smo pripravili tudi prerez društvenega dogajanja od začetkov do danes.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

Leto 2007 bomo zaključili s sejo IO, ki bo usmerjena v leto 2008, ko nas čakajo nove volitve. Spet bomo izbrali kakšno zanimivo temo za predavanja, poiskali destinacijo za strokovno ekskurzijo in določili gostitelja letnega srečanja članov. Zadnje strokovno srečanje bo 13. decembra, ko bomo gostili

kolegico Bredo Karun iz Narodne in univerzitetne knjižnice in prisluhnili njenemu predavanju »Knjižnice pred izzivom Web-a 2.0«.

Društvo bibliotekarjev Celje vodi **Tatjana Klarer Kramer** iz Osrednje knjižnice Celje. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: <http://sikce.ce.sik.si/dbc/>

• DRUŠTVO KNJIŽNIČARJEV DOLENJSKE

Društvo je imelo sejo rednega občnega zbora 27. aprila 2007 v prostorih Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Predsednica DKD, Slavka Kristan, je podala vsebinsko poročilo o delovanju društva in predstavila plan oz. delovni načrt za leto 2007. Uspešno so bile izvedene volitve za mandatno obdobje 2007-2009. Verifikacijska komisija je ugotovila, da je zagotovljena sklepčnost. Za predsednico DKD je bila soglasno izvoljena Petra Kovič in za tajnika Maja Ivanež. Predstavljeno je bilo poročilo o finančnem poslovanju DKD za leto 2006 in sprejeta višina članarine za leto 2007. Vsi prisotni so se strinjali za dvig članarine za leto 2007: za zaposlene 25 EUR in za študente ter upokojujence 15 EUR. V letu 2007 je imel DKD 65 članov.

DKD je poleg občnega zbora izvedel dve strokovni predavanji:

- Slavka Kristan nam je pripravila zanimivo strokovno predavanje o življenju Marjana Kozine z naslovom »Marjan Kozina v besedi in sliki ob njegovi 100 letnici rojstva«;
- ter strokovno predavanje Viljema Ščuke: »Stres, izgorevanje na delovnem mestu.« Predavanje je bilo za člane brezplačno.

9. maja 2007 je DKD uspešno realiziral strokovno ekskurzijo, in sicer ogled Knjižnice Grosuplje in Knjižnice Otona Župančiča. Obiskali smo tudi Hišo eksperimentov v Ljubljani. Poleg članov DKD (za člane je bila strokovna ekskurzija brezplačna) so se izleta udeležili tudi drugi knjižnični delavci – nečlani.

22. oktobra so bile na posvetovanju ZBDS na Bledu podeljene Čopove diplome in priznanja. Izmed šestih nagrajencev je Čopovo diplomu prejela direktorica Knjižnice Mirana Jarca Andreja Pleničar, ki jo je predlagalo DKD. Na skupščini ZBDS je bila za člana Komisije za Čopove diplome in priznanja izbrana Maja Medic.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

- določitev članarine in ugodnosti članstva DKD (prejemanje revije Knjižnica, popust pri plačilu na seminarjih in posvetovanju, ki jih organizira ZBDS);
- akcija za pridobivanje novih članov;
- vzpodbujanje članov, da s svojim delom in aktivnostjo čim več prispevajo k razvoju in poznavanju stroke;
- organizacija strokovne ekskurzije (ogledi knjižnic);
- organizacija strokovnih srečanj (primeri »dobre prakse«) in spoznavanje razmer in problemov drugih knjižnic;
- pridobivanje medijske pozornosti;
- posodabljanje in skrb za spletno stran DKD;
- predlaganje članov društva za priznanja (Čopove diplome in priznanja, nagrade Kalanovega sklada), ki jih podeljuje ZBDS;
- podelitev naziva častnega člana društva članom, ki imajo izredne zasluge za uspešno delo društva ali razvoj območnega knjižničarstva;
- skrb za stalno strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje članov in spremljanje razvoja knjižničarske stroke doma in v svetu;
- sodelovanje z drugimi kulturnimi ustanovami na Dolenjskem (muzeji, arhivi...);
- skrb za spoštovanje etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev (pri vsakdanjem delu knjižničarjev).

Društvo knjižničarjev Dolenjske vodi **Petra Kovič** iz Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: http://www.nm.sik.si/splosne_informacije/dkd/

• **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV GORENJSKE**

DBG vodi **Tatjana Šmid** iz Knjižnice Ivana Tavčarja, Škofja Loka. Informacije o društvu so dostopne na naslovu: http://www.zbds-zveza.si/drustvo_gorenjska.asp. Društvo poročila in načrta dela ni posredovalo.

• **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV KOROŠKE**

Društvo bibliotekarjev Koroške regije sodi po številu članov med manjša društva v Sloveniji. Naša dejavnost je pogojena s skromnimi finančnimi sredstvi. Podatke o našem društvu objavljamo na spletni strani Koroške osrednje knjižnice (www.rav.sik.si).

V letu 2007 smo pridobivali in vodili evidenco članov. V društvo so se včlanili trije novi člani, ena članica pa je izstopila. Tako je bilo v letu 2007 v DBK včlanjenih **51 članov**. Člane društva smo redno obveščali o dejavnosti ZBDS prek e-pošte. Nekateri naši člani pa delujejo tudi v sekcijah in komisijah pri ZBDS.

V začetku meseca junija smo se člani društva odpravili na strokovno ekskurzijo »Po deželi radovljiški«. Spoznali smo Linhartovo mesto kulture z ohranjenim poznosrednjeveškim mestnim jedrom ter številnimi biseri meščanske arhitekture. Ogledali smo si Knjižnico Antona Tomaža Linharta, Šivčevo hišo, si v Lectarjevi hiši ogledali »Lectarsko delavnico v živo«, v bližnji Kropi pa Kovaški muzej.

Za Čopovo diplomu smo predlagali našo članico Darjo Molnar. Komisija za Čopove diplome in priznanja je žal menila, da ne zadostuje pogojem za pridobitev diplome.

Udeležili smo se Posvetovanja ZBDS »Knjižnice za prihodnost: napredek in sodelovanje«, 22. in 23. oktobra 2007 na Bledu. Za spominski zbornik ob 60-letnici ZBDS smo pripravili dva prispevka: pregled delovanja DBK od začetkov do danes, avtorice Darje Molnar, ter spominski zapis »Spomini s Koroške« upokojene knjižničarke Marije Suhodolčan-Dolenc. Na skupščini ZBDS na Bledu je bila naša članica mag. Majda Kotnik-Verčko izvoljena v upravni odbor Kalanovega sklada za obdobje 2007-2009.

V sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika smo v mesecu novembru pripravili strokovno srečanje na katerem je kolegica Katja Čop predstavila svojo diplomsko nalogo »Organiziranost in delovanje knjižnic v zaporih«, ki jo je zagovarjala leta 2005 pod mentorstvom dr. Silve Novljan. Darja Molnar pa je strnila vtise s strokovne ekskurzije na Danskem, katere se je udeležila v okviru posebnih območnih nalog v septembru 2007.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

Člani DBK bomo razpravljali in potrdili naš program dela na rednem letnem občnem zboru v začetku leta 2008. Predvidene so naslednje aktivnosti:

- pridobivanje in evidenca članov;
- udeležba in sodelovanje v predsedstvu, komisijah in sekcijah pri ZBDS;
- organizacija strokovnega predavanja za člane društva;
- organizacija strokovne ekskurzije;
- sprememba statuta DBK v skladu z novim Zakonom o društvih;
- pridobivanje sredstev za delovanje društva (javni razpisi); priprava programa za sodelovanje na javnih razpisih v začetku leta 2008: priprava jubilejne razstave in/ali izdaja brošure;
- obveščanje članov DBK o delu društva in ZBDS;
- obveščanje javnosti o našem delu:
 - o urejanje spletne strani
 - o predstavitev društva (ob jubileju)
- sodelovanje z drugimi ustanovami, knjižnicami in društvi.

Društvo bibliotekarjev Koroške vodi **Simona Vončina** iz Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: <http://www.rav.sik.si/aktualno/dbk>

- **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV LJUBLJANA**

Društvo bibliotekarjev Ljubljana vodi **Smiljana Pejanovič** iz Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: <http://www.dbl-drustvo.si/>. Društvo poročila in načrta dela ni posredovalo.

- **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV MARIBOR**

Delo društva je v letu 2007 potekalo po sprejetem načrtu dela preko rednih sej izvršnega in nadzornega odbora ter občnega zbora in sprotnega obveščanja članov. Na sejah smo obravnavali delo društva in Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, pripravljali strokovna predavanja in ekskurzije.

Organizirali smo naslednje prireditve in predavanja:

- **Občni zbor Društva bibliotekarjev Maribor s strokovnim predavanjem Liljane Vugrinec, Knjižnica Koprivnica, Hrvaška**

Naslov predavanja: »Storitve za slepe in slabovidne v Koprivnici«

Vsebina:

- organizacija in implementiranje nove storitve v knjižnico,
- izobraževanje knjižničarjev za ponudbo nove storitve,
- nabava specialnega knjižničnega gradiva in oblikovanje posebne zbirke,
- vrste in izbor ter nabava specialne knjižnične opreme,
- komunikacija s slepimi in slabovidnimi uporabniki knjižnice.

- **Strokovno predavanje Majde Kotnik-Verčko, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Ravne na Koroškem**

Naslov predavanja: „Model študijske knjižnice kot izhodišče za današnjo pokrajinsko knjižnico“

Vsebina:

- predstavitev raziskave modela študijske knjižnice kot izhodišča za današnjo pokrajinsko knjižnico;
- raziskava pokrajinskega sistema splošnih knjižnic v Sloveniji in opredelitev pokrajinske knjižnice kot ključnega povezovalnega elementa knjižničnega sistema, ki ima korenine v študijski knjižnici;
- Proučili smo model slovenskih študijskih knjižnic in ga primerjali z modelom pokrajinske (osrednje območne) knjižnice. Primerjali smo model pokrajinske knjižnice s funkcijo študijske knjižnice in modela brez nje.
- Navedli in povzeli bomo ugotovitve, da model študijske knjižnice prispeva k hitrejšemu razvoju osrednje območne knjižnice in da kontinuiteta pokrajinskih funkcij nekdanjih študijskih knjižnic pomeni racionalno izrabo obstoječih virov za delo osrednjih območnih knjižnic.
- Model študijske knjižnice je ugodno izhodišče za model pokrajinske knjižnice. Bistvena razlika med modeloma je, da model osrednje območne knjižnice izpopolnjuje koordinacijo med knjižnicami in tako prispeva k povezovanju in predstavljanju pokrajinskih značilnosti.

3. Predstavitev nove knjige dr. Bruna Hartmana »Na poti pride vse naproti«

Dr. Bruno Hartman, dolgoletni ravnatelj Univerzitetne knjižnice Maribor in častni član Društva bibliotekarjev Maribor, je predstavil avtobiografijo, kjer so zapisani tudi dragoceni spomini na njegovo delovanje na področju knjižničarstva.

- **Strokovna ekskurzija (Ljubljana, Bistra pri Vrhniki)**

Načrtovali smo strokovni ogled nove splošne knjižnice v Ljubljani Knjižnice Otona Župančiča in ogled Tehniškega muzeja, Bistra pri Vrhniki. Tehniški muzej je leta 2006 odprl novo stalno zbirko namenjeno tiskarstvu. Zaradi nezadostnega števila prijav ekskurzija žal ni bila izvedena.

Velik poudarek smo v letu 2007 namenili pridobivanju novih članov, kajti članstvo že nekaj let vztrajno usiha. DBM je sodeloval v akciji Sekcije študentov bibliotekarstva pri včlanjevanju študentov bibliotekarstva v regionalna društva.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

- izvedli bomo občni zbor, načrtujemo redne seje izvršnega in nadzornega odbora ter po potrebi članske sestanke,
- redno bomo sodelovali z ZBDS in ZKD, ter obravnavali problematiko knjižnic na območju našega društva,
- za člane bomo pripravili strokovna predavanja in po potrebi okrogle mize o aktualnih problemih v stroki:
 - predavanje s področja arhivistike (nov zakon o arhiviranju gradiva se tiče tudi knjižničarstva in s pojavom digitalizacije nova tehnologija omogoča tudi posodobitev ravnanja z arhivskim gradivom);
 - predstavitev podjetja Mikrografija (podjetje Mikrografija je eno vodečih podjetij v Sloveniji na področju digitalizacije in elektronskega poslovanja).
- organizirali bomo strokovne ekskurzije in obiske knjižnih sejmov:
 - v Ljubljani - slovenski knjižni sejem,
 - ogled knjižnega sejma v Leipzigu (14.-15.3.2008) ter
 - druge strokovne ekskurzije, ogled razstav in novih knjižnic v Sloveniji in tujini.

Člani društva bodo aktivno sodelovali v posameznih sekcijah in komisijah ter na strokovnih posvetovanjih, sodelovali bomo pri aktivnostih v zvezi z reorganizacijo delovanja ZBDS in pripravi novega statuta zveze.

V reviji Knjižnica in Knjižničarskih novicah bomo objavljali strokovne prispevke.

Prizadevali si bomo pridobiti čim več članov iz vseh vrst knjižnic na našem območju.

Za člane bomo organizirali razne ugodnosti in popuste v knjigarnah.

Društvo bo o svojem delu vodilo dokumentacijo, jo arhiviralo in poslovalo v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi.

O delovanju bo obveščalo svoje člane, ZBDS in ZKD ter sredstva javnega obveščanja.

Obnovili in aktualizirali bomo domačo stran društva.

Društvo bibliotekarjev Maribor vodi **Dunja Legat** iz Univerzitetne knjižnice Maribor.

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV POMURJA

Naloge in plan, ki smo si ga v letu 2007 zadali, smo skoraj v celoti izvedli.

V tem letu smo imeli tri seje upravnega odbora. Na prvi seji smo se dogovarjali o novih organih društva, saj smo 23.03.2007 izvedli občni zbor DBP. Na naslednji seji smo razpravljali o kandidatih za Čopove diplome in priznanja. Zadnja seja pa je bila namenjena strokovnemu izobraževanju. Odločali smo se tudi, katero knjižnico bomo obiskali v okviru strokovne ekskurzije (Sarajevo).

Na začetku smo po našem planu izvedli občni zbor društva, kjer smo predlagali in izvolili nove organe društva. Dogovarjali smo se o strokovnih srečanjih (dr. Csuka, mag. Kuzmič). Dr. Csuka nam bo v decembru 2007 predstavila svojo doktorsko disertacijo, mag. Kuzmič pa nam bo v januarju 2008 pripravil predavanje o samostanskih knjižnicah v Sloveniji. Če bo možno bomo povabili tudi prof. Francija Justa, ki nam bo pripravil predavanje o Svetem pismu in slovenski književnosti (leto 2007 je leto Svetega Pisma).

Strokovnega izobraževanja se je letos udeležilo veliko naših članov (več kot 40), glavni cilj pa je bil ogled Nacionalne biblioteke v Sarajevu.

V letu 2007 smo sodelovali z dvema pomurskima založbama (Franc-Franc, Pomurska založba). Obe sta nam namenili kar nekaj knjig, ki smo jih podarili knjižnici v Sarajevu.

Pridno smo zbirali donatorska in sponzorska sredstva za delovanje društva ter pridobili dva nova člana.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

- izvedba občnega zbora društva,
- dve strokovni predavanji,
- sodelovanje z drugimi področnimi društvi in ZBDS,
- sodelovanje z založbami,
- strokovna ekskurzija - ogled knjižnic (Koper, Trst),
- pridobitev novih članov društva,
- sodelovanje s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota (prireditev pravljичnega večera),
- sodelovanje s sekcijami DBP.

Društvo bibliotekarjev Pomurja vodi **Metka Sraka** iz Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: http://www.ms.sik.si/dbp/index_dbp.htm

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV PRIMORSKE

Društvo bibliotekarjev Primorske je letos imelo dve seji izvršnega odbora v Knjižnici Srečka Kosovela v Sežani in redni občni zbor v Izoli.

Prva seja IO DBP je bila 8. maja. Namen sestanka je bil organizacija občnega zbora ter priprava na volitve, organizacija strokovne ekskurzije, pregled dela v letu 2006/2007 in priprava programa dela za l. 2007/2008.

Druga seja IO DBP je bila 19. septembra. Pregledali smo zapisnik zadnje seje ter zapisnik občnega zbora 2007. Sestali pa smo se tudi zaradi organizacije izobraževanj COBISS3 v Ilirski Bistrici ter Novi Gorici v jeseni.

Na rednem občnem zboru DBP in strokovnem srečanju, ki je bilo 29. junija v Izoli, so potekale volitve organov društva za obdobje 2008/2009. Na občnem zboru smo razpravljali tudi o jesenskem strokovnem posvetovanju ZBDS (Bled, oktober 2007), o delu društva ter izvršnega odbora, o članarinah ter o programu dela za l. 2008. Na strokovnem srečanju je bilo predavanje "Strategije dolgoročne hrambe digitaliziranih dokumentov ter preprečevanje izgube podatkov« (Tedy Grbec, Darij Olenik, Digitalizacija d.o.o.). Direktorica Mestne knjižnice Izola Marina Hrs, ki je soorganizirala izvedbo občnega zbora ter strokovnega srečanja, je imela tudi strokovno predavanje "Egipt in aleksandrijska knjižnica".

Marca 2007 smo v sodelovanju z Mestno knjižnico Piran in IZUM v Izoli organizirali začetne tečaje za COBISS3 - osnovna navodila, zaloga, in zaloga serijske publikacije. Udeležilo se jih je 37 knjižničarjev iz večine primorskih knjižnic, Vrhnike in NŠK iz Trsta.

V maju 2007 smo organizirali strokovno ekskurzijo na slovensko in avstrijsko Koroško. Program je pripravil Gvido Komar iz Knjižnice Logatec. Zaradi premalo prijavljenih je bila odpovedana in prestavljena na april 2008.

13. novembra je v Gimnaziji v Ilirski Bistrici potekal tečaj COBISS3 osnovna navodila, 4. decembra pa COBISS3/Zaloga v Gimnaziji v Novi Gorici. Predvidena tečaja 10. in 12. decembra v Novi Gorici COBISS3/Zaloga in COBISS3/Osnovna navodila sta odpadla zaradi premalo prijavljenih kandidatov. Tečaje smo organizirali v sodelovanju s Knjižnico Makse Samsa Ilirska Bistrica, Gimnazijo Nova Gorica in IZUM. Ko bodo v IZUM dokončali s pripravo posebnega protokola za izvajanje seminarjev izven sedeža IZUM, bo možno spet organizirati seminarje v okviru DBP.

Med 10. in 14. decembrom je potekala 2. korespondenčna seja IO DBP. Sprejeti sklep edine točke seje je bil, da se pooblasti predsednika DBP Gvida Komarja, da podpiše pogodbo z izbranim računovodskim servisom iz Logatca, ki bo opravljal storitve za DBP. Članica našega društva, šolska knjižničarka Nataša Tušek Kuštrin je 18. decembra sporočila, da so šolske knjižničarke pri DBP izbrale kandidatke za članice Sekcije za šolske knjižnice pri ZBDS. Izbrane so bile naslednje kandidatke: Albina Slabe Jerman, Tjaša Klemenčič, Ivanka Učakar in Nataša Tušek Kuštrin.

V letu 2008 društvo načrtuje naslednje aktivnosti:

V letu 2008 načrtujemo strokovno ekskurzijo na Koroško, ki bo 9. in 10. maja (ogled: Slovenj Gradec, Prežihova hiša v Kotljah, »plebiscitarni muzej« v Libeličah, Osrednja koroška knjižnica dr. Franca Sušnika na Ravnah, Koroški deželni muzej v Celovcu, knežji kamen – simbol slovenske državnosti) ter izobraževanja COBISS3. Junija bo redni letni občni zbor. V drugi polovici l. 2008 je načrtovano tudi

predavanje Tatjane Zidar Gale: »Delo z uporabniki«, mogoče pa še predavanje strokovnjakov z Inštituta za kakovost in meroslovje: Kakovost in odličnost pri delu.

Število članov v društvu se v zadnjih nekaj letih bistveno ne spreminja, tako, da vsako leto nekaj članov izstopi (iz različnih razlogov, zlasti upokojitev), nekaj pa se jih na novo vpiše. V letu 2007 smo imeli v DBP 214 članov društva.

Društvo vodi **Gvido Komar** iz Knjižnice Logatec. Več o dejavnosti društva je dostopno na spletni strani: <http://www.kp.sik.si/dbp.html>

PRILOGE

Priloga 1: Priporočila za medknjižnično izposajo (predlog; 1.12.2007)

PRIPOROČILA ZBDS ZA DELO V SLOVENSKI MEDKNJIŽNIČNI IZPOSOJI

UVOD

Rastoča pričakovanja uporabnikov knjižnic zahtevajo uspešnejše in učinkovitejše delo tudi na področju medknjižnične izposoje. Sodelovanje knjižnic, na katerem temelji medknjižnična izposoja, moramo zato še pospešiti in okrepiti, predvsem pa moramo uravnotežiti in poenotiti osnovne postopke medknjižnične izposoje. Da bi dosegli ta cilj, je delovna skupina pri ZBDS, sestavljena iz predstavnic vseh tipov knjižnic, pripravila osnutek Priporočil ZBDS za delo v slovenski medknjižnični izposoji.

Delovna skupina je izhajala iz Zakona o knjižničarstvu, Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic in priporočil IFLE (The International Federation of Library Associations and Institutions).

Priporočila za delo v slovenski medknjižnični izposoji upoštevajo veljavno zakonodajo in mednarodne standarde, ki veljajo za področje medknjižnične izposoje:

- **Zakon o knjižničarstvu** (Ur.l. RS št. 87/2001, 2. in 6. člen) opredeljuje knjižnično dejavnost kot javno službo, ki zajema tudi »sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij«. Določa, da je namen knjižničnih zbirk in virov informacij »zagotavljati posameznikom in skupinam dostopnost in uporabo medknjižnične izposoje«.
- **Uredba o osnovnih storitvah knjižnic** (Ur.l. RS, št. 29/2003) uvršča medknjižnično izposajo med osnovne storitve knjižnic.
- **IFLA Sekcija za posredovanje dokumentov in medknjižnično izposajo** med načeli Sporazuma za medknjižnično izposajo poudarja, da mora vsaka država razviti hiter in učinkovit nacionalni sistem medknjižnične izposoje.

Priporočila natančneje določajo medknjižnično izposajo in njen namen, postavljajo temeljna načela v medknjižnični izposoji, opredeljujejo obveznosti knjižnic v vlogi izposojevalk ali dobaviteljic dokumentov⁵ ter ponujajo praktična navodila za uspešnejše delo in poslovanje medknjižnične izposoje.

OPREDELITEV IN NAMEN MEDKNJIŽNIČNE IZPOSOJE

Temeljni namen medknjižnične izposoje⁶ je zagotavljanje dostopa do vseh dokumentov, ki jih potrebujejo uporabniki knjižnic. Ker nobena knjižnica nima fonda, ki bi lahko zadostil vsem potrebam njenih uporabnikov, knjižnice dosegajo ta cilj s sodelovanjem v medknjižnični mreži slovenskih javnih knjižnic.

Medknjižnična izposoja predvsem:

- presega nezadostno ali neustrezno ponudbo posamezne knjižnice;
- poenostavlja in lajša dostop uporabnikov do dokumentov drugih knjižnic oziroma ponudnikov informacijskih virov;
- pospešuje pretok dokumentov za izobraževalne in raziskovalne namene.

⁵ V nadaljevanju uporabljamo pojem » izposojevalka« za knjižnice, ki dokumente naročajo, in »dobaviteljica« za knjižnice, ki dokumente posodijo ali posredujejo iz svojega fonda.

Izraz dokument uporabljamo za različne vrste knjižničnega gradiva npr. monografije, članke, referate, serijske publikacije, standarde, patente in podobno, zapisanega na različnih nosilcih informacij, ki jih knjižnice posredujejo ali dobavljajo uporabnikom v okviru storitve medknjižnične izposoje.

⁶ Kot tradicionalno medknjižnično izposajo označujemo niz postopkov, ki omogočajo uporabo originalnih dokumentov (za določen čas) ali kopij (trajno) uporabnikom druge knjižnice.

TEMELJNA NAČELA MEDKNJIŽNIČNE IZPOSOJE

1. Knjižnice si prizadevajo za čim boljšo kakovost storitev medknjižnične izposoje. Delo organizirajo tako, da omogočajo:
 - **stalnost** medknjižnične storitve;
 - **hiter odziv** na zahteve uporabnikov ali knjižnic;
 - **obravnavo vseh pisnih zahtevkov**, ne glede na obliko (standardni tiskani obrazci za medknjižnično izposajo - obrazec 1,13, elektronski, poslani po faksu, pošti itd.).
2. Knjižnice **delujejo po načelu čim bolj učinkovite skupne uporabe dokumentov**, lahko pa določijo posebne omejitve izposoje ali rabe dokumentov, ki jih posredujejo.
3. **Pravila in pogoji** poslovanja medknjižnične izposoje v posamezni knjižnici **so zapisani** in objavljeni.
4. Za sodelovanje v medknjižnični izposoji si knjižnice **ne zaračunavajo članarine**.
5. Knjižnice vodijo o poslovanju medknjižnične izposoje ustrezno **evidenco**.
6. **Odgovornost za naročene dokumente je na strani izposojevalk**. Izposojevalka jamči za naročeni dokument od trenutka, ko ga dobaviteljica odpošlje, do vrnitve dokumenta dobaviteljici.
7. Izposojevalke **upoštevajo vsa navodila dobaviteljic**.
8. Postopki dela v medknjižnični izposoji morajo biti usklajeni z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in Zakona o varstvu osebnih podatkov.

MEDKNJIŽNIČNE INFORMACIJE KNJIŽNIC IN PRAVILNIKI O MEDKNJIŽNIČNI IZPOSOJI

Knjižnica ima v medknjižnični izposoji dve vlogi – kot izposojevalka za svoje uporabnike naroča dokumente v drugih knjižnicah, kot dobaviteljica pa na prošnjo drugih knjižnic posreduje dokumente iz svojega fonda. **Kakovost izvajanja** medknjižnične izposoje knjižnica zagotavlja z uporabo najnovejše tehnološke opreme, izdelanimi postopki in dobro usposobljenim osebjem, ki enakopravno izvaja obe medknjižnični vlogi. Za dobro sodelovanje uporabnikov, njihovih domačih knjižnic in njihovih dobaviteljic je pomembna še **transparentnost dela**, ki jo knjižnice dosegajo tudi z objavo vseh informacij, pomembnih za medknjižnično izposajo. Te informacije in pravila lahko knjižnice strnejo v posebnem pravilniku o medknjižnični izposoji, kjer natančno opišejo namen in načine njihovega poslovanja v vlogi posrednic uporabniških zahtevkov in dobaviteljic svojih dokumentov.

Informacije za uporabnike - knjižnica v vlogi prejemnic in posrednic uporabniških zahtevkov

Uporabniki knjižnice morajo biti seznanjeni z možnostmi izposoje dokumentov iz drugih knjižnic. Spoznati morajo prednosti in omejitve takšne izposoje.

Knjižnica uporabnike na različne načine, obvezno tudi pisno, seznanja z namenom, postopki in pogoji medknjižnične izposoje.

- **Uporabnikom pove:**
 - komu omogoča medknjižnično izposajo;
 - katere oblike zahtevkov sprejema;
 - katere osebne kontaktne in bibliografske podatke potrebuje za izvedbo medknjižničnega naročila;
 - katere dodatne želje uporabnikov je pripravljena upoštevati;
 - katere omejitve in pogoje postavlja;
 - kakšne so možnosti za posredovanje sprememb ali preklica zahtevka, podaljšanja izposojevalnih rokov, osebne prevzema dokumentov pri dobaviteljicah, pošiljanja dokumentov neposredno na naslov uporabnikov;
- **Uporabnike opozori na netržni namen medknjižnične izposoje in obvezo spoštovanja avtorske in sorodnih pravic;**
- **Objavi še**
 - kontaktne podatke medknjižnične izposoje (elektronski naslov, telefonske številke, faks) in
 - cenik storitev medknjižnične izposoje.

Informacije za izposojevalke - knjižnica v vlogi dobaviteljice

Knjižnica kot potencialna dobaviteljica dokumentov iz svojega fonda v svojih pravilih o medknjižnični izposoji razdela pogoje, zahteve in omejitve – informacije, ki jih redno ali občasno potrebujejo izposojevalke.

- **Objavi:**

- svoj odzivni čas⁷ na zahtevke po prostih izvodov iz posameznih enot ali oddelkov;
- vrste medknjižničnih zahtevkov, ki jih sprejema;
- načine, na katere lahko posreduje dokumente;
- cenik storitev medknjižnične izposoje;
- kontaktne podatke medknjižnične izposoje (odgovorna oseba, telefonska številka, številka faksa, elektronski naslov);
- delovni čas in letni urnik medknjižnične izposoje;
- delovni čas in letni urnik vseh enot knjižnice;
- naslavljanje poštnih pošilk za medknjižnično izposajo
- posebne pogoje:
 - eventualno drugačne izposojevalne roke za medknjižnično izposojene dokumente;
 - informacije o tem, kako obravnava zahtevke za dokumente, ki se ne izposojajo na dom;
 - omejitve pri medknjižnični izposoji določenih medijev ali vrsti dokumentov;
 - eventualno različne odzivne čase glede na različne oblike zahtevkov.

Za potrebe drugih knjižnic, partneric v medknjižnični izposoji, objavi vsaka knjižnica te informacije tudi v elektronski obliki. Knjižnice, ki sodelujejo v sistemu COBISS.SI, te podatke **objavijo v zbirki COLIB**, kjer iz rubrike »podatki za medknjižnično izposajo« zagotavljajo povezavo na svojo spletno stran. Knjižnice, ki niso v COBISS-u, informacije o svoji medknjižnični izposoji objavijo po enakem vzorcu na svojih spletnih straneh.

Primer enovito organiziranih, aktualnih in pregledno razvrščenih podatkov za potrebe drugih knjižnic:

Posebno obvestilo partnerjem	Sporočamo vam, da ...
Naslov za medknjižnične zahtevke in informacije	ill@knjiznica.si +386 ... +386 ... +386 ... faks +386 ...
Naslov za pošiljanje po pošti	Ime knjižnice Medknjižnična izposoja Ulica ali p. p. Poštna številka in kraj
Podatki za izstavitve računov	Uradni naslov knjižnice Identifikacijska št. za DDV:
Odgovorna oseba za medknjižnično izposajo	Ime in priimek odgovorne osebe elektronski naslov odgovorne osebe telefonska številka
Delovni čas in letni urnik medknjižnične izposoje	<u>Od septembra do junija:</u> ... <u>Julij in avgust (poletni delovni čas):</u> ... Medknjižnična izposoja ne dela, če je zaprta enota...in 31.12.//...ne dela v času šolskih

³ Odzivni čas knjižnice je čas, v katerem ta odpošlje naročeni dokument. Čas se računa od dospetja naročila dobaviteljici do takrat, ko ta odpošlje dokument po elektronski poti, pošti, faksu ali kurirju. Kadar dobaviteljica prejme zahtevek za dokument, ki je na voljo v njeni oddaljeni enoti, je njen odzivni čas običajno daljši.

	počitnic...
Delovni čas in letni urnik knjižnice/enot	Spletna povezava na delovni čas
Sprejemljive oblike zahtevkov	Sprejemamo pisne, elektronske, on-line... zahtevke.
Odzivni čas za odpošiljanje dokumentov iz različnih lokacij	- Takoj odpošljemo ... - V 24 urah odpremimo dokumente, ki ... - V 3 dneh odpošljemo...
Načini odpošiljanja in odpošiljanje dokumentov	Pošta, faks, elektronska pošta... Pošljamo na naslov izposojevalke ali (samo na njeno prošnjo) na naslov končnega uporabnika.
Izposojevalni roki in omejitve	Enako kot pri domači izposoji (glej COBISS/OPAC)...// Izposojevalni rok za vse medknjižnično izposojene dokumente je...
Zahtevki za dokumente z omejitvami dostopa	Izposodimo po dogovoru... // Omejitev dostopa velja za vse enako, tudi za knjižnice...
Možnosti podaljšanj izposojevalnih rokov	Če ne gre za zelo iskano gradivo, obvezno branje...dovolimo x-podaljšanj.
Cenik medknjižnične izposoje	Spletna povezava na cenik
Možnost osebnih prevzemov zahtevanih dokumentov	Članom drugih knjižnic (ne)omogočimo prevzem gradiva...Ob tem (ne) zaračunamo...

Knjižnica je dolžna v elektronski obliki pravočasno obveščati o vseh spremembah pogojev medknjižnične izposoje. Spremembe ne smejo zajeti storitev medknjižnične izposoje, ki so že v postopku.

NAVODILA IN PRIPOROČILA ZA DELO MEDKNJIŽNIČNE IZPOSJOJE

Medknjižnični zahtevki so pisne prošnje za posredovanje oziroma dobavo dokumentov, ki jih knjižnice **prejmejo** od svojih uporabnikov ali od drugih knjižnic.

Zahtevki uporabnikov

Zahtevek uporabnika vsebuje osnovne podatke o naročniku in bibliografske podatke dokumenta za naročanje. Uporabnik zapiše:

- datum zahtevka;
- ime in priimek s kontaktnimi podatki;
- znane bibliografske podatke o želenem dokumentu;
- po potrebi določi skrajni rok dobave dokumenta – zadnji sprejemljivi datum, do katerega naj prejme dokument.

Vsak uporabnik mora potrditi izjavo o spoštovanju avtorske in sorodnih pravic in netržnem, študijskem namenu uporabe dokumenta. Ob oddaji svojega zahtevka mora biti seznanjen s pravili medknjižnične izposoje in cenikom storitev.

- Knjižnica naj sprejema vse oblike pisnih medknjižničnih zahtevkov, ki jih omogoča njena tehnološka opremljenost, lahko pa določi obliko zahtevkov, ki jih obravnava prednostno.
- Knjižnica lahko medknjižnično izposoji pogojuje s članstvom.
- Knjižnica lahko medknjižnično storitev povezuje s člansko disciplino. Pogoj za naročilo medknjižnične izposoje so lahko na primer plačane obveznosti v domači knjižnici, upoštevanje rokov vrnitve in podobno.
- Knjižnica lahko zaradi obsega dokumentov ali plačljivosti storitve uporabnikom omeji število hkratnih zahtevkov.
- Vse zahtevke uporabnikov naj knjižnica po potrebi dopolni (bibliografski podatki) in pregledno dokumentira.
- Knjižnica naj evidentira, obdeluje in obravnava zahtevke uporabnikov na način, ki omogoča enostavno izdelavo letne statistike medknjižnične izposoje (Center za razvoj knjižnic pri NUK).

Naročila medknjižnične izposoje

Prejeti zahtevek uporabnika knjižnica pregleda, dopolni in ga v obliki svojega medknjižničnega naročila⁸ odpošlje izbrani dobaviteljici - naročnica medknjižnične izposoje je knjižnica izposojevalka.

Vsako naročilo, ki ga izposojevalka odpošlje dobaviteljici, mora vsebovati:

- obvezne bibliografske podatke dokumenta⁹; tudi COBISS ID, če je na voljo;
- naslov, na katerega naj dobaviteljica pošlje dokument;
- kontaktne podatke izposojevalke (odgovorna oseba, telefon, elektronski naslov);
- davčno številko izposojevalke¹⁰.

Podatkov o končnem uporabniku izposojevalka ne navaja, razen v primerih, ko prosi za njegov osebni prevzem dokumentov ali pošiljanje neposredno na uporabnikov naslov. Tudi v teh primerih je izposojevalka kot naročnica odgovorna za (ne)pravočasno vračilo, morebitne poškodbe ali izgubo dokumentov.

Pri izboru dobaviteljice izposojevalka upošteva:

- razpoložljivost prostih dokumentov v svojem okolju in širše (število in distribucija prostih in izposojenih dokumentov po slovenskih knjižnicah);
- dostopnost zelenega dokumenta;
- pogoje in ceno dobaviteljic (v COLIB-u ali na spletnih straneh preveri vse relevantne podatke).

Izposojevalka vodi evidenco za vsa poslana medknjižnična naročila. Poznati mora odzivni čas dobaviteljic in sproti preverjati realizacijo naročil:

- ob naročanju dokumenta, ki ni na voljo (prošnja za rezervacijo dokumenta), zabeleži predvideni rok vrnitve;
- če naročenega dokumenta ne prejme v predvidenem roku, mora pri izbrani dobaviteljici preveriti razloge za zamudo - v primeru naročila razpoložljivega dokumenta najkasneje **peti delovni dan**, v primeru naročila s prošnjo za nujno dobavo pa **drugi delovni dan** po naročilu.

Zaplete z dobavo izposojevalka rešuje tudi s preklici in iskanjem nove dobaviteljice (prenaročanjem). Na uporabnikovo željo je dolžna pred ali med postopkom naročanja naročilo pri dobaviteljici preklicati. **Preklic** je možen vse do izvedbe naročila oziroma do trenutka, ko še niso nastali stroški v zvezi z izvedbo naročila.

Ob prekoračitvi skrajnega roka dobave dokumenta, ki ga je navedel uporabnik in ga izposojevalka zabeleži na naročilu, zahtevek in poslano naročilo prenehata veljati. Izposojevalka zabeleži nerealizirano dobavo in o tem obvesti uporabnika, dobaviteljica pa preklic naročila.

Prejem dokumenta, določitev izposojevalnega roka in nadzor nad uporabo dokumenta

- Ob prejemu dokumenta knjižnica najprej **preveri**, če poslani dokument ustreza naročilu, pregleda stanje originalnega dokumenta (npr. podčrtane, manjkajoče strani, poškodbe elektronskega vira...) ali kopij (ustrezna kakovost kopij, obseg strani...) in **prejem evidentira** z datumom.
- **Zabeleži vse pomembne podatke s spremnega dokumenta** – rok vrnitve dobaviteljici, navodila in posebne zahteve dobaviteljice.
- Uporabnika o prejemu **obvesti na dogovorjeni način**.

⁸ Naročilo je pisna prošnja, ki jo knjižnica **pošlje** drugi knjižnici za posredovanje oziroma dobavo dokumenta.

⁹ Obvezni elementi podatkov za monografske publikacije: avtor in naslov monografske publikacije, kraj izdaje, založba, leto izdaje.

Obvezni elementi podatkov za serijske publikacije: naslov serijske publikacije, leto ali letnik, številka in ISSN.

Obvezni elementi podatkov za članke: avtor in naslov članka, naslov serijske publikacije, leto ali letnik, številka in strani v serijski publikaciji.

¹⁰ Vsebuje lahko tudi posebne želje in podatke (npr. hitrost dobave, skrajni rok dobave, prošnja za uporabnikov osebni prevzem dokumenta pri dobaviteljici, prošnja za rezervacijo dokumenta, prošnja za odpošiljanje na uporabnikov naslov).

- **Rok izposoje dokumenta uporabniku skrajša** za čas, ki je potreben za pošiljanje dokumenta dobaviteljici.
- Knjižnica skrbi za **pravočasno podaljšanje izposojevalnih rokov in za vračilo dokumenta**. Vsaj tri delovne dni pred iztekom izposojevalnega roka pri dobaviteljici uredi podaljšanje roka (pošlje dobaviteljici prošnjo za podaljšanje...). Evidence o prejetih dokumentih, ki jih je posredovala uporabnikom ali jih hrani v svoji čitalnici, zato vodi tako, da **nadzoruje datume vrnitve**.
- Dokument **vrača kot priporočeno pošiljko** na naslov dobaviteljice, primerno **zavarovan** pred poškodbami (zaščitna kuverta ali druga primerna oprema).
- Izposojevalka naj dokumentacijo o zaključenih zahtevkih hrani največ 1 leto.

Zahtevki izposojevalk, pošiljanje dokumentov, podaljševanje izposojevalnih rokov

Prejem zahtevkov in pogoji izposoje

- Knjižnica naj redno preverja dospelje medknjižničnih zahtevkov. Delo naj organizira tako, da zagotavlja **stalnost in zanesljivost** medknjižnične izposoje.
- Izposojevalni roki in pogoji naj bodo enaki pogojem in rokom, ki jih knjižnica določa za svoje člane. Izposojevalke naj bodo vnaprej obveščene o določitvi drugačnih pogojev.
- V primeru prejema prošnje za rezervacijo dokumenta je dobaviteljica dolžna obvestiti izposojevalko o obstoju rezervacijske liste in predvidenem datumu možne realizacije zahtevka.
- Dobaviteljica je dolžna takoj obvestiti izposojevalko, če naročila ne more realizirati.

Pošiljanje ali posredovanje dokumenta, podaljšanje

Odpremljena pošiljka s posojenim dokumentom mora vsebovati **dobavnico** z naslednjimi podatki:

- točen naziv in naslov dobaviteljice;
- osnovne podatke odpredanega dokumenta;
- zahtevani rok vrnitve dokumenta.

Vsebuje lahko še podatek o ceni storitve in navaja posebne zahteve (npr. uporaba v čitalnici, posebna pazljivost pri ravnanju...).

- Dobaviteljica pošlje dokument **kot priporočeno pošiljko**, in sicer tako, da je zavarovan pred poškodbami (zaščitne kuverte ali druga primerna oprema). Izjema so pošiljke kopij, ki so lahko poslane z navadno pošto.
- V primerih osebnega prevzema dokumenta mora dobaviteljica uporabnika seznaniti z izposojevalnim rokom in izposojevalki **posredovati informacijo** o zahtevanem roku vrnitve.
- Dobaviteljica je dolžna najkasneje dan pred zahtevanim datumom vračila **odgovoriti** na izposojevalkino prošnjo za podaljšanje.
- Dobaviteljica lahko izposojevalki zaračuna stroške zamudnine, opominov, poškodb, zahteva nadomestilo v primeru izgube in podobno.

Knjižnica kot dobaviteljica zbira in obravnava zahtevke drugih knjižnic tako, da zajema vse podatke za potrebe letne medknjižnične statistike Centra za razvoj knjižnic pri NUK.

Dokumentacijo o zaključenih dobavah hrani največ 1 leto.

MEDNARODNA MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA IN POSREDOVANJE DOKUMENTOV

Slovenska mednarodna medknjižnična izposoja deluje skladno z načeli in navodili mednarodnega knjižničarskega združenja IFLA. Zanesljivost in učinkovitost slovenskega nacionalnega sistema za mednarodno medknjižnično izposajo zagotavlja pet knjižnic:

- Narodna in univerzitetne knjižnica, Ljubljana,
- Univerzitetna knjižnica Maribor, Maribor,
- Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani, Ljubljana,
- Centralna medicinska knjižnica, Ljubljana in
- Centralna ekonomska knjižnica, Ljubljana.

Te knjižnice plačujejo članarino in depozite pri tujih dobaviteljicah, poznajo vse postopke poravnavanja stroškov s tujino in sprejemajo vse zahtevke svojih uporabnikov in ostalih slovenskih knjižnic za dokumente, ki jih je potrebno pridobiti iz tujine. Sprejemajo tudi zahtevke tujih knjižnic za dokumente,

ki so v fondih slovenskih knjižnic. Okvirne stroške mednarodne medknjižnične izposoje te knjižnice objavijo v svojem ceniku.

Če druga slovenska knjižnica prejme naročilo neposredno iz tuje knjižnice (kot možna dobaviteljica), lahko naročilo, naročeni dokument, dobavnico in svoj račun posreduje eni od knjižnic za mednarodno medknjižnično izposajo.

PRILOGA

ČAS IN NAČIN DOBAVE DOKUMENTOV

Vrste medknjižnične storitve lahko izposojevalka opremi z oznako nujno ali standardno, kar za čas in način dobave pomeni naslednje:

Vrsta storitve	Maksimalni čas dobave	Način dobave
Nujna dobava	V 24 urah (lahko tudi hitreje – po dogovoru)	Kopije: faks ali elektronska pošta Izposoja: hitra pošta ali druga ustrezna dostava (osebni prevzem dokumenta)
Standardna dobava¹¹	Do 72 ur. Čas teče od prejema zahtevka do pošiljanja dokumenta (Naročilo, ki ga knjižnica prejme v petek do 15. ure, mora biti realizirano v sredo do 15.ure. ¹²)	Kopije: faks, elektronska pošta ali pošta Izposoja: pošta ali osebni prevzem dokumenta

PRIPOROČENE CENE ZA DOBAVO DOKUMENTOV IZ LASTNIH FONDV V LETU 2008

Vrsta dokumenta	Način dobave	Cena
kopije	po elektronski pošti	
kopije	po faksu ali pošti	
izposoja knjižničnega dokumenta	po pošti	
nujna naročila	po elektronski pošti, faksu, hitri pošti	dvojna cena
izposoja knjižničnega dokumenta	osebni prevzem	brezplačno

Priporočena cena za kopije velja za do 20 strani dokumenta v črno-beli tehniki. Cena kopij dodatnih strani naj ne bo večja od ~~20 SIT / 0,08 EUR~~ na stran. Cene za specialne kopije (časovno zahtevnejše kopiranje, barvne kopije) se oblikujejo na podlagi dogovora med izposojevalko in dobaviteljico in v skladu z veljavnim cenikom knjižnice dobaviteljice.

PRIPOROČILA ZA POŠILJANJE DOKUMENTOV

Pošta	Knjižnica lahko s pošto sklene pogodbo za pošiljanje poslovnih paketov. Trenutna cena paketa do 2 kg je 600 SIT / 2,50 EUR.
--------------	---

¹¹ Ko izposojevalka ne navede vrste storitve in načina dobave ali krajšega roka, dobaviteljica upošteva standardno dobavo dokumentov.

¹² Delovne dneve v medknjižnični izposoji štejemo od ponedeljka do petka, brez praznikov in dela prostih dnevov.

Hitra pošta	Pogodba s pošto ni potrebna – dogovorimo se po telefonu (telefonska številka 080 1400). Rok prenosa je 2 uri (poštni strošek je sestavni del višje cene, ki jo obračunavamo za nujno posredovanje dokumenta). Ta telefonska številka velja po vsej Sloveniji, vendar moramo na svoji lokalni pošti preveriti, do kdaj ta sprejema pošiljke. Dostava je realizirana še isti dan, za odročnejše kraje je dostavni rok 24 ur.
--------------------	---

Cena medknjižnične izposoje:

Ker so osnovne dejavnosti javnih knjižnic kot javnih zavodov, med katere spada tudi medknjižnična izposoja, oproščene plačila davka na dodano vrednost, v cene ni vključen DDV.

Priloga 2: Poročilo o udeležbi na konferenci LIDA 2007

LIBRARIES IN THE DIGITAL AGE - LIDA 2007

(28. maj – 2. junij 2006, Dubrovnik in Mljet, Hrvaška)

Konferenca LIDA zdaj že tradicionalno poteka v Dubrovniku in na otoku Mljetu, letos že osmo leto. Vseskozi je usmerjena na združevanje teorije in prakse knjižničarske oziroma informacijske dejavnosti. Vsebinsko sta konferenco opredelili dve temi: uporabniki in uporaba digitalnih knjižnic ter ekonomika digitalnih knjižnic. Med udeleženci so seveda prevladovali hrvaški knjižničarji in strokovnjaki, ostali pa so prišli iz različnih držav in kontinentov, slovenska udeležba je bila sorazmerno dobra. Med avtorji prispevkov najdemo precej profesorjev s severnoameriških univerz, naj omenimo Barabro Wildemuth, Karen Fisher, Peiling Wang, Paula Kantorja, Donald Kinga, Roberta Hayesa in seveda Tefka Saračevića, ki je bil tudi soorganizator konference. Letošnji častni gost je bila Christine Borgman, ki je pripravila posebno predavanje.

Program konference je bil kar obsežen, zato predstavljam le izbrane referate. Začelo se je z delavnicami, kjer je Paul Turner v delavnici "Methods and Techniques for Web Usability" predstavil pomen študija uporabnosti in analitike uporabe spletnih strani. Pri uporabnosti se ukvarjamo z izboljšanjem uporabniške izkušnje na podlagi raziskave na majhnih vzorcih, medtem ko se analitika ukvarja s podatki za celotno populacijo. Predstavil je dosežke že kanonskega avtorja Nielsena in ugotovitve njegovih študij o povprečni uporabi spletnih strani. Podrobneje je predstavil različne metode za raziskovanje uporabnosti, obstaja tudi program MORAE, ki precej olajša zbiranje in analizo podatkov. Omenil je tudi skorajšnji izid knjige Stevena Kruga s opisom relativno lahko izvedljivih metod za študij uporabnosti. V drugem delu delavnice je predstavil osnovne pojme analize spletnih strani, kateri so kazalniki in kako jih prikažemo s pomočjo vizualnih orodij, eno njih je na primer Google Analytics.

Barabara Wildemuth se je v svojem referatu "Bringing Digital Libraries into View on an Individual's Information Horizon" spraševala o vplivu knjižničarjev na posameznikovo "informacijsko obzorje" tj. splet različnih virov, kjer ponavadi išče informacije. Koliko, če sploh smemo ali pa morda celo moramo vplivati na ta splet. Zavzela se je tudi za premik pozornosti od vprašanj, kako ljudje iščejo informacije na problematiko uporabe informacij. To pomeni oblikovanje knjižničnih storitev, ki podpirajo ponovno uporabo informacij, ustvarjanje novih informacijskih objektov, podporo učenju in podporo medsebojni pomoči oziroma interakciji posameznikov.

Karen Fisher je predstavila rezultate uporabniške študije v grandiozni Seattle Public Library, kjer so ugotavljali pomen knjižnice kot fizičnega, družbenega in informacijskega prostora. Rezultati so objavljeni tudi v Library Quarterly. V referatu "Effects of Browse Design in Digital Libraries on Users' Browsing Experience" je Xiangmin Zhang primerjal razlike med pregledovanjem treh digitalnih knjižnic: Association for Computing Machinery digital library, Institute of Electric and Electronic Engineering Computer Society digital library in Institute of Electric and Electronic Engineering digital library (Xplore). Avtorji so izvedli študijo uporabnosti, primerjali so učinkovitost uporabnikov pri izvajanju nalog v smislu potrebnih korakov, časa in napak. Peiling Wang in Dimitris Dervos sta raziskovala, katere internetne informacijske in komunikacijske tehnologije oziroma vire uporabljajo raziskovalci in kako, zlasti ju je zanimala primerjava med različnimi državami ter znanstvenimi disciplinami. Raziskava je potekala v ZDA, Kitajski in Grčiji. Zanimala ju je, koliko so posamezne storitve oziroma viri pomembni za raziskovalce. Največji izziv jim predstavlja upravljanje z digitalnimi objekti v osebnih zbirkah. Jan Pisanski in Maja Žumer sta v referatu "Mental models and the bibliographic universe" predstavila načrt raziskave ustreznosti fliinih Funkcionalnih zahtev za bibliografske zapise (FRBR). Načrtujeta namreč raziskati, koliko model FRBR ustreza mentalnemu modelu, ki ga imajo uporabniki o bibliografskem univerzumu. Primož Južnič pa je v referatu "Using decision grid process to evaluate library collections on the way to post-print times" govoril o spreminjanju vloge knjižnic ob čedalje širšem uvajanju elektronskih znanstvenih časopisov, sprejemu uporabnikov in različnih selekcijskih kriterijih, ki jih uporabljajo knjižnice pri nabavi. Podrobneje je predstavil kriterije in merila, ki jih uporablja Agencija za raziskovalno dejavnost pri financiranju nabave znanstvene periodike. Jadranka Stojanovski pa je predstavila hrvaško znanstveno bibliografijo CROSB, servis Kdo je kdo v hrvaški znanosti ter HRČAK in OAI portal za hrvaško znanstveno periodiko. Roswitha Poll pa je v svojem referatu

"New Measures for New Services: Indicators for Quality, Cost and Impact of Electronic Library Services" govorila o kazalcih za nove storitve knjižnic v digitalnem okolju. Opozorila je na metodološke probleme pri zbiranju podatkov, stanje postopkov pri sprejemu novih ISO standardov in pomen standardiziranih indikatorjev. Sonja Svobljak in Silvia Gstrein sta demonstrirali projekt EOD - eBooks on Demand, evropski projekt, kjer sodeluje tudi NUK. Predstavili sta projekt in pokazali, kako poteka naročanje digitalizacije knjige na zahtevo.

Donald King pa je v svojem referatu "The Cost & Use of Electronic & Print Journal Collections" predstavil rezultate longitudinalnih raziskav glede uporabe znanstvenih časopisov, saj so znanstveni članki v splošnem najpomembnejše gradivo pri znanstvenem delu. Zanimiv je podatek, da v resnici ni velikih razlik pri poteh do člankov med leti 1977 in 2006, s tem, da so abstraktne časopise zamenjali servisi z e-časopisi. Znanstveniki v letu 2006 pridobijo precej manj člankov iz časopisov naročenih osebno kot pa preko naročil knjižnice. V letu 1977 je bilo razmerje 68% napram 14% v korist osebnih naročnin, medtem ko se je leta 2006 razmerje obrnilo in sicer 31% napram 52% v korist naročnin knjižnice. V splošnem se znanstveniki bolj naslanjajo na knjižnice in jih bolj uporabljajo. Za branje člankov porabijo enako časa, vendar preberejo precej več člankov - 150 napram 252. V drugem delu referata pa je prikazal študijo, ki je raziskovala upravičenost obstoja knjižnic in njihov učinek glede na vložena sredstva. Na primeru konkretne knjižnice je pokazal, da znaša vložek v delovanje knjižnice 3,43 mio USD, če pa bi knjižnico ukiniteli, bi celotni stroški uporabnikov znašali 13,48 mio USD. Učinek investicije je torej 3,4 napram 1 in več kot upravičuje delovanje univerzitetne knjižnice.

Bob Pymm iz Charles Sturt University v Avstraliji pa je govoril o uvajanju elektronskih knjig v avstralske knjižnice. Predstavil je vzpostavitev sistema, izkušnje in odziv uporabnikov. Ugotavljajo, da bi odziv na ponudbo elektronskih knjig lahko bil boljši, medtem ko so bili uporabniki bolj zadovoljni z vzporedno ponudbo zvočnih zapisov oziroma zvočnih knjig. Alisa Martek, Sonja Avalon in Vesna Golubović pa so v referatu "Consortia Culture: Financial and Organizational Acquisition Models in the Academic Libraries - Example of European Library Consortia" predstavile različne modele in pregled knjižničnih konzorcijev v Evropi ter analizirale prednosti in slabosti modelov ter situacijo v Hrvaški. Sreda zvečer je bila posvečena posterski sekciji ob vinu in siru, kjer sem predstavil poster "Remote Access to Information Sources in National & University Library of Slovenia: Development of Service". Kolegice Tanja Buzina, Karolina Holub, Mirna Willer in Jasenka Zajec iz zagrebške Narodne in univerzitetne knjižnice ter kolega Miroslav Milinović in Nebojša Topolšćak iz Računalniškega centra zagrebške univerze so predstavili analizo delovnih procesov pri arhiviranju hrvaškega spleta. Ugotavljali so, koliko časa porabijo za posamezne vrste opravil: izbor, katalogizacijo, arhiviranje, komuniciranje z založniki itn. Rezultate so primerjali s študijo delovnih procesov pri arhiviranju, ki so jo izvedli v avstralski nacionalni knjižnici ter tudi z učinkovitostjo delovnih procesov pri "klasični" obdelavi tiskanih publikacij v hiši. Častna gostja konference je bila letos Christine Borgman. Uvodoma je predstavila pomembne mejnike njene kariere in raziskovalna področja, s katerimi se je ukvarjala. Zatem pa je govorila o novi knjigi "Scholarship in the Digital Age", ki bo izšla letošnje leto. V njej se ukvarja z znanstveno infrastrukturo, ki se z razvojem informacijskih in komunikacijskih tehnologij v temelju spreminja. Pokazala je na problem znanstvenih podatkov, kako zagotoviti njihovo dostopnost in ponovno uporabljivost.

Za naslednje leto sta napovedani temi "Reference and the Digital Environment" ter "Education and Training for Digital Libraries". Organizatorji so najavili, da se bo serija konferenc LIDA zaključila z deseto v letu 2009. Tematika zadnje konference bo digitalizacija kulturne dediščine in sodelovanje knjižnic, muzejev ter arhivov. Organizatorji nameravajo poleg organizirati dvoletno strokovno in znanstveno srečanje v Zadru. Zbornik konference bo dostopen v Informacijskem centru za bibliotekarstvo NUK, program konference in druge informacije pa najdete na spletnem naslovu <http://www.ffos.hr/lida>

Priloga 3: Poročilo o strokovnem posvetovanju hrvaških specialnih in visokošolskih knjižnic

9. DNEVI SPECIALNIH IN VISOKOŠOLSКИH KNJIŽNIC: »ISKORAK PREMA NOVOM KNJIŽNIČNOM SUSTAVU VOYAGER«

(Opatija, 13.-16.5.2007)

Deveti dnevi specialnih in visokošolskih knjižnic z naslovom "Korak naprej proti Voyager-u" je potekal v Opatiji od 13. do 16. maja 2007. Nedeljsko popoldne smo začeli z delavnico **Pravilnik o matični dejavnosti - uporaba v specialnih in visokošolskih knjižnicah**. Referat z naslovom *Mesto in vloga univerzitetnih knjižnic v sistemu matičnosti* je predstavila **Senka Tomljanović**. Opozorila je na veljavne zakone in pravilnike, ki govorijo o matični dejavnosti na Hrvaškem. Menila je, da je matičnost povzetek vseh obstoječih opisov v zakonodaji in literaturi. Vzpostavila je tudi problematiko financiranja, saj Ministrstvo za znanost, izobraževanje in šolstvo financira samo del redne dejavnosti matičnih služb.

Po kritičnosti je izstopal referat **Maje Jokić** iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice (dalje NSK) z naslovom *Problem matičnosti v znanstvenih knjižnicah*, v katerem se je spraševala, če ni pojem matičnosti zastarel, saj je odnos do ustanoviteljev in odgovornost do njih v sedanjem času spremenjena. Večina visokošolskih knjižnic ima zaposleno kvalitetno osebje v knjižnicah in premalo prostora za knjižnično dejavnost, njihovi ustanovitelji pa nimajo dovolj finančnih sredstev za izvajanje matične dejavnosti. Konzorcij za nabavo in NSK ne sodelujeta, delujeta paralelno, med njima ni koordinacije. Tudi sodelovanje med specialnimi knjižnicami in NSK je slabo. Od 114 knjižnic niso prejeli nobenega poročila. Sodelovanju specialnih knjižnic z matično službo NSK je minimalno in še to zgolj svetovalno. Večina zaposlenih v specialnih knjižnicah ne spremlja zakonodaje v knjižničarstvu.

Dubravka Luić Vudrag je govorila o izkušnjah visokošolske knjižnice na zagrebški univerzi. Knjižnice dobro sodelujejo z matično službo, vendar bolj na prijateljski ravni kot na administrativni. Univerza ima 20 oddelčnih knjižnic in eno znanstveno ter 31 zaposlenih.

Marina Vinaj je predstavila matičnost v muzejskih knjižnicah. Na Hrvaškem deluje 105 muzejskih knjižnic, ki so razpete med knjižničarsko in muzejsko stroko.

Željka Radovinović je predstavila matičnost glasbenih knjižnic. Poudarila je, da glasbene knjižnice morajo zaposlovati muzikologe in ne bibliotekarje. Glasbene knjižnice se med sabo združujejo in sodelujejo tudi v mednarodnem smislu (IAML). Ne sodelujejo pa z matično službo NSK¹³.

Gordana Ramljak je imela zadnji referat v okviru sklopa. Predstavila je matično službo knjižnic v bolnicah, v katerih deluje 12 knjižnic in 12 do 14 specialnih knjižnic, ki so podrejene drugim institucijam in ustanovam. Opozorila je na problem hitrega zastaranja gradiva v medicinski stroki in ponudbe odpisanega gradiva. NSK ga ne sprejme, zato bi želeli ustanoviti posebno depozitno knjižnico za hranjenje medicinske literature. Precej medicinskih knjižnic je bilo v zadnjem času ukinjenih zaradi upokojitve delavcev. Situacija je slaba tudi na področju avtomatizirane obdelave podatkov, ker jih ne financira Ministrstvo za znanost, verjetno medicinske knjižnice ne bodo vključene v sistem Voyager.

V razpravi je **Dragutin Katalenac** pojasnil, da pravilnik o matični dejavnosti izhaja iz zakona o knjižnicah. Vse matične knjižnice bi po zakonu morale sodelovati z osrednjo matično službo NSK. Knjižničarji so v razpravi opozorili, da je Zakon o knjižničarstvu iz leta 1997 že zastarel. Nov predlog Zakona o knjižničarstvu je zato v pripravi. Razpravljali so tudi o statusu knjižničarja, ki ni najboljši. Spraševali so se, ali naj bo status knjižničarja tudi v domeni matične knjižnice.

Naslednji dan je bil posvečen **Voyagerju**. O projektu Voyager v NSK in za vse knjižnice v sestavi znanosti in visokošolskega izobraževanja je govorila **Dubravka Skender**. Cilj projekta je bil odpreti knjižnice končnim uporabnikom in ustanoviti knjižnice brez meja. Uporaba CroNet-a po petnajstih letih ni bila več zadovoljiva. Svet knjižnice je 14. novembra 2005 izbral Voyager po posvetu s kompetentnimi strokovnjaki iz bibliotekarske, informacijske, pravne in ekonomske stroke. Knjižnice na Hrvaškem so do tedaj uporabljale različne programe: ISIS, (39%), CroList (36%), SAND, Medved, nekatere so delale na klasičen način. Uporaba programskega paketa EISI Voyager s popolno standardizacijo in odprto strukturo bo povezala skupne kataloge, digitalizirane vire in hrvaške baze podatkov s polnim besedili, organizirala repozitorij in depozitorij in omogočila direktno vključevanje

¹³ Verjetno je poudarjanje prednosti stroke v specialnih knjižnicah pred bibliotekarskimi znanji razlog za slabo sodelovanje z matično knjižnico.

hrvaškim avtorjem v znanstvene referenčne baze. Voyager je obrat h knjižnicam, ki promovirajo kulturno dediščino in pripomorejo k večjem prepoznavanju hrvaškega znanstvenega založništva, oziroma tvorijo "knjižnice znanja". NSK je zadolžena za izvedbo Voyagera v vse knjižnice, ki so financirane od Ministrstva za znanost, izobraževanje in šport. Ministrstvo je do sedaj odkupilo 400 licenc za uporabo paketa. V NSK so odkupili module za nabavo, obdelavo, izposajo, medknjižnično izposajo in testirali programski paket. Leta 2006 je bila v NSK izvedena implementacija Voyagerja. V NSK bodo pripravili priročnike za delo v programu in sestavili skupino ljudi, ki bo pomagala pri uresničevanju projekta za vse knjižnice, ki bodo sodelovale z Voyagerom. NSK bo za vsako knjižnico pripravila analizo stanja, izdelala načrt izobraževanja in implementacijo Voyagera.

Anna Jauhainen je predstavila delovanje Voyagera na Finskem in poudarila prednosti poceni programa, katerega delovanje je učinkovito zaradi integriranih bibliografskih baz in velikih možnosti izpisov. Finska uporablja tudi druge programe in sodeluje v različnih konzorcijih. Akademске knjižnice med sabo sodelujejo že vrsto let.

Marina Mihalič je predstavila referat: *Smernice in priporočila za delo v visokošolskih knjižnicah na Hrvaškem*. Hrvaška ima 109 visokošolskih knjižnic, 7 univerzitetnih, 72 knjižnic fakultet in visokih šol ter 10 dijaških knjižnic. Leta 2001 je tudi Hrvaška podpisala bolonjsko deklaracijo. Funkcionalni model knjižnic sestavljajo: nabava, obdelava, storitve za uporabnike in zaščita gradiva ter razvoj. 80% gradiva v knjižnicah je še vedno v tiskani obliki. Problem je tudi konzorcijska nabava, pri kateri NSK ne sodeluje. Vse knjižnice bi morale napraviti popis svojih fondov. Obdelava gradiva bi morala biti vzajemna.

Sledil je referat **Maje Batinica**, ki je predstavila devetletne pozitivne izkušnje z Voyagerom na Univerzi v Aucklandu (Nova Zelandija). Leta 1998 so podpisali pogodbo z Voyagerom, v petih mesecih so jim uredili kompletno implementacijo. Konverzija bibliografskih podatkov je bila uspešno izvedena. Paket Voyager je spremenil način dela, vendar so z njim postali učinkovitejši. Razvoj Voyagera še vedno prinaša vsaj dvakrat letno novosti in spremembe. Komunikacija je za uporabnike enostavna, hitro lahko najdejo tudi e-časopise. Nabava in katalogizacija sta centralizirani. Enostavno dobijo različna poročila in statistike, ki jih knjižnice potrebujejo pri delu. Samo administrator sistema ima dostop do vseh segmentov. Že pri naročilih uporabljajo zapise iz OCLC-ja, lahko pa sami pripravijo kratek naročniški zapis. 80% zapisov katalogizatorji kopirajo iz drugih baz, samo 20% zapisov kreirajo sami.

Alan Oliver je predstavil firmo, delovanje in načrte Ex librisa, ki je prevzela Voyager. Knjižnice se lahko povezujejo v konzorcije. Voyager uporabljajo predvsem knjižnice v severni Ameriki in Novi Zelandiji.

Dijana Machala je predstavila referat z naslovom: *Funkcionalne postavke WebPACa NSK, ki temeljijo na knjižničnem programskem paketu Voyager*. Delovanja poteka v treh fazah: načrtovanje, vzpostavljanje WebPACa in razvoj. Knjižnični katalog je predstavljen na domači strani: <http://katalog.nsk.hr>. Po katalogu lahko iščemo po jeziku, lokaciji, po vrsti gradiva, iskanje lahko omejimo po letih. Prikaz bibliografskih podatkov je lahko krajši, popolni ali MARC zapis.

Hrvoje in Silvana Brozović (NSK) sta predstavila migracijo podatkov v MARC 21. Voyager ima večslojno arhitekturo, tehnično je enostaven. Potrebovali so orodja za konverzijo UNIMARCa v MARC format (600.00 zapisov). Potrebno je bilo prečistiti bazo CroList. Veliko problemov so imeli s pretvarjanjem podatkov zaradi dosedanjih nekontroliranih vnosov in množice napak, zlasti pri holdingih. UNIMARC, ki so ga do sedaj uporabljali, nima standardov za holdinge. Dokumentov o skupnem procesu holdingov ni bilo, pogosto so se pravila menjavala in posledice so bile napake pri signaturah, lokacijah, pri črtnih kodah, pri vrsti izposoje ter napake pri podatkih o uporabnikih, zlasti napačni ali prazni naslovi.

Tretji dan je bil namenjen delavnici z naslovom: *Nabava in medknjižnična izposoja - modeli Voyagera*. Modul za medknjižnično izposajo je predstavila **Vesna Golubović**. Modul je že odkupljen, vendar v praksi še ne deluje, saj je vezan na množico drugih segmentov, ki še niso pripravljene za delo z Voyagerom. Pri sedanjem delu so pogrešali centralni, standardiziran katalog. Medknjižnično izposojajo s pomočjo IFLA obrazcev, obrazcev na WEB-u, uporabniki lahko gradivo naročajo tudi po e-pošti. Voyager bo omogočil avtomatizacijo vseh postopkov. Jezik komunikacije bo lahko angleški ali hrvaški.

Marina Vinaj je predstavila medknjižnično izposajo in nabavo na primeru knjižnice Muzeja Slavonija v Osijeku. Medknjižnično si izposodijo iz tujine 64% gradiva, največ iz Madžarske. Uporabljajo pravilnik o vodenju muzejske dokumentacije, za obdelavo pa ministrstvo priporoča program K++. Veliko gradiva še nimajo računalniško obdelanega, zato si zelo želijo pristopiti k Voyageru.

Največ pozornosti je bila deležna **Sonje Avalon** (NSK) s predstavitvijo modula za nabavo v projektu Voyager, saj je najbolj plastično konkretizirala izkušnje s testiranjem modula. Modul za nabavo je po njeni presoji zahteven, potrebna je velika informacijska pismenost in poznavanje dela nabave. Nabava v integriranem paketu je sestavljena iz sledečih sklopov::

- nabava - izgradnja fondov,
- nabava - katalogizacija,
- nabava - Web katalogi,
- nabava - hranjenje in zaščita (vezava, letniki, črtne kode),
- nabava - računovodstvo.

Modul zahteva strogo planiranje izgradnje fonda. Za naročilo potrebujejo minimalno število bibliografskih podatkov, katalogizator uporabi podatke iz naročila. Tretjina podatkov v modulu spada med računovodske podatke. V modulu lahko iščemo podatke o kontaktnih osebah, njihovih telefonskih številkah, vnos podatkov je kontroliran. Pred uporabo modula za nabavo je potrebno definirati elemente delavnega postopka, implementirati smernice za nabavo in predvideti strukturo finančne porabe. Definirati je potrebno tipe naročil: odobrena naročila, stalna naročila, kontinuirana naročila, obvezni izvod, zamenjava, darovi.

Zadnja delavnica je bila posvečena **modulu katalogizacije v Voyageru** in sta jo vodili **Dorica Blažević** in **Vesna Hodak** iz NSK. Predstavili sta format MARC 21, kreiranje kataložnega zapisa v MARC-u, predstavili prednost prevzemanja zapisov iz drugih baz ter opozorili na pomembnost normativne kontrole. Kljub temu, da se MARC-21 večinoma uporablja na angloameriškem področju z angloameriški katalogizacijski pravili, na Hrvaškem zaenkrat ostajajo pri uporabi Veroninega pravilnika za katalogizacijo (PPIAK). Za transliteracijo v Voyageru uporabljajo UNICODE standard. Problem so črke, ki imajo dodaten znak npr.: č, š. Izogibajo se primerom, da bi uporabili dve črki za en znak, ker to otežuje trasliteracijo. Pokazali sta, kako poteka katalogizacija v Voyagerju. Modul katalogizacije vsebuje bibliografski opis in normativni zapis. Pred samo katalogizacijo je potrebno izdelati obrazec za različne zapise (obrazec za anonimne publikacije, obrazec za avtorske publikacije itd.). Zapise lahko shranimo v delovno datoteko ali pa v vzajemni katalog, lahko celo sami določimo, kdaj naj se zapis pokaže v vzajemni bazi. Več o katalogizaciji v sistemu Voyager je objavljeno na naslovu: [http://www.nsk.hr/e-izdanja/marc21\(1\).pdf](http://www.nsk.hr/e-izdanja/marc21(1).pdf). V zaključnem, diskusijskem delu posvetovanja so visokošolski knjižničarji izrazili željo po čimprejšnji integraciji knjižnic v sistem Voyager. Hkrati se bojijo, da NSK ne bo zmogla edukacije in izvedbe celotnega projekta.

Predstavniki podjetij Blackvell, EBSCO, Ovid, SAGE, IEEE, Školska knjiga so predstavili delovanje svojih podjetij, storitve, načrte za prihodnost in so bili sponzorji srečanja. Predstavljena pa sta bila tudi dva zbornika sedmih in osmih dnevov specialnih in visokošolskih knjižnic.

Na srečanju je bilo 147 udeležencev večinoma iz hrvaških knjižnic. Iz Slovenije so bili poleg naju še trije predstavniki iz IZUMA..

Zadnji dan je bila organizirana strokovna ekskurzija z naslovom "*Pisava, knjiga in knjižnice otoka Krka*". Z avtobusom so nas popeljali v katedralo mesta Krk, z ladjico na otok v frančiškanski samostan Košljun, kjer hranijo enega od treh originalov Ptolomejevega atlasa. Pogledali smo Baščansko ploščo v opatiji svete Lucije v Baški, prvi glagolski zapis s posvetnim besedilom. Razstavljena je kopija, original hranijo na Hrvaški akademiji znanosti in umetnosti (HAZU). Druženje s hrvaškimi kolegi je bilo prijetno in poučno ter je med nami vzpostavilo nove komunikacijske vezi.

Tereza Poličnik-Čermelj in Mojca Trtnik

Priloga 4: Poročilo o udeležbi na 19. proljetni školi šolskih knjižničara

»ŠOLSKA KNJIŽNICA – INFORMACIJSKA PISMENOST IN SPODBUJANJE BRANJA«

(Šibenik, R Hrvatska, 18. – 21. april 2007)

V času med 18. in 21. aprilom 2007 sem se udeležil posvetovanja društva šolskih knjižničarjev Hrvaške 19. PROLJETNA ŠKOLA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA RH, ki je bila organizirana v Šibeniku. Potekala je pod geslom »Šolska knjižnica – informacijska pismenost in spodbujanje branja«. Prispevki vabljenih in prijavljenih referentov naj bi doprinesli k usposabljanju šolskih knjižničarjev za razvijanje informacijske pismenosti in bralne kulture učencev na sodoben, zanimiv in kreativen način. Poleg klasičnih predavanj je večji del programa potekal v obliki delavnic in predstavitev primerov dobre prakse, posamezni strokovni prispevki pa so bili predstavljeni tudi na posterjih. Povabljeni so bili tudi referenti iz drugih držav, tudi Slovenija se je predstavila z dvema prispevkoma. Naloga posvetovanja je bila predstaviti kakovostne primere uresničevanja programa informacijske pismenosti in spodbujanja branja na vseh stopnjah izobraževanja, izhajajoč iz dobro načrtovanih ciljev in nalog, ki omogočajo objektivno vrednotenje dosežkov, zagotavljajo vključevanje vseh sodelujočih, timsko delo interdisciplinarnost, multimedijalnost in veselje do učenja. Seveda je bil tudi na tem posvetovanju vključena zahteva po izboljšanju medosebnega in medinstitucijskega sodelovanja s ciljem izboljšanja profesionalnega statusa šolskih knjižničarjev in razvoja šolskega knjižničarstva. Namen posvetovanja je bil tudi podpreti vključevanje šolskih knjižnic v projekt informatizacije in internetizacije šole ter prikazati različne načine spodbujanja uporabe knjižničnih virov in knjižničarskih kompetenc (pozitivni vplivi branja, informacijsko-komunikacijska tehnologija, učenje učenja, vzgoja za državljske pravice, sodelovanje staršev, izobraževanje in usposabljanje učiteljev, itd.).

Proljetna škola šolskih knjižničara RH je del programa obveznega strokovnega spopolnjevanja prosvetnih delavcev R Hrvatske, ki ga organizira Agencija za odgoj i obrazovanje v sodelovanju s svojimi partnerji, zato je zelo primeren dogodek za izmenjavo informacij, srečanje s strokovnjaki z mojega delovnega področja, izmenjavo izkušenj ter neposredno sodelovanje pri okroglih mizah in delavnicah. Sestavni del posvetovanja je bil tudi strokovna ekskurzija zadnji dan posvetovanja, ki pa se je zaradi pomanjkanja časa žal nisem mogel udeležiti.

Udeležbo na strokovnem srečanju sta mi omogočila ZBDS in NUK.

Stanislav Bahor

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Turjaška 1, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 20 01 193, Fax: (01) 42 57 293

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2007

Ljubljana, 26.2.2008

FINANČNI OBRAČUN ZBDS ZA LETO 2007

REKAPITULACIJA

PRIHODKI

OBRAČUN LETO 2007

1.	ZBDS	135.092,52
2.	KNJIŽNICA	55.137,06
3.	KALANOV SKLAD STEPIŠNIKOV	11.846,68
4.	SKLAD	1.186,22

SKUPAJ PRIHODKI 203.262,48

STROŠKI

1.	ZBDS	108.387,12
2.	KNJIŽNICA	23.088,52
3.	KALANOV SKLAD STEPIŠNIKOV	5.687,87
4.	SKLAD	0,00

SKUPAJ STROŠKI 137.163,51

RAZLIKA MED PRIHODKI

IN ODHODKI

66.098,97

od tega za :

Knjižnico	32.048,54
Kalanov sklad	6.158,81
Stepišnikov sklad	1.186,22
delovanje ZBDS	26.705,40

Skupaj za prenos v leto 2008

66.098,97

RAČUNOVODJA
Marjeta Triler

Ljubljana, 26.2.2008

FINANČNI OBRAČUN ZBDS ZA LETO 2007

OBRAČUN 2007

PRIHODKI

	Znesek
1. Prenos prihodkov iz leta 2006	28.838,29
2. Ministrstvo za kulturo	56.809,00
3. Članarina ZBDS	5.806,80
4. Prejete obresti in prod. publ.	2.030,43
5. Prihodki od kotizacij	36.339,00
6. Prih. sponzorjev in drugo	5.269,00
SKUPAJ PRIHODKI	135.092,52

STROŠKI

Št. konta	Naziv konta	Znesek
1. 4000005	Stroski materiala	3.105,66
2. 4100005	Kotizacije, izobrazevanje	1.760,02
3. 4101000	Reprezentanca	1.004,21
4. 4103000	Tisk / dopisi, zgibanke in ostalo zbds	18.265,10
5. 4104000	Poštno in prevozne storitve	301,17
6. 4105000	Storitve študentskega servisa	1.486,23
7. 4120005	Najemnine, dostopi do baz podatkov	41.192,61
8. 4140005	Dnevnice, prev. str. sl. potovanja Placila za storitve app in bancne storitve	6.149,23
9. 4150005		336,93
10. 4160005	Avtor. honor., pog o delu - zbds	24.605,87
11. 4190005	Članarine	1.568,00
12. 4192000	Stroški drugih storitev	7.692,47
13. 4400005	Amortizacija	919,62
		108.387,12

Razlika za prenos v leto 2008

26.705,40

RAČUNOVODJA
Marjeta Triler

Ljubljana,
26.2.2008

FINANČNI OBRAČUN ZA LETO 2007

REVIJA KNJIŽNICA

PRIHODKI

OBRAČUN
2007

1.	Prenos prih. iz l. 2006	23.459,22
2.	Članarine	10.061,54
3.	Min. za kulturo	14.191,00
4.	Min. za šolstvo, znanost in šport	0,00
5.	Prodaja Knjižnice	7.425,30

SKUPAJ PRIHODKI **55.137,06**

STROŠKI

št. konta	Naziv konta	
1.	4103 Tisk knjižnice, elektr.izdaja	4.372,80
2.	4114 Avtor. honorarji, pog. o delu	16.199,31
3.	4162 Računovodske storitve	2.185,92
4.	4109 Stroški reprezentance	114,25
5.	4140 Potni stroški	99,85
6.	4060 Pisarniški material	116,39

SKUPAJ STROŠKI **23.088,52**

RAZLIKA za prenos v leto 2008 **32.048,54**

RAČUNOVODJA:
Marjeta Triler

Ljubljana, 26.2.2008

FINANČNI OBRAČUN ZA LETO 2007

KALANOV SKLAD

PRIHODKI

OBRAČUN
2007

1. Prenos prih. iz leta 2006	6.964,30
2. Članarine 2007	4.882,38

SKUPAJ PRIHODKI **11.846,68**

STROŠKI

1.	4140	Potni stroški	21,76
2.	4163	Nagrade Kalanovega sklada	5.000,00
3.	4114	Avtorski honorarji	666,11

SKUPAJ STROŠKI **5.687,87**

RAZLIKA za prenos v leto 2008 **6.158,81**

RAČUNOVODJA:
Marjeta Triler

LJUBLJANA, 26.2.2008

FINANČNI OBRAČUN ZA LETO 2007

STEPIŠNIKOV SKLAD

PRIHODKI		OBRAČUN 2007
1.	Prenos prih. iz leta 2006	549,82
2.	Članarine	636,40
SKUPAJ PRIHODKI		1.186,22
STROŠKI		0,00
RAZLIKA za prenos v leto 2008		1.186,22

RAČUNOVODJA:
Marjeta Triler

LJUBLJANA, 26.2.2008

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2007

1. Podlage za sestavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah. Podatki v računovodskih izkazih temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah vodenih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Pri pripravi so upoštevane temeljne računovodske predpostavke: časovna neomejenost poslovanja, dosledna stanovitnost in nastanek poslovnega dogodka. Pri računovodskih usmeritvah so upoštevana osnovna računovodska načela: previdnost, prednost vsebine pred obliko in pomembnost.

2. Pravni položaj zveze društev

Društvo: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Skrajšano: ZBDS

Sedež: Ljubljana, Turjaška 1

Organizacijska oblika: zveza društev

Akt o ustanovitvi: Statut

Registracija: ZBDS je bila ustanovljena 11.5.1984; register društev – Upravna enota Ljubljana – štev. 731.

Po odločbi št. 026-40/99/15 od 22.6.2005 društvo deluje v javnem interesu na področju kulture

Glavna dejavnost zveze društev: dejavnost strokovnih združenj knjižničarjev

Predsednica društva: dr. Melita Ambrožič

Organi društva: skupščina, predsedstvo, nadzorni odbor, častno razsodišče

BILANCA STANJA

Opredmetena osnovna sredstva

Za opredmetena osnovna sredstva so v poslovnih knjigah izkazane posebej nabavne vrednosti in posebej popravki vrednosti, pri čemer popravek vrednosti predstavlja njihov kumulativni odpis kot posledico amortiziranja. V bilanci stanja so izkazana po neodpisani vrednosti, ki predstavlja razliko med nabavno in odpisano vrednostjo.

V dejansko nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva so zajeti njegova nakupna cena in vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati njihovi usposobitvi za nameravano uporabo. Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če le povečujejo bodoče koristi v primerjavi s prej ocenjenimi.

Amortizacija: osnovna sredstva se amortizirajo posamično. Uporablja se enakomerni časovni obračun amortiziranja.

Amortizacija je obračunana po stopnjah, ki so določene za posamezno osnovno sredstvo in se med obračunskim letom ne spreminjajo. Uporabljene amortizacijske stopnje ne presegajo davčno priznanih stopenj.

Med letom se obračunava začasna amortizacija, ki se popravi za medletne spremembe v stanju opredmetenih osnovnih sredstev

Dolgoročne terjatve in finančne naložbe

Društvo nima dolgoročnih terjatev in finančnih naložb.

Zaloge

Društvo v svojih knjigah ne izkazuje zalog, saj vse nabave ob nakupu knjiži na stroške.

Terjatve do članov in kupcev

31.12.2007 društvo izkazuje terjatve do članov in kupcev v višini 5.374 €.

Druge kratkoročne terjatve in kratkoročne finančne naložbe

Društvo nima drugih kratkoročnih terjatev in finančnih naložb.

Denarna sredstva na računu

31.12.2007 društvo izkazuje na transakcijskem računu pri NLB 65.561 €.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Društvo nima kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev.

Društveni sklad

31.12.2007 društvo izkazuje društveni sklad v višini 66.099 €, od tega za revijo Knjižnica 32.049 €, za Kalanov sklad 6.159 €, za Stepišnikov sklad 1.186 € in za delovanje zveze in njenih teles 26.705 €.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Društvo nima rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

Dolgoročni dolgovi

Društvo nima dolgoročnih dolgov.

Kratkoročni dolgovi do članov in dobaviteljev

31.12.2007 društvo izkazuje kratkoročne dolgove do dobaviteljev v višini 2.660 € in obveznost za avtorske honorarje in potne stroške do članov 3.020 €.

Drugi kratkoročni dolgovi

Društvo nima drugih kratkoročnih dolgov.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Društvo nima pasivnih časovnih razmejitev.

PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Odhodke društva predstavljajo :

Poslovne odhodke predstavljajo vsi stroški nastali v poslovnem letu, evidentirani po naravnih vrstah kot so stroški materiala, stroški storitev, amortizacija...

Celotni odhodki za leto 2007 znašajo 137.164 €

Prihodke društva predstavljajo:

1. Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev (Ministrstvo za kulturo, ARRS / Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo) 71.000 €
2. Članarine in prispevki članov 21.388 €
3. Prihodki od prodaje trgovskega blaga in storitev 50.960 €
4. Finančni prihodki - obresti od sredstev na vpogled – 103 €

Celotni prihodki iz dejavnosti društva 143.451 € .

V letu 2007 smo ustvarili za 6.287 € **presežka prihodkov nad odhodki**.

Poročilo sestavila:

Računovodja:
Marjeta Triler

Predsednica:
dr. Melita Ambrožič

Ljubljana, 26.02.2008

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Turjaška 1, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 20 01 193, Fax: (01) 42 57 293

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2008

Ljubljana, 26.2.2008

PLAN ZBDS 2008 (v EUR)

Št.skl.	Sklop in obseg:	Celotna vrednost 2007	Zaprošena sredstva MK 2007	Odobrena sredstva 2007	lastna sredstva idr. viri	Končni plan 2007 SKUPAJ	Plan 2008 (1)	Zaprošena sredstva MK 2008	Odobrena sredstva MK 2008	Lastna idr. sredstva 2008	Končni plan 2008 SKUPAJ	ZBDS brez drugih sredstev 2008
1.	Strokovno delo na področju dejavnosti društva (delo sekcij, komisij, skladov in predsedstva ZBDS, članarine)	17.920,00	12.000,00	12.000,00	5.920,00	17.920,00	19.760,00	13.200,00	12.180,00	5.000,00	17.180,00	5.000,00
	~ Strokovno delo predsedstva in delovnih teles	17.920,00	12.000,00	12.000,00	5.920,00	17.920,00	19.760,00	13.200,00	12.180,00	5.000,00	17.180,00	5.000,00
2.	Organizacija izobraževalnih vsebin	48.600,00	10.100,00	10.100,00	38.500,00	48.600,00	31.143,40	11.700,00	11.220,00	19.200,00	30.420,00	19.200,00
	~ Posvetovanje splošnih knjižnic	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.000,00	6.300,00	6.120,00	7.500,00	13.620,00	7.500,00
	~ Posvetovanje visokošolskih in specialnih knjižnic	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.233,00	3.900,00	3.900,00	10.000,00	13.900,00	10.000,00
	~ Strokovno posvetovanje ZBDS	48.600,00	10.100,00	10.100,00	38.500,00	48.600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	~ Strokovno srečanje potujočih knjižnic	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.910,00	1.500,00	1.200,00	1.700,00	2.900,00	1.700,00
3.	Mednarodna dejavnost in udeležba na mednarodnih konferencah	4.585,00	3.009,00	3.009,00	1.576,00	4.585,00	7.330,00	3.000,00	3.000,00	4.220,00	7.220,00	4.220,00
	~ Mednarodna konferenca IFLA	2.530,00	1.669,00	1.669,00	861,00	2.530,00	2.900,00	1.000,00	1.000,00	1.900,00	2.900,00	1.900,00
	~ Konferenca LIDA, Libraries in the Digital Age	1.200,00	730,00	730,00	470,00	1.200,00	1.250,00	700,00	700,00	500,00	1.200,00	500,00
	~ ARL Assesment Conference	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.760,00	1.000,00	1.000,00	1.700,00	2.700,00	1.700,00
	~ Proljetna škola šolskih knjižničara	430,00	310,00	310,00	120,00	430,00	420,00	300,00	300,00	120,00	420,00	120,00
	~ Posvetovanje Hrvaškega knjižničarskega društva	425,00	300,00	300,00	125,00	425,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Promocijske dejavnosti	12.083,50	7.382,00	7.382,00	4.701,00	12.083,50	11.230,40	7.000,00	6.900,00	4.400,00	11.300,00	2.000,00
	~ Dan slovenskih splošnih knjižnic	6.200,00	3.900,00	3.900,00	2.300,00	6.200,00	6.300,00	3.900,00	3.900,00	2.400,00	6.300,00	0,00
	~ Organizacija in podelitev stanovskih nagrad	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	~ Izdajanje promocijskega gradiva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.174,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	2.000,00	1.000,00
	~ Promocija ZBDS na spletni strani	3.701,50	2.100,00	2.100,00	1.601,50	3.701,50	3.756,00	2.100,00	2.000,00	1.000,00	3.000,00	1.000,00
	~ Izdaja promocijske publikacije o ZBDS	2.182,00	1.382,00	1.382,00	800,00	2.182,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Izdajanje strokovnih publikacij	46.872,65	20.921,58	14.191,00	32.681,65	40.142,07	50.012,72	16.545,32	14.300,00	30.552,00	44.852,00	30.552,00
	~ Knjižnica	46.872,65	20.921,58	14.191,00	32.681,65	40.142,07	44.852,32	14.545,32	14.300,00	30.552,00	44.852,00	30.552,00
	~ Smernice IFLA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.160,40	2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ponudba informacijskih storitev za knjižnice	66.168,00	29.029,00	24.318,00	0,00	61.457,00	58.100,00	24.926,00	24.400,00	33.700,00	58.100,00	0,00
	~ Servis EBSCOhost	66.168,00	29.029,00	24.318,00	0,00	61.457,00	58.100,00	24.926,00	24.400,00	33.700,00	58.100,00	0,00
	SKUPAJ	196.229,15	82.441,58	71.000,00		184.787,57	177.576,52	76.371,32	72.000,00	97.072,00	169.072,00	60.972,00

25.2.2008

načrtovana lastna sredstva brez revije Knjižnica: 30.420,00

IME DRUŠTVA :

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

SEDEŽ DRUŠTVA :

TURJAŠKA 1, LJUBLJANA

MATIČNA
ŠTEVILKA: 5224608

STATUS: 1

REVIZIJA: NE

PODATKI IZ BILANCE STANJA
na dan 31.12.2007

v EUR (brez
centov)

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	ZNESEK	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	SREDSTVA (002+ 009+015)	001	71.778	59.812
	A. DOLGOROČNA SREDSTVA (003 do 008)	002	843	1.763
00	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	003	0	0
01, 02	II. Opredmetena osnovna sredstva	004	843	1.763
04	III. Naložbene nepremičnine	005	0	0
del 06	IV. Dolgoročne finančne naložbe	006	0	0
del 08	V. Dolgoročne poslovne terjatve	007	0	0
09	VI. Odložene terjatve za davek	008	0	0
	B. KRATKOROČNA SREDSTVA (010 do 014)	009	70.935	58.049
35	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	010	0	0
31, 32, 33	II. Zaloge	011	0	0
del 06, 18	III. Kratkoročne finančne naložbe	012	0	0
del 08, 12, 13,14,16,17	IV. Kratkoročne poslovne terjatve	013	5.374	3.023
10, 11	V. Denarna sredstva	014	65.561	55.026
19	C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	015	0	0
del 99	Zunajbilančna sredstva	016	0	0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (018+021+022+026+031)	017	71.778	59.812
	A. SKLAD (019 do 020)	018	66.099	59.812

90	I.	Društveni sklad	019	66.099	59.812
91	II.	Presežek iz prevrednotenja	020	0	0
93	B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	021	0	0
	C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (023 do 025)	022	0	0
del 97	I.	Dolgoročne finančne obveznosti	023	0	0
del 98	II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	024	0	0
del 98	III.	Odložene obveznosti za davek	025	0	0
	Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (027 do 030)	026	5.679	0
21	I.	Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev	027	0	0
28, del 97	II.	Kratkoročne finančne obveznosti	028	0	0
22,24,25,26,27,de l 98	III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	029	2.659	0
23, del 98	IV.	Kratkoročni dolgovi do članov	030	3.020	0
29	D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	031	0	0
del 99		Zunajbilančne obveznosti	032	0	0

Obrazec je v skladu z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 61/06), Zakonom o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02), Zakonom o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) in Letnim programom statističnih raziskovanj predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.

IME DRUŠTVA :
ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

**MATIČNA
ŠTEVILKA:** 5224608

SEDEŽ DRUŠTVA :
TURJAŠKA 1, LJUBLJANA

STATUS: 1

**PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA
v obdobju od 01.01.2007 do 31.12.2007**

v EUR (brez centov)

Kont o	Postavka	Oznaka za AOP	ZNESEK			
			SKUPAJ		OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta	Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5	6	7
70	1. Prihodki od dejavnosti (051 do 058)	050	143.348	115.282	0	0
	a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	051	0	0	0	0
	b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	052	71.000	71.184	0	0
	c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	053	0	0	0	0
	č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	054	0	0	0	0
	d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	055	0	0	0	0
	e) članarine in prispevki članov	056	21.387	21.524	0	0
	f) prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov	057	45.689	18.703	0	0
	g) ostali prihodki od dejavnosti	058	5.272	3.871	0	0
	2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	059	0	0	0	0
	3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	060	0	0	0	0
75	4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	061	0	0	0	0
	5. Donosi od dejavnosti (050+059-060+061)	062	143.348	115.282	0	0
40	6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga (064-065+066)	063	3.222	1.096	0	0
	a) Nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga	064	3.222	1.096	0	0

	b) Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	065	0	0	0	0
	c) Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	066	0	0	0	0
41	7. Stroški storitev	067	133.022	102.342	0	0
42	8. Stroški dela	068	0	0	0	0
43	9. Dotacije drugim pravnim osebam	069	0	0	0	0
44, 45	10. Odpisi vrednosti	070	920	862	0	0
46	11. Drugi odhodki iz dejavnosti	071	0	0	0	0
	11. Skupaj odhodki iz dejavnosti a (063+067+068+069+070+071)	072	137.164	104.300	0	0
73	12. Finančni prihodki	073	103	95	0	0
47	13. Finančni odhodki	074	0	0	0	0
74	14. Drugi prihodki	075	0	0	0	0
48	15. Drugi odhodki	076	0	0	0	0
del 81	16. Davek od dohodkov	077	0	0	0	0
del 81	17. Odloženi davki	078	0	0	0	0
del 81	18. Presežek prihodkov (062-072+073-074+075-076-077-078)	079	6.287	11.077	0	0
83	19. Presežek odhodkov (072-062-073+074-075+076+077+078)	080	0	0	0	0
	20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	081	0	0	0	0
	*POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU (na dve decimaliki)	082	0,00	0,00	0,00	0,00
	**ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	083	12	12	0	0

OPOMBA:

*Izračun podatka na AOP 082: Število delovnih ur v koledarskem (obračunskem) letu, za katere so zaposlenci dobili plačo in nadomestilo plače / (deljeno) s številom možnih delovnih ur za koledarsko (poslovno) leto.

**Podatek AOP 083 je število mesecev poslovanja, ko je društvo dejansko poslovalo, kar pomeni, da je društvo imelo bodisi prihodke ali pa odhodke v letu, za katerega poroča. Če društvo ni imelo ne prihodkov in ne odhodkov, potem ima podatek AOP 083 vrednost 0.

Obrazec je v skladu z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 61/06), Zakonom o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02), Zakonom o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) in Letnim programom statističnih raziskovanj predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.